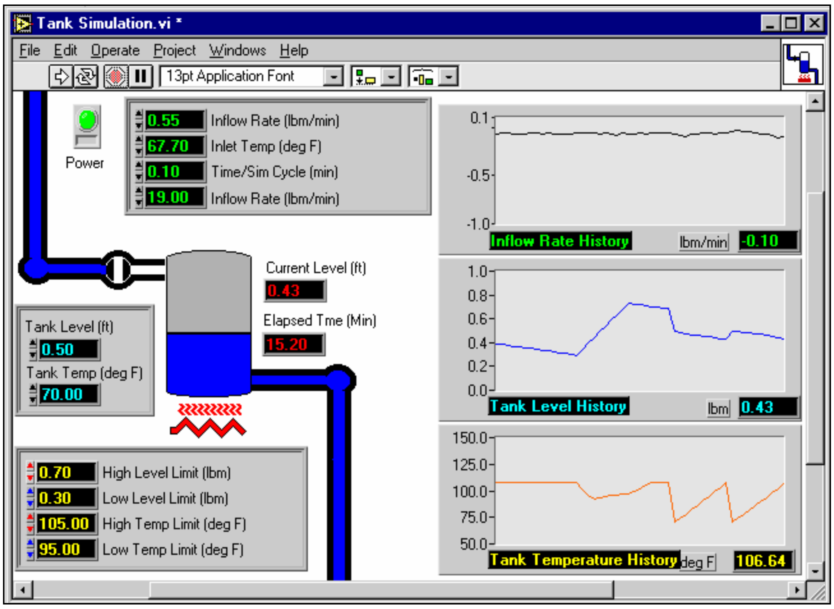
Carmen Bujoreanu

LABVIEW, PRIETENUL NOSTRU

IAŞI, 2015

CUPRINS

1. Introducere…………………………………………………………...
1.1. Prezentarea opțiunilor meniului afişat la lansarea LabVIEW.......
1.2. Consultarea exemplelor instalate……………………………..
1.3. Rolul şi componenţa barei cu unelte din fereastra panoului frontal...
1.4. Prezentarea elementelor din bara cu unelte din fereastra diagramei bloc…………………………………………………………
1.5. Prezentarea şi utilizarea meniurilor contextuale…………………
1.6. Prezentarea barei orizontale cu meniuri…………………………
1.7. Prezentarea casetei cu unelte generale...
1.8. Metode de asistare în LabVIEW..
2. Controale şi indicatoare………………...
2.1. Considerații teoretice..
2.2. Tipuri de controale şi indicatoare...
2.3. Controale şi indicatoare de tip numeric......................................
2.4. Controale şi indicatoare de tip boolean......................................
2.5. Controale şi indicatoare tip şir de caractere……………………...
2.6. Controale şi indicatoare tip tablou şi grupare de date…………...
2.7. Controale şi indicatoare pentru reprezentări grafice. Exemple….
2.8. Aplicatii personale..
3. Meniuri proprii...
3.1. Meniuri proprii specifice elementelor numerice. Exerciții...........
3.2. Meniuri proprii specifice elementelor cu scală. Exerciții………..
3.3. Meniuri proprii specifice elementelor booleene. Exerciții...........
3.4. Meniul propriu al elementelor de tip Cluster. Exerciții................
3.5. Ordonarea componentelor. Exerciții...
3.6. Meniuri pentru elemente ListBox, Table şi Ring. Exerciții……..
3.7. Variabile locale. Exerciții………………………………………..
3.8. Noduri de proprietăți. Exerciții. Tema…………………………...
4. Funcții…………………………………………………………..
4.1. Considerații teoretice. Exemple………………………………….
4.2. Funcții pentru valori numerice. Exerciții………………………...
4.3. Funcții pentru valori boolene. Exerciții......................................
4.4. Funcții pentru valori alfanumerice (string). Exerciții……………
4.5. Inserarea simbolurilor de funcții în diagrama. Exerciții…………
4.6. Realizarea legăturilor în diagramă. Exerciții…………………….

4.7. Fluxul de date. Exerciții……………………………………….
4.8. Salvarea unei aplicații. Exerciții…………………………………
4.9. Funcții pentru valori scalare. Exerciții. Tema.…………………..
4.10. Funcții pentru valori vectoriale (Array). Exerciții. Tema...........
4.11 Funcții pentru elemente de tip Cluster. Exerciții.........................
4.12. Elemente şi funcții de tip Picture. Exerciții. Tema……………..
5. Structuri de programare…………………………………………...
5.1. Inserarea structurilor în diagramă. Exerciții……………………..
5.2. Structura secvențială (Sequence). Exerciții……………………...
5.3. Structura cauzală (Case). Exerciții………………………………
5.4. Structura repetitivă cu număr fix de iterații (bucla For). Exerciții
5.5. Structura repetitivă cu condiție de terminare (bucla While). Exerciții……………………………………………………………….
5.6. Regiştri de transfer în structuri repetitive. Exerciții. Tema……...
6. Elementul Waveform Chart. Exercițiu………………………………
7. Elementul Waveform Graph. Exercițiu……………………………...
8. Elementul XY Graph. Exercițiu. Tema……………………………...
Aplicații-1.Simularea unui subsistem de control al unui manipulator industrial………………………………………………………..........
Aplicații-2.Simularea sistemului de automatizare al unui cuptor de tratament termic……………………………………………………...
Aplicații-3.Achiziția şi înregistrarea datelor pentru măsurarea momentelor de frecare şi de frânare în rulmenții testați la gripare……..
Aplicații-4.Determinarea experimentală a constantei elastice a unui resort. Medoda echilibrului……………………………………………..
9. Bibliografie

ACHIZITIA SI PRELUCRAREA DATELOR EXPERIMENTALE
Laborator 1

Instrumentatia virtuala reprezinta ceea ce era acum un deceniu lantul de masurare, la care s-a inlocuit partea de instrumente fizice cu instrumente virtuale. Un instrument virtual este compus dintr-o parte hardware (in principal un convertor analogic digital) si o parte software care permite configurarea instrumentului dupa dorinta utilizatorului.

Cu putin timp in urma, utilizatorul isi configura instrumentul fizic cu ajutorul butoanelor si potentiometrelor, facea conexiunile dintre instrument si aparatele de inregistrare pe hartie sau electronice si trebuia sa le aiba pe toate in acelasi loc pentru a le supraveghea si a le manevra.

Acum, utilizatorul introduce o placa de achizitie date in computer si cu ajutorul soft-ului de programare grafica isi configureaza instrumentul de masurare si in plus poate crea si cate inregistratoare grafice doreste. Toata partea fizica a lantului de masurare aflandu-se pe o placa controlata de microprocesorul computerului, utilizatorului nu-i ramane decat sa se conecteze la traductoarele specifice marimii de masurat si sa stie sa manevreze un mouse. Reprezentarea instrumentelor fizice se face pe monitorul computerului cu ajutorul elementelor grafice existente in biblioteca limbajului de programare grafica.

Exista **doua posibilitati** de a lucra cu instrumentatie virtuala:

- doresti sa-ti creezi singur instrumentele necesare si atunci trebuie sa cunosti limbajul de programare grafica si sa dispui de acesta (necesarul de timp minim pentru invatare ar fi de 30 de ore);
- doresti sa fii numai utilizator de instrumentatie virtuala, si atunci trebuie sa-ti cumperi de la un dezvoltator de aplicatii un program executabil ce va face numai ceea ce iti doresti.

Avantajele instrumentatiei virtuale se deduc si din cele spuse mai sus:
- ocupa un spatiu mic (practic un computer si un monitor);
- poate fi cu elemente distribuite (pot masura in mai multe locuri odata);
- datele se pot transmite prin internet (laboratorul de masurare se poate afla intr-un anume loc iar analiza rezultatelor se poate face in cu totul alta parte);
- instrumentele nu mai ocupa un spatiu fizic (o magazie) ci sunt stocate in memoria computerului;
- flexibilitate maxima privind configurarea instrumentelor (oricand se poate sterge un instrument din memorie si se poate face altul, se pot adauga elemente de comanda sau indicatoare, canale sau memorie);
- dispar practic problemele legate de murdarirea comutatoarelor sau imperfectiunea conexiunilor;
- dispar sau se micsoreaza mult erorile de offset sau de calibrare;
- costurile privind achizitia de aparate si intretinerea lor se reduc foarte mult, tinand cont ca o singura placa multifunctionala de achizitie date impreuna cu softul aferent poate inlocui o multime de alte instrumente fizice dedicate;
- interfata grafica foarte prietenoasa cu utilizatorul;
- timpul relativ mic de invatare a limbajului de programare grafica;
- multimea de instrumente virtuale gata construite pentru a masura, a face analiza semnalului, a-l prelucra si a-l transmite oriunde doreste utilizatorul;

Un **sistem de achizitie date** (sau de masurare) este format, in principal, din traductoare, conditionatoare de semnal, placi de achizitie date, software si computer.

Laboratorul urmareste prezentarea conceptului de instrumentatie virtuala, caracteristicile mediului **LabVIEW** si structura unui instrument virtual. Dupa realizarea panoului frontal al IV, trebuie implementata functionalitatea programului; se construieste diagrama bloc, care reprezinta codul sursa al instrumentului (arata **CUM ?** se rezolva problema). Pentru realizarea diagramei bloc, se utilizeaza limbajul grafic **G.** Sunt prezentate elemente de baza care trebuie cunoscute pentru ca studentii sa realizeze si sa utilizeze instrumente virtuale.

1.1 Prezentarea opțiunilor meniului afişat la lansarea LabVIEW

Mediul LabVIEW se lansează făcând dublu-clic cu butonul din stânga al mouse-lui pe pictograma asociată programului (aflată pe desktop-ul sistemului Windows) sau alegând cu mouse-ul meniul

"Start/ Programs/ National Instruments LabVIEW / LabVIEW";

Pe ecranul calculatorului apare meniul prezentat în figura 1.1

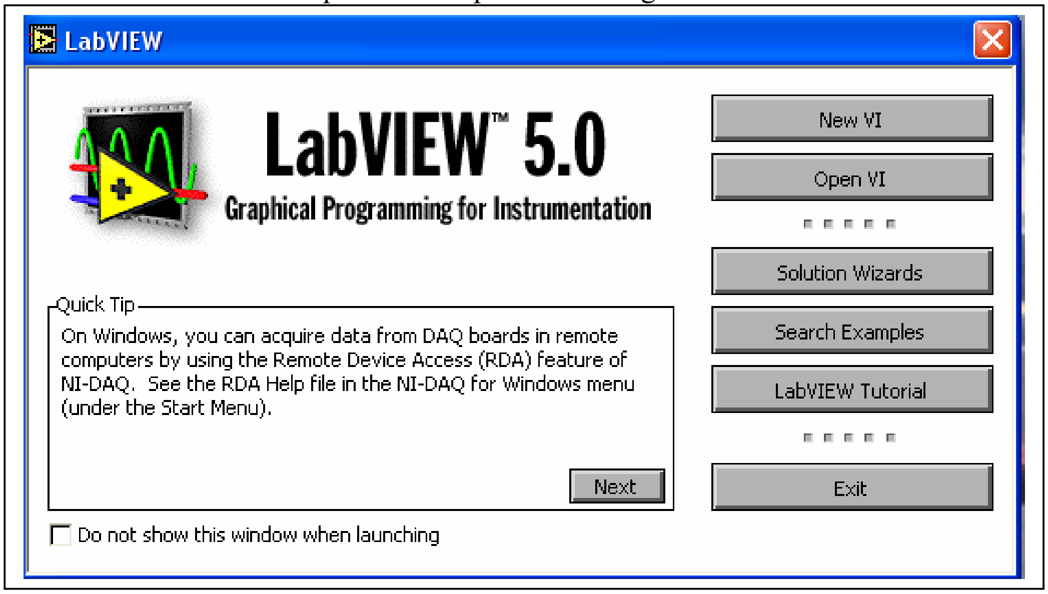

Fig. 1.1. Meniul afişat după lansarea mediului LabVIEW

Semnificația butoanelor din fereastra ilustrată în figura 1.1 se prezintă în continuare:

- "*IV Nou* " (**New VI**):
  Se creează un *IV* nou.
- "*Deschide un IV*" (**Open VI**) :
  Se deschide un *IV* existent.
- " *Vrăjitorul de realizare a unei soluții* " (**Solution Wizard**):
  Se lansează un utilitar, care permite realizarea în mod interactiv a unei aplicații personalizate pentru achiziția de date sau instrumentale.
- " *Căutare exemple* "(**Search Examples**):
  Se lansează un utilitar, care permite consultarea de exemple distribuite de firma **NI** odată cu mediul **LabVIEW.**
- " *Îndrumător LabVIEW* " (**LabVIEW Tutorial**):
  Se lansează un program demonstrativ de învățare (tutorial) despre LabVIEW , care foloseşte opțional placa de sunet. Programul demonstrativ trebuie să fie instalat anterior (ocupă în jur de 40 MB) sau să existe CD-ul original poziționat în unitate.
- " *Ieşire*" (**Exit**):
  Se părăseşte mediul **LabVIEW**.

Acțiuni care trebuie realizate:

- Se indentifică acțiunile realizate de butoanele din dreapta ferestrei (fig. 1.1), afişate la lansarea mediului **LabVIEW**.
- Se alege opțiunea "**New VI**" pentru creerea unui *IV* nou. Se observă că pentru noul *IV* au fost deschise două ferestre, suprapuse una peste cealaltă, asemenea a două file de carte. Prima fereastră este *Fereastra Panoului Frontal al IV*; sub această fereastră se găseşte *Fereastra Diagramei Bloc a IV.*
- Se trece din *Fereastra Panoului Frontal* în *Fereastra Diagramei Bloc*, selectând cu mouse-ul din meniul orizontal " **Windows / Show Diagram**".
- Din *Fereastra Diagramei Bloc* se va reveni înapoi în *Fereastra Panoului Frontal* alegând din meniul orizontal " **Windows / Show Panel**".
- Fiind activată *Fereastra Panoului Frontal*, se alege " **File/ Close**" pentru închiderea *IV*.

1.2 Consultarea exemplelor instalate

În continuare se prezintă modalitatea de consultare a exemplelor instalate odată cu mediul **LabVIEW** .
Consultarea exemplelor constituie principala sursă de învățare a diferitelor tehnici de programare în **LabVIEW** şi de utilizare a diferitelor tipuri de obiecte şi funcții:

- După lansarea mediului **LabVIEW**, se obține pe ecranul calculatorului meniul din figura 1.1. Se alege opțiunea "*Caută exemple*" (**Search Examples**).
- Se prezintă o fereastră meniu, în care opțiunile (de tip text) sunt grupate pe diferite subiecte. Se vor nota în caiete principalele grupe de subiecte disponibile.
- Din secțiunea "*Demonstrații*" (**Demonstrations**) se alege opțiunea "*Controlul Procesului*" (**Process Control**). Exemplele disponibile apar grupate pe verticală. În coloana din stânga este afişată denumirea *IV*, iar în partea dreaptă o scurtă descriere a exemplului. Prin selectarea cu mouse-ul a denumirii unui exemplu (afişat în prima coloană), se va declanşa deschiderea *IV* pentru consultare.
- Înainte să se selecteze cu mouse-ul având denumirea " *Controlul Procesului de Amestecare* " (**Control Mixer Process**), se va nota în caiete explicația din coloana dreaptă.
- După consultarea *Ferestrei Panoului Frontal* se trece în *Fereastra Diagramei Bloc* alegând " **Windows/ Show Diagram**". Se revine în *Fereastra Panoului Frontal* prin " **Windows/ Show Panel**".
- Se închide exemplul, alegând din meniul orizontal " **File/ Close**".
- După revenirea în meniul afişat de **LabVIEW** (fig.1.1), se poate alege din nou opțiunea "*Caută exemple*" (**Search Examples**), pentru a deschide alte exemple.

Observație:
Nu se vor salva modificările (voite / involuntare) realizate în timpul consultării exemplelor oferite de biblioteca **LabVIEW.** Exemplele trebuie păstrate în varianta originală, oferite de firma **NI**.

1.3 Rolul şi componenţa barei cu unelte din fereastra panoului frontal

Pe marginea unui exemplu de *IV* se va prezenta în continuare rolul şi componenţa barei cu unelte din fereastra panoului frontal.

Se citesc şi se reţin elementele din secţiunea care urmează şi care prezintă elemente din bara cu unelte ale ferestrei panoului frontal.

Fereastra Panoului Frontal şi ale *Diagramei Bloc* din *IV* posedă fiecare câte o bară orizontală cu unelte. Aceste bare cu unelte sunt implementare prin intermediul unor butoane, liste derulante sau indicatoare de stare, utilizate prin editarea, trasarea şi execuţia *IV*. O parte din opţiunile celor două bare cu unelte sunt comune şi anume cele dispuse în partea dreaptă a barei.

a b c d e f g h

Fig. 1.2. Bara cu unelte din fereastra panoului frontal

Prin butonul "*Rulare IV* " (fig.1.2 a)se lansează în execuţie (comanda **Run**) programul curent.
În figura 1.2 se prezintă cele două variante sub care poate apărea butonul **Run** în timpul execuţiei *IV* : cazul 1.2 a reflectă situaţia în care *IV* este modulul principal al aplicaţiei (apelează alte *IV*), iar cazul 1.2b corespunde situaţiei în care *IV* este executat de către *IV* apelant. Elementul din figura 1.2a se modifică în cel redat de figura 1.2 c în momentul apariţiei unor erori (cel mai adesea prezente în diagrama bloc), datorită cărora *IV* nu poate fi compilat. Pentru consultarea surselor de eroare, se apasă cu butonul stâng al mouse-ului pe butonul din figura 1.2c (simbolizând o "*săgeată frântă")*; se afişează o listă verticală conţinând sursele de eroare, care se pot inspecta şi localiza în diagrama bloc.
Pentru rularea continuă (se reia la infinit execuţia programului după terminare) a *IV* se va acţiona asupra elementului"*Rulare Continuă a IV"* din figura 1.2 b.
Oprirea execuţiei(indiferent de starea de execuţie curentă) unui *IV* se face prin butonul de"*Oprire a Rulării IV"* (fig. 1.2 c). Este o metodă practicată de utilizator pentru oprirea necondiţionată a rulării unui *IV* (care se execută cu afişarea panoului frontal).

Observaţie:
Dacă se poziţionează cursorul mouse-ului deasupra oricărui element din bara cu unelte, se afişează în dreptul cursorului mouse-ului un mesaj(tool tip text), care informează despre denumirea uneltei.

Ţinând cont de observaţia anterioară, să se reţină în caiete utilizarea recomandată, obţinută pentru restul elementelor din bara orizontală cu unelte a ferestrei panoului frontal (fig. 1.2 d-h).

Se lansează mediul **LabVIEW** şi din meniul prezentat în figura 1.4 se alege opţiunea*"Caută Exemple"***(Search Examples).**

Se localizează *IV* denumit "*Rădăcina Pătrată* "(**Square Root**), din secțiunea **"Fundamentals/Structures"**;se notează explicația din partea dreaptă a numelui exemplului şi se selectează cu mouse-ul pentru deschidere .

Exemplul selectat este deschis în **LabVIEW** pentru consultare. Se va observa pentru diferite date de intrare ale controlului cu identificator "*Număr*"(**Number**) rezultatul afişat de indicator "*Valoarea Rădăcinii Pătrate*"(**Square Root Value)**.

1.4 Prezentarea elementelor din bara cu unelte din fereastra diagramei bloc

Se porneşte mediul **LabVIEW** şi se deschide *IV* denumit "Rădăcină Pătrată" (**Square Root**) din secțiunea "**Fundamentals/ Structures**".

Se reține că atunci când un *IV* existent este prezentată automat doar fereastra care reține realizarea panoului frontal; utilizatorul va trebui să solicite explicit afişarea diagramei bloc, pentru consultarea implementării funcționalității *IV*. În situația creării unui *IV* nou, sunt afişate automat ambele ferestre: panoul frontal şi diagrama bloc.
Se trece în fereastra care reține implementarea funcționalității instrumentului: se selectează din bara cu meniuri opțiunea "*Ferestre/ Afişează Diagrama Bloc*" (**Windows/Show Diagram**).

Se rețin elementele care apar în bara cu unelte din fereastra diagramei bloc, prezentată în figura 1.7.

a b c d e f g h i j k l

Fig. 1.3. Bara cu unelte din fereastra diagramei bloc

Acționând asupra butonului din figura 1.3, e, se activează/inactivează regimul de rulare a *IV* cu afişarea fluxului datelor. Dacă butonul afişează imaginea unui "*bec emițând lumină*", atunci pe parcursul rulării *IV* se poate urmări ordinea de executare a componentelor diagramei bloc (este inhibată şi facilitatea de execuție paralelă a unor sub*IV*).

Trasarea interactivă (programul aşteaptă ca utilizatorul să indice execuția următoarei instrucțiuni) a execuției *IV* se face utilizând elementele din figura 1.3, f-h.

Utilizând butonul din figura 1.3,f se execută următoarea instrucțiune a *IV* , după care se aşteaptă o nouă interacțiune din partea utilizatorului; în cazul în care instrucțiunea curentă corespunde apelului unui sub*IV* (procedură), atunci se va executa prima instrucțiune din *IV* apelat. Pentru o trasare a execuției unui *IV* pe blocuri de instrucțiuni (toate instrucțiunile aparținând unui bloc vor fi executate simultan),se va utiliza butonul din figura 1.3,g; dacă instrucțiunea următoare este un apel de sub*IV* , atunci se va executa întreg programul apelat. Revenirea din blocul apelat în cel apelat se face la apăsarea butonului ilustrat în figura 1.3, h.

În timpul rulării unui *IV*(rulare cu afişarea fuxului datelor), se poate declanşa de către utilizator o întrerupere temporară(nelimitată ca perioadă)a execuției programului prin butonul de “*Generare Pauză* “(fig. 1.3, d); continuarea execuției *IV* se face apăsând din nou.

În fereastra diagramei bloc a *IV* “Rădăcină Pătrată” se urmăreşte fluxul datelor. Se apasă butonul din figura 1.3, e pentru a urmări fluxul datelor (imaginea unui “bec emițând lumină”). Se utilizează butonul de rulare a *IV* (fig. 1.3, a) şi se observă modul în care se execută “instrucțiunile ” care implementează funcționalitatea *IV.* Se repetă rularea *IV.*

În timpul rulării *IV*, fiind activat modul de afişare a fluxului datelor, se exersează utilizarea Butonului de întrerupere temporară şi de reluare a execuției programului.
Se inactivează modul de afişare a fluxului datelor de rulare. Se închide *IV* “Rădăcina Pătrată “ .

1.5 Prezentarea şi utilizarea meniurilor contextuale

În meniul de programare **LabVIEW,** aproape fiecare obiect folosit la realizarea unui *IV* are asociat un meniu conținând opțiuni, prin care se pot realiza operații de actualizare a unor proprietăți (vizuale sau comportamentale) asociate; acestea sunt meniurile *pop-up*, numite şi *meniuri contextuale.*

Opțiunile care apar într-un meniu contextual sau dependente de tipul obiectului:

- panoul frontal;
- diagrama bloc;
- obiecte din panoul frontal (controale, indicatoare, etichete libere)
- funcții din diagrama bloc;
- apeluri de *IV.*

Se selectează şi păstrează cursorul mouse-ului deasupra unui obiect (prezent în panoul frontal sau diagrama bloc); afişarea meniului contextual asociat se face apăsând butonul din dreapta mouse-ului. Prin dotarea editoarelor cu meniuri contextuale (pop-up), într-un meniu grafic de programare **(Windows),** se oferă o metodă rapidă de acces la comenzile obişnuite.

Se porneşte mediul **LabVIEW** şi se alege deschiderea unui *IV* nou.

În fereastra *Panoului Frontal* al noului *IV* se poziționează cursorul mouse-ului în interiorul acestuia. Apăsând butonul din dreapta al mouse-ului se afişează meniul contextual asociat panoului frontal; se reține că prin această metodă se afişează la poziția cursorului mouse-ului caseta cu colecția disponibilă de controale şi indicatoare, din care se alege obiectul de interfață dorit, pentru a fi plasat în panoul frontal.

Observație:

Nu este necesar să se permită afişarea în permanență, pe ecran a casetei cu obiecte pentru realizarea panoului frontal, din motive de economisire a spațiului util, de lucru; când este nevoie, se apelează meniul contextual asociat ferestrei panoului frontal, conținând caseta cu controale şi indicatoare.

Se selectează printr-un clic cu butonul stâng al mouse-ului pictograma care simbolizează un control numeric digital din caseta de controale şi indicatoare, meniul " **Numeric/ Digital Control**". Obiectul de tip control va fi plasat pe suprafaţa panoului frontal şi la poziţia cursorului mouse-ului printr-un nou clic cu butonul stânga.

După ce controlul numeric cu afişare digitală a fost plasat pe suprafaţa panoului frontal, se observă că în partea superioară a chenarului controlului este afişat un mic dreptunghi înnegrit, de dimensiunea unei litere. Se introduce de la tastatură textul "**ControlNr1**" , reprezentând identificatorul asociat obiectului (eticheta proprie sau owned label), după care se apasă pe butonul afişat în bara cu unelte din fereastra panoului frontal.

Se afişează meniul contextual asociat controlului "**ControlNr1**" şi se reţine denumirea opţiunilor posibile (fig. 1.4), descrise în Laboratorul 2.

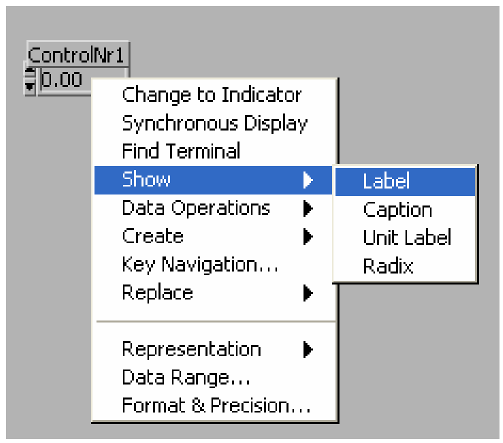

Fig. 1.4. Meniul contextual asociat unui control numeric

1.6 Prezentarea barei orizontale cu meniuri

Având mediul **LabVIEW** deschis, se concentrează atenţia asupra meniului orizontal, afişat în partea superioară a ferestrei panoului frontal (fig. 1.5).

Fig. 1.5. Bara cu meniuri din LabVIEW

Bara orizontală cu meniuri conţine opţiuni pentru realizarea unor acţiuni obişnuite (gestionare fişiere, editare), implementate în majoritatea aplicaţiilor **Windows**, dar şi opţiuni specifice mediului **LabVIEW**. În continuare se prezintă cele mai importante opţiuni, utilizatorii fiind invitaţi să identifice locul opţiunilor în bara cu meniuri şi să se familiarizeze cu acestea pe parcursul exerciţiilor.

În momentul selectării, prin butonul stânga al mouse-ului, a unei opţiuni din bara orizontală cu meniuri (fig. 1.5), apare un subdomeniu derulant, conţinând mai multe opţiuni dispuse pe verticală.

Prin selectarea opțiunii "Fişier" (File) se permite utilizatorului realizarea unor acțiuni (încărcare, salvare, compilare) de gestionare a fişierelor, care găzduiesc *IV*-le. Submeniul derulant, afişat în momentul selectării acestei opțiuni, este evidențiat în fig. 1.6.

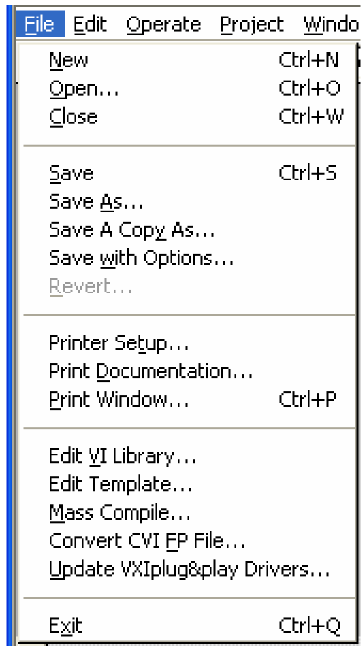

Fig.1.6 Submeniul derulant „Fisier"

Se prezintă în continuare semnificația opțiunilor din submeniul "Fişier" (File):

- Se declanşează operația de creare a unui *IV* nou (fig. 1.6, a).
- Se deschide un *IV* existent (fig. 1.6, b).
- Se închide fereastra curentă (fig.1.6, c). Dacă acțiunea se declanşează din fereastra panoului frontal, atunci se închide fişierul, care reține implementarea *IV*.
- Se realizează salvarea modificărilor realizate asupra *IV* (fig. 1.6,d).
- Se permite salvarea *IV*(deschis în editare) sub un alt nume de fişier şi eventual în alt director şi pe o altă unitate de disc (fig.1.6, e).
- Se realizează o dublură a *IV* şi permite salvarea într-un fişier sub un alt nume (fig.1.6, f).
- Se oferă opțiuni pentru tipărirea programului (fig.1.6, g): panou frontal, diagrama bloc, pictograma asociată, *IV*-le apelate ş.a. Tipărirea programului se poate face la imprimantă sau într-un fişier (format **HTML** sau **RTF**).
- Se apelează un editor specializat (fig. 1.6, h), care permite realizarea de operații de ştergere a *IV* dintr-un fişier bibliotecă (**LLB**) şi indicarea modulului principal din bibliotecă (se afişează la începutul listei numerelor de *IV* din bibliotecă).
- Se realizează conversia tuturor *IV* dintr-un fişier bibliotecă la versiunea curentă a mediului **LabVIEW** (fig. 1.6, i).

Realizarea tipăririi *IV* într-un fişier reprezintă o modalitate foarte utilă de arhivare, independentă de versiunea mediului **LabVIEW** utilizat. Parcurgând fişierul documentație al *IV* se poate reface programul, efortul de reintroducere fiind neglijabil în comparație cu siguranța păstrării codului sursă al aplicației.

Opțiunea de "Editare" (**Edit**) din meniul bară orizontal pune la dispoziția dezvoltatorului programului câteva operații, care pot fi folosite în crearea sau modificarea panoului frontal şi a diagramei bloc. Fig. 1.7 prezintă opțiunile subdomeniului derulant "Editare".

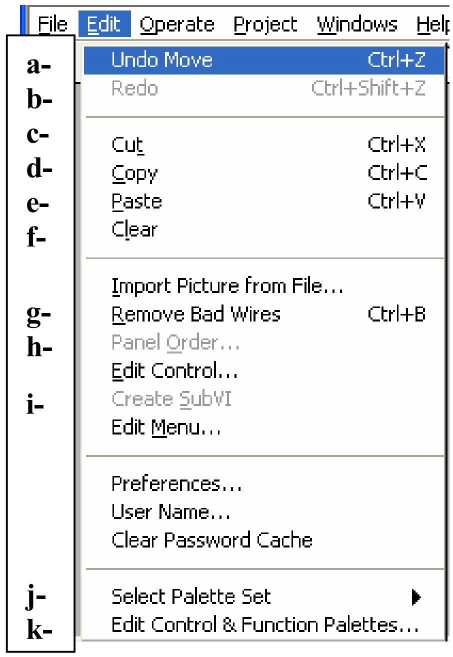

Fig. 1.7 Submeniul derulant „Editare"

Semnificația celor mai importante opțiuni din subdomeniul derulant "Editare" se prezintă în continuare:

- Se anulează efectele ultimei operații de editare (fig. 1.7, a);
- Se reface ultima operație de editare (fig. 1.7, b);
- Se copiază obiectele selectate în memoria temporară clipboard şi apoi se elimină din instrumentul virtual (fig. 1.7, c);
- Se copiază obiectele selectate ăn memoria temporară clipboard (fig.1.7, d);
- Conținutul memoriei temporare clipboard se inserează în fereastra curentă (fig. 1.7, e);
- Se şterg obiectele selectate (se obține acelaşi efect, dacă se apasă tasta *<Delete>,* fig. 1.7, f);
- Se elimină toate firele care realizează conexiuni eronate (fig. 1.7, g);
- Se permite schimbarea de către utilizator a ordinii de parcurgere (la rulare) a obiectelor din panoul frontal (fig. 1.7, h);
- Se generează pentru obiectele selectate din diagrama bloc un nou *IV* : pictograma asociată noului *IV* înlocuieşte obiectele selectate (fig. 1.8, i);
- Se selectează o aranjare personalizată a elementelor, care apar în casetele cu controale şi indicatoare, respectiv cu funcții şi *IV* (fig. 1.7, j);
- Se personalizează casetele cu controale şi indicatoare, respectiv cu funcții şi *IV* (fig. 1.7, k).

În **LabVIEW** versiunea 5.0.1, se oferă implicit posibilitatea anulării efectelor ultimelor 8 operații de editare, realizate asupra oricăror *IV* deschise. Numărul de

anulări a efectelor acțiunilor de modificare poate varia între 0 şi 99; prin stabilirea acestui număr la o valoare prea mare, se reduce dimensiunea memoriei disponibile, de lucru, firma **National Instruments** recomandând evitarea utilizării valorii 0, care poate determina blocarea sistemului. Accesul la această valoare se face prin meniul **"Edit / Preferences"**, opțiunea "**Block Diagram".**

Mediul **LabVIEW** permite utilizatorilor crearea unor aranjări personalizate ale elementelor componente din casetele cu controale, respectiv funcții; odată personalizată, dispunerea se salvează sub un nume sugestiv (atribuit de utilizator) şi se selectează ulterior pentru utilizare (**Edit / Select Palette Set**). În mod implicit sunt definite un număr de patru aranjamente:

1. elemente de bază (*basic*);
2. implicit toate (*default)*;
3. elemente care vizează achiziția de date (*daq_view*);
4. elemente pentru realizarea măsurătorilor (*t&m_view*).

Pentru o anumită configurație a casetei cu controale, respectiv cu funcții, se poate opta între afişarea elementelor componente sub forma unor pictograme-grafice sau text (**Edit / Select Palette Set/ Display Style)**.

Lansarea editorului, care permite personalizarea casetelor cu controale şi funcții, se face selectând din meniul bară opțiunea "**Edit / Edit Control & Function Palettes…".** Pentru aranjarea existentă sau pentru crearea uneia noi (opțiunea **"new setup…"** din meniul derulant), se permite rearanjarea conținutului, ştergerea sau inserarea de noi elemente, după care se optează pentru salvarea modificărilor realizate (**Save Changes**). Accesul la operațiile de editare este dat de opțiunile meniurilor contextuale, apelate la apăsarea butonului dreapta al mouse-ului, poziționat deasupra obiectelor sau casetei.

Observație:

Dacă se utilizează **LabVIEW** versiunea 5.0.1, se va verifica dacă în caseta cu funcții sunt disponibile intrările pentru instrumentele virtuale: "**Resize Panel .vi**", „**Release Instrument.vi**", „**Open Panel.vi**", „**Run Instrument.vi**", … şi "**Write File+ (string).vi**", „**Read File+ (string).vi**", … .În caz contrar, se realizează două intrări noi în caseta cu funcții, pentru accesarea directă a instrumentelor virtuale destinate controlului *IV* şi pentru operații cu fişiere. Se poate întâmpla ca, în urma instalării programului **LabVIEW**, fişierele bibliotecă cu *IV* să existe pe harddisk, iar caseta cu funcții să nu conțină intrări pentru toate *IV* .

După ce se porneşte editorul pentru personalizarea casetei cu functii ("**Edit / Edit Control & Function Palettes…"**), se inserează succesiv două submeniuri (din meniul contextual se alege **"Insert / Submenu…"**şi se selectează "**Link to a library**") astfel:

- Se introduce numele submeniului "**VI Control"** şi se indică sursa:

…\labview\vi.lib\utility\victl.llb

- Se introduce numele submeniului "**File"** şi se indică sursa:

…\labview\vi.lib\utility\file.llb

- Meniul **LabVIEW** se instalează implicit în directorul

"*c:\Program Files\ National Instruments".*

În final, se salvează modificările; se verifică utilizarea aranjamentului casetei cu funcții, care conține cele două submeniuri adăugate anterior (**Edit / Select Palette Set / Display Style).**

Atenție!

Studentilor le este permisă personalizarea casetelor cu controale şi funcții doar cu acordul cadrului didaczic supraveghetor!

Obținerea de informații suplimentare, referitoare la *IV* şi sub*IV* apelate, se face prin opțiunea "Proiect'(Project) din meniul bară prezentat în figura 1.8.

a-
b-
c-
d-

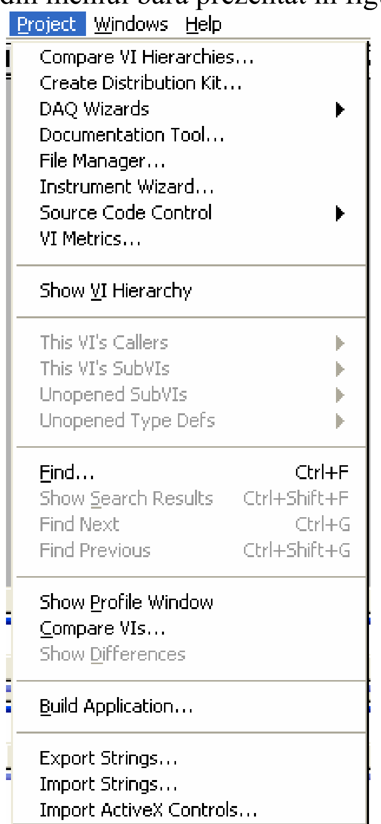

Fig. 1.8. Submeniul derulant „Proiect" cu opțiuni adiționale pentru *IV*

Semnificația opțiunilor submeniului "*Proiect"* se prezintă în continuare:

- Se lansează utilitare pentru consultarea canalelor sau selectarea unei soluții privind achiziția de date (**DAQ,** fig. 1.8, a).
- Se lansează un utilitar pentru gestionarea *IV* şi a bibliotecilor **.LLB** de instrumente virtuale (fig. 1.8, b). Se oferă posibilitatea realizării unor operații de copiere, redenumire, ştergere a unui *IV* sau bibliotecă **.LLB,** creare bibliotecă **.LLB** sau director nou, expandarea într-un subdirector a conținutului bibliotecii **LLB** în fişiere fizice de instrumente virtuale, conversia conținutului unui subdirector (conținând fişiere *IV*) într-un fişier bibliotecă **LLB.**
- Se afişează arborele de apel cu *IV* pentru modulul curent (exemplul din fig. 1.10), văzut ca modul principal (fig. 1.8, c).
- Se afişează pictogramele *IV* apelate din modulul curent (fig. 1.8, d).

1.6 Prezentarea barei orizontale cu meniuri

Pentru accesarea ferestrelor deschise şi a casetelor, utilizatorului i se pune la dispoziţie meniul "*Ferestre*" (**Windows**), cu opţiunile prezentate în figura 1.9.

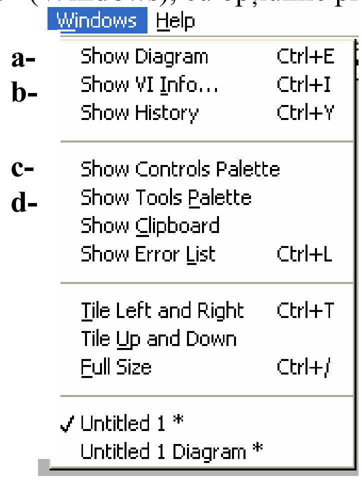

Fig. 1.9. Submeniul derulant "Ferestre " pentru accesarea ferestrelor

Semnificaţia opţiunilor din submeniul derulant "*Ferestre*" se prezintă în cele ce urmează:

- Se realizează trecerea între fereastra *Panoului Frontal* şi fereastra Diagramei Bloc (fig. 1.9, a).
- Se afişează o fereastră, în care se introduce descrierea *IV* curent (fig. 1.9, b).
- Se afişează /ascunde caseta cu controale şi indicatoare din fereastra *Panoului Frontal* sau caseta cu funcţii şi *IV* din fereastra *Diagramei Bloc* (fig. 1.9, c).
- Se afişează / ascunde caseta cu unelte generale (fig. 1.9, d).

Obţinerea de informaţii descriptive despre obiectele panoului frontal sau diagramei bloc a *IV,* lansarea utilitarului de asistare (**help**) sau consultarea versiunii mediului **LabVIEW** utilizat se face prin meniul de "*Asistare* ' (**Help**) din bara cu meniuri.

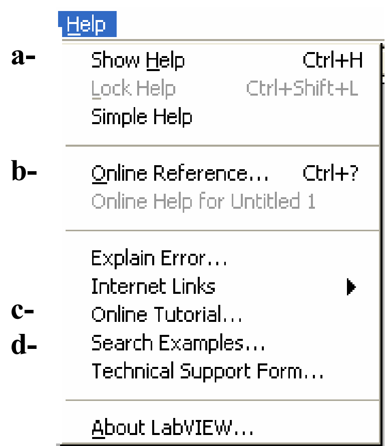

Fig. 1.10. Opţiunile de asistare ale submeniului "Asistare"

Prezentarea opţiunilor submeniului "Asistare" se prezintă în continuare :

- Se afişează/ ascunde fereastra de asistenţă (fig. 1.10, a)
- Se deschide uilitarul de asistenţă (fig. 1.10, b)
- Se lansează programul de prezentare al mediului **LabVIEW** (tutorial), care trebuie să fie instalat pe hard disc sau să existe în unitatea de CD-ROM discul original (fig. 1.10, c)
- Se lansează un utilitar,care permite utilizatorului consultarea interactivă a exemplelor din mediul **LabVIEW**, grupate pe 5 secţiuni (fig. 1.10, d).

Studentii vor localiza în meniul bară opţiunile prezentate anterior, recitind din laborator semnificaţia acestora.

1.7 Prezentarea casetei cu unelte generale

Caseta cu unelte generale cuprinde instrumentele folosite de utilizator la crearea, editarea sau trasarea execuţiei instrumentelor virtuale. Afişarea / ascunderea casetei cu unelte generale se face prin opţiunea “ *Ferestre/ Afişează Caseta cu Unelte”* (**Windows /Show Tools Palette)** din bara cu meniuri. Caseta cu unelte generale se prezintă în fig. 1.11, în care s-a definit un sistem de identificare matricială a uneltelor.

O altă metodă de afişare a casetei cu unelte generale se bazează pe comportarea contextuală : se poziţionează cursorul mouse-lui în interiorul ferestrei *Panou Frontal* sau *Diagramă Bloc* şi se apasă simultan tasta *Shift* şi butonul din dreapta mouse-lui.

Se exersează cele două metode de afişare a casetei cu unelte generale prezentate (din bara cu meniuri şi acceleratori).

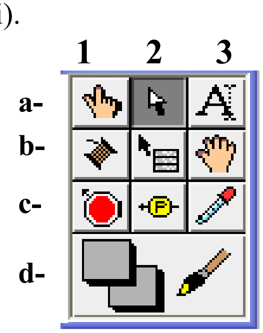

Fig. 1.11 Caseta cu unelte generale

Semnificaţia elementelor casetei cu unelte generale este următoarea:

- *Unealta pentru operare* (fig. 1.11, a1)
  Prin intermediul uneltei se manevrează mai ales valorile elementelor panoului frontal; Se foloseşte mai rar în diagrama bloc, la stabilirea valorii constantelor (exemplu : constanta universală true- false, tablou de constante).
- *Unealta de editare* (fig. 1.11, a2).
  Se realizează: selectare, mutare, redimensionare obiect.
- *Unealta de etichetare* (fig. 1.11, a3).
  Permite introducerea de la tastatură a textului.
- *Unealta de interconectare* (fig. 1.11, b1)
  Se foloseşte în fereastra diagramei bloc, pentru a realiza legăturile între noduri (elemente de execuţie). Firele definesc fluxul datelor. În panoul

frontal se realizează corespondențele între controale / indicatoare şi terminalele conectorului.

- *Unealta de defilare* (fig. 1.11, b2)
  Se realizează defilarea conținutului ecranului, fără a folosi barele de defilare ale ferestrei.
- *Unealta prin care se inserează* în diagrama bloc un punct de întrerupere a execuției *IV* , pe unul dintre fire (pe un fir se acceptă un singur punct de întrerupere) sau noduri.
  Se foloseşte în scopul depanării programului (fig. 1.11, c1).
- *Unealta sondă* (fig. 1.11, c2)
  Se defineşte o fereastră în care se afişează valoarea transmisă pe un fir de legătură (în faza de execuție a *IV*). Se utilizează diagrama bloc, mai ales pentru depanarea programului.
- Se preia culoarea obiectului asupra căruia se execută clic cu butonul stânga al mouse-lui (fig. 1.11, c3).
- *Unealta de colorare* (fig. 1.11, d)
  Se foloseşte mai ales la realizarea panoului frontal, permițând stabilirea culorii pentru prim planul şi de fundalul obiectelor.

Se creează un *IV* nou prin opțiunea "**File/ New**" din bara cu meniuri. În continuare se rămâne în fereastra panou frontal.

Se afişează caseta cu controale şi indicatoare, dacă nu este vizibilă.

Metoda 1 : Din meniul bară orizontal se alege " **Windows/ Show Controls Palette".**

Metoda 2 : Prin meniuri contextuale, cursorul mouse-lui poziționat în interiorul *Ferestrei Panou Frontal*, se apasă butonul stâng al mouse-lui.

Se selectează un control numeric digital (**Numeric/Digital Control)** şi printr-un clic cu butonul din stânga al mouse-lui acesta va fi poziționat pe suprafața panou frontal al noului *IV* . Se tastează "*Număr 1"* pentru eticheta proprie a controlului.

Se selectează unealta de editare. Se poziționează cursorul mouse-lui (de exemplu) deasupra colțului dreapta-jos a căsuței valoare a controlului numeric digital "*Număr 1"*; se observă cum cursorul mouse-lui va lua forma unui colțar, indicând posibilitatea redimensionării obiectului. Pentru redimensionare, se ține apăsat butonul stâng al mouse-lui şi se realizează mişcarea mouse-lui în direcția înainte sau înapoi, funcție de redimensionarea dorită (micşorare sau mărire); se va elibera butonul stâng al mouse-lui în momentul obținerii efectului de redimensionare dorit. În general, redimensionarea poate să se facă combinat: pe verticală şi orizontală.

Se reține în fereastra panoului frontal, la fiecare apăsare a tastei <*Spacebar*>, se realizează comutarea între unealta de editare şi cea de operare. Se exersează de câteva ori schimbarea uneltei curente prin apăsarea tastei <*Spacebar*>.

Se trece în fereastra diagramei bloc. Se reține că, la fiecare apăsare a tastei <*Spacebar*>, se realizează comutarea între unealta de editare şi cea de interconectare. Se exersează de câteva ori schimbarea uneltei curente, prin apăsarea tastei <*Spacebar*>.Se revine în fereastra panoului frontal.

La fiecare apăsare a tastei <*Tab*>, se parcurge circular lista uneltelor: operare-editare-etichetare-colorare.Să se tasteze această posibilitate.

Se poziționează unealta de operare deasupra căsuței valoare a controlului. Se reține modificarea aspectului cursorului mouse-ului într-o bară verticală de dimensiunea unei litere, indicând că pentru acel obiect se poate declanşa operația de editare a valorii reținute. Pentru declanşarea acțiunii de editare, se face clic stânga cu mouse-ul în interiorul căsuței valoare; cu tastele <*Delete*> şi <*Backspace*>, se pot şterge cifrele afişate în control şi se poate introduce de la tastatură o valoare numerică reală. Apăsând tasta <*Enter*> sau butonul din bara cu meniuri, pe care este afişat textul "*Enter*", noua valoare va fi atribuită controlului.

Se exersează utilizarea uneltelor disponibile de colorare. Se reține că prin realizarea unei interfețe încărcate de culoare se deranjează şi distrage atenția operatorului uman; în acelaşi timp, se îngreunează activitatea plăcii video la fiecare reîmprospătare a ecranului.

1.8 Metode de asistare în LabVIEW

Mediul LabVIEW oferă dezvoltatorilor de programe două metode de asistență, care pot fi utilizate pe parcursul dezvoltării unui *IV* : fereastra (**Help Window**) şi utilitarul (**Online Help**) de asistență.

Afişarea /ascunderea **ferestrei de asistență** se poate face prin două metode: se alege opțiunea "**Help/Show Help**" din bara cu meniuri sau apăsând concomitent *Ctrl. /.H.*

Fereastra de asistență se utilizează în cazurile următoare:

- La afişarea descrierii pentru obiectele din panoul frontal şi diagrama bloc ;
- La consultarea casetei cu funcții (în fereastra diagramei bloc),se prezintă semnătura şi o descriere de utilizare (eventual şi a parametrilor formali) a componentei, deasupra căreia se află cursorul mouse-lui ;
- În diagrama bloc, terminalul conectorului *IV*, asupra căruia se opreşte unealta de interconectare, este evidențiat prin afişare intermitentă în fereastra de asistență; metoda de asistare este utilizată frecvent în realizarea conexiunilor la nodurile (funcții, sub*IV*) dotate cu mai multe terminale, pentru selectarea exactă a parametrilor aşteptați;
- În diagrama bloc se permite afişarea structurii de dată, folosită pentru valoarea care se transferă între două noduri, pe o legătură existentă: se opreşte unealta de interconectare deasupra legăturii; se reaminteşte faptul, că nodul reprezintă elementul de execuție din limbajul **G**.

Se începe un nou *IV* şi se trece în diagrama bloc asociată. Se activează afişarea casetei cu funcții **(Windows / Show Functions Palette)** din bara cu meniuri şi fereastra de asistență (se exersează ambele metode prezentate).

Se consultă şi se rețin descrierile (afişate în fereastra de asistență) operatorilor din caseta cu funcții, grupați pe următoarele tipuri:

- *numeric* (**Numeric)**;
- *boolean* (**Boolean);**
- *tablou* **(Array);**

- *relationali* **(Comparison).**

Utilitarul de asistență prezintă o descriere detaliată a obiectelor disponibile pentru realizarea diagramei bloc; se lansează din bara cu meniuri, dacă se selectează "**Help/Online Reference…**" sau din fereastra de asistență (fig. 1.17, c). Utilitarul de asistență din **LabVIEW** este asemănător cu a altor aplicații realizate pentru platforma **Windows;** acest lucru îl face uşor de întrebuințat.

Se lansează utilitarul de asistență prin ambele variante prezentate. Studentii se familiarizează cu posibilitățile de regăsire a informației disponibile.

2. CONTROALE ŞI INDICATOARE

2.1. Scopul lucrării

Se prezintă elementele disponibile pentru realizarea panoului frontal *IV*.

2.2. Considerații teoretice

Un program realizat în **LabVIEW** are trei părți componente:

- panoul frontal;
- diagrama bloc;
- semnătura (pictograma şi conectorul).

Panoul frontal al unui *IV* reprezintă interfața cu utilizatorul. Operatorul indică de la tastatură sau mouse datele de intrare ale programului prin interacțiune asupra elementelor grafice de interfață, numite *controale.* În urma prelucrărilor datelor de intrare, rezultatele sunt afişate spre consultare prin intermediul *indicatoarelor.*

Un *IV* comunică cu alte *IV* prin intermediul controalelor (parametrii formali de intrare pentru modul) şi indicatoarelor (parametrii formali de ieşire în acel moment *IV* este folosit ca subrutină (sub*IV)* .

2.2.1. Tipuri de controale şi indicatoare

Sunt disponibile controale şi indicatoare pentru majoritatea tipurilor de date: numeric, şir de caractere, boolean, tabel ,tablou, grupare de date, grafic, ş.a. Pentru un anumit tip de date sunt disponibile mai multe variante de controale şi indicatoare, utilizatorul putând să opteze pentru cea mai sugestivă realizare.

În etapa construirii panoului frontal, utilizatorul alege pe rând elemente de interfață necesare din **caseta cu controale şi indicatoare** şi le aşează în interiorul ferestrei panou frontal. Afişarea casetei cu controale (dacă nu este vizibilă) se poate face prin două metode:

1. din bara cu meniuri se alege "*Ferestre/Afiseaza Caseta cu Controale"* **(Windows/ Show Controls Palette)**

sau

2. se poziționează cursorul mouse-ului în interiorul ferestrei panoului frontal şi se apelează meniul contextual.

Recomandare:

De cele mai multe ori se lucrează sub mediul **Windows** , spațiul de lucru pe ecran este redus (mai ales în cazul folosirii unui monitor cu diagonala de 14 inch) datorită prezenței ferestrelor auxiliare cu unelte /componente de interfață, care însoțesc majoritatea aplicațiilor cu caracter grafic. Pentru a avea o viziune cât mai cuprinzătoare asupra panoului frontal al *IV* , se recomandă inhibarea afişării ferestrelor suplimentare; majoritatea casetelor auxiliare se pot închide putând fi apelate prin meniuri contextuale (afişare temporară prin selectarea unei componente de interfață sau opțiuni asociate unei acțiuni).

Dacă cursorul mouse-ului este "*purtat"* peste caseta cu controale, se afişează automat denumirea grupului de componente în titlul ferestrei gazdă. Afişarea conținutului unui anumit grup este declanşată la realizarea unui clic stânga al mouse-lui pe pictograma corespunzătoare. După identificarea grupului, se alege varianta dorită a elementului de interfață (control / indicator); preluarea componentei din caseta cu controale se face prin clic stânga pe pictograma asociată, după care se eliberează butonul mouse-ului. Cursorul mouse-ului va lua forma unei mâini, care reține componenta selectată; plasarea componentei pe suprafața panoului frontal se va face la poziția curentă a cursorului mouse-ului, în urma unui clic stânga.

1 2 3

a-
b-
c-
d-

Fig.2.1 Caseta cu elemente de control si indicatoare

Semnificația elementelor din caseta cu controale şi indicatoare se prezintă în continuare în legătură cu fig. 2.1, unde s-a adoptat un sistem de identificare matricial:

- componente numerice (fig. 2.1, a1);
- componente booleene (fig. 2.1, a2);
- componente şir de caractere şi tabel (fig. 2.1, a3);
- liste cu opțiuni (fig. 2.1, b1): listă circulară / inel (**Text Ring**), meniuri derulante (**Menu Ring, Dialog Ring),** cutie listă (**Listbox**);
- tablou şi grupare de date (fig. 2.1, b2);
- reprezentări grafice (fig. 2.1, b3);
- cale de fişier (fig. 2.1, c1);
- elemente decorative (fig. 2.1, c2);
- componente utilizator (fig. 2.1,c3);
- componente pentru suport **ActiveX** (fig. 2.1, d1);
- opțiune pentru selectarea unui control stocat într-un fişier (se permite consultarea structurii de directoare, (fig.2.1, d2).

Imediat după plasarea controlului /indicatorului pe suprafaţa panoului frontal se recomandă indicarea unei etichete proprii (owned label), care reprezintă identificatorul obiectului în codul sursă al programului (diagrama bloc a *IV)*.

Stabilirea valorilor pentru opțiunile adiționale elementului de interfață, care se pot referi la afişarea unor elemente descriptive suplimentare, selectarea comportării mecanice (controale booleene), tipul de reprezentare folosit, domeniul valorilor posibile (minim, maxim, valoare implicită) şi numărul de zecimale semnificative, se face prin intermediul meniului contextual asociat controlului sau indicatorului, ilustrat în fig. 2.2.

Opțiunile aceluiaşi meniu contextual permit şi conversia controlului în identificator sau invers, localizarea terminalului asociat în diagrama bloc (codul sursă al programului), crearea în diagrama bloc de elemente (noduri) pentru controlul proprietăților asociate, stabilirea unui comentariu care să descrie semnificația şi rolul variabilei, asocierea elementului de interfață a unei combinații de taste utilizate pe post de accelerator (key navigation), folosită la rularea *IV* .

Prin intermediul nodurilor proprietate, asociate controalelor bară, indicatoarelor, programatorul modifică (acțiune transparentă utilizatorului aplicației) din codul sursă al programului (diagrama bloc) atributele fizice ale obiectelor de interfață din panoul frontal: vizibilitatea (*visible)*, dezactivarea (*disabled),* poziția (*x,y)* în panoul frontal, culoarea ş.a.

Majoritatea opțiunilor, ilustrate în meniul contextual (fig. 2.2), se regăsesc şi la celelalte tipuri de controale şi indicatoare.

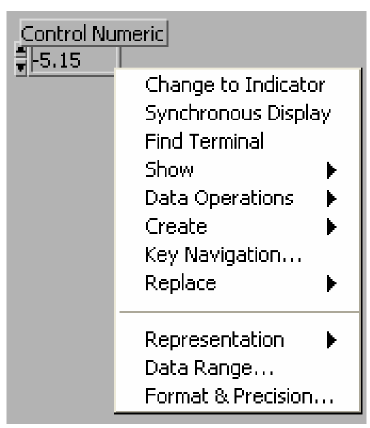

Fig.2.2 Meniu contextual asociat unui control numeric

Programatorii pot specifica pentru controalele din panoul frontal taste acceleratori, prin care acestea să fie selectate la execuția programului: se foloseşte opțiunea "**Key Navigation…**" din meniul contextual asociat elementului de interfață. Controlul pentru care s-a apăsat combinația de taste (la rularea *IV*) devine obiect curent de editare.

Într-un panou frontal nu pot exista două controale, care să utilizeze aceeaşi combinație de taste acceleratori. Pentru indicatoare nu se pot asocia acceleratori; aceştia nu sunt obiecte de interfață destinate actualizării valorilor reținute .

Asocierea unei taste accelerator pentru selectarea controlului (la execuția *IV*) este utilizată mai ales pentru butoanele de comandă, elemente de interfață cu două stări (true sau false, corespunzător apăsat sau neapăsat). Prin utilizarea acceleratorului unui buton de comandă, se produce acelaşi efect obținut la apăsarea cu mouse-ul pe acel control.

Se recomandă utilizarea acceleratorilor pentru controale tip buton mai ales în aplicațiile utilizate pentru supravegherea unor fenomene, care se desfăşoară rapid în timp, trebuind achiziționate valori la intervale scurte de timp. În acest caz, este important să nu apară un eveniment, a cărui tratare din partea unității centrale de prelucrare (**UCP**) a calculatorului (pe care se realizează monitorizarea) să ducă, de exemplu, la pierderea unor valori critice ale fenomenului analizat sau la apariția unor probleme neaşteptate în funcționarea *IV*.

Un *eveniment* posibil (apărut la rularea aplicației) ar putea fi cauzat şi de mişcarea mouse-ului pe suprafața panoului frontal al *IV* , ducând la ocuparea **UCP** cu tratarea acestei întreruperi, care ar putea fi fatală pentru analiza procesului. De aceea, pentru aplicațiile în care timpul **UCR** este critic, se recomandă deconectarea fizică a mouse-ului din sistemul calculatorului; interacțiunea utilizatorului cu aplicația se va face prin acceleratorii (tastatura calculatorului) asociați controalelor prezente în panourile frontale.

Fiecare control şi indicator plasat în panoul frontal primeşte automat un număr de ordine (ordinea din panoul frontal). Primul element are numărul de ordine 0, al doilea are asociată valoarea 1 ş.a.m.d. Numărul de ordine din panoul frontal al controalelor se poate modifica interactiv prin opțiunea "**Edit/Panel Order…**" din bara cu meniuri, determinând afişarea valorii numerice curente în stânga fiecărui element.
Parcurgerea controalelor (la execuția *IV*) în ordinea crescătoare a numărului de ordine din panoul frontal se face prin apăsarea tastei <*Tab*>; revenirea pe un control anterior se face prin apăsarea simultană a tastelor <*Shift*> şi <*Tab*>.

2.2.2. Controale şi indicatoare de tip numeric

Transmiterea valorilor numerice spre program sau afişarea rezultatelor numerice se face prin intermediul controalelor şi indicatoarelor numerice. Există mai multe realizări ale componentelor de interfață, corespunzătoare tipului de dată numeric. Fiind activă fereastra panoului frontal, pentru consultarea colecției de componente numerice se va afişa caseta cu controale (dacă nu este vizibilă): din bara cu meniuri se alege "*Ferestre /Afişează Caseta cu Controale"* (**Windows/Show Controls Palette**), sau se apelează meniul contextual pentru obiectul fereastra panou frontal (clic dreapta); din caseta cu controale se selectează grupul "*Numeric"*, care va afişa colecția cu variantele de realizare a elementelor de interfață corespunzătoare tipului numeric, aspect redat în fig. 2.3.
Colecția de controale şi indicatoare numerice reține următoarele variante de realizare:

- digital;
- cursor orientat vertical (*vertical slide*) sau orizontal (*horizontal slide*);
- rezervor (*tank*);
- termometru (*thermometer*);
- buton rotitor (*knob*);

- buton disc de telefon (*dial*);
- cadran aparat de măsură (*meter*);
- kilometraj (*gauge*).

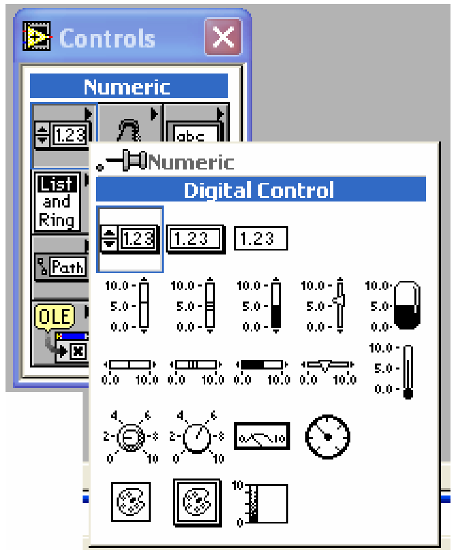

Fig. 2.3 Variante ale componentelor de interfata pentru tipul numeric de date

Controalele numerice digitale sunt preferate pentru simplitatea realizării grafice, prevenind posibile confuzii de folosire a aplicației de către operatorul uman. În general, interfețele se recomandă să fie cât mai simple şi în realizarea lor să se folosească cele mai sugestive componente vizuale. Controalele şi indicatoarele numerice digitale afişează rezultatele unor prelucrări matematice. Controalele şi indicatoarele numerice digitale se recomandă a fi utilizate la implementarea interfeței *IV* (parametrii de intrare şi de ieşire), care vor fi folosite ca şi subrutine auxiliare, utilizatorul ne-interacționând cu panoul frontal al acestora.

Introducerea valorilor într-un control numeric digital se face cu unealta de operare şi acționând prin una din metodele următoare:

1. Se face clic stânga deasupra chenarului controlului, pentru a plasa cursorul în câmpul de editare şi se introduce noua valoare de la tastatură sau se folosesc săgețile de pe claviatură.
2. Se folosesc butoanele (dispuse pe verticală în partea stângă a câmpului de editare) de incrementare sau decrementare. În interiorul câmpului de editare se pot folosi tastele <*Delete*> şi <*Backspace*>,pentru ştergerea caracterului din dreapta, respectiv stânga, cursorului.

Încheierea operației de editare se face apăsând tasta <*Enter*>*,* sau butonul etichetat ”*Enter*” (afişat în stânga barei cu unelte), sau realizând un clic stânga cu mouse-ul în exteriorul controlului.

Pentru un control numeric, plasat în panoul frontal, se pot stabili suplimentar unele proprietăți prin meniul contextual asociat:

- valoarea curentă afişată este stabilită implicit (**Data Operations/ Make Current Value Default)**;

- asocierea unui accelerator (**Key Navigation);**
- formatul de reprezentare (**Representation):** se poate alege unul din cele 12 tipuri disponibile, redate în fig. 2.5;
- domeniul valorilor posibile, incrementul (**Data Range…)** folosit;
- stabilirea formatului de afişare (numeric, dată calendaristică) şi a numărului de zecimale utilizate în afişare (**Format & Precision…).**

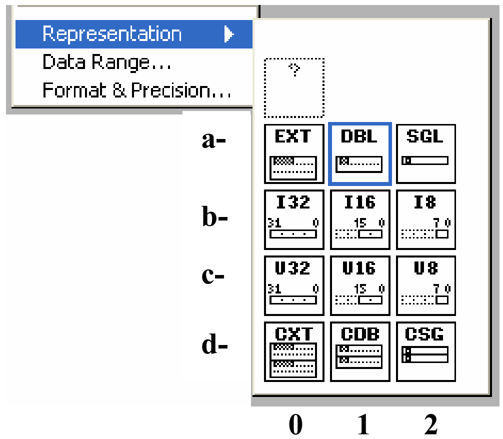

Fig. 2.4. Formate de reprezentare disponibile din meniul contextual

Semnificaţia formatelor de reprezentare din figura 2.4 se prezintă în continuare :

- real, precizie extinsă (96 biţi, fig. 2.4, a0);
- real, dublă precizie (64 biţi, fig. 2.4, a1)
- real, simplă precizie (32 biţi, fig. 2.4, a2);
- întreg cu semn, dublu cuvânt (32 biţi, fig. 2.4, b0);
- întreg cu semn, cuvânt (16 biţi, fig. 2.4, b1);
- întreg cu semn, octet (8 biţi, fig. 2.4, b2) ;
- întreg fără semn, dublu cuvânt (32 biţi, fig. 2.4, c0);
- întreg fără semn, cuvânt (16 biţi, fig. 2.4, c1);
- întreg fără semn, octet (8 biţi, fig. 2.4, c2);
- precizie extinsă numere complexe (96 biţi, fig. 2.4, d0);
- dublă precizie (64 biţi) numere complexe (fig. 2.4, d1);
- simplă precizie (32 biţi), numere complexe (fig. 2.4, d2).

Numărul de zecimale stabilite pentru un control numeric este folosit la afişarea valorii numerice şi nu influenţează precizia cu care se operează; precizia depinde de formatul de reprezentare selectat.

În continuare se prezintă componentele din colecţia tipului numeric cu cadran grafic.

Componentele de interfaţă din colecţia tipului de dată numeric posedă, pe lângă afişajul numeric digital şi un cadran grafic, specific variantei :

- cursor orientat vertical (*vertical slide)* sau orizontal (*horizontal slide*);
- rezervor (*tank*);
- termometru (*thermometer*);
- buton rotitor (*knob*);
- buton disc de telefon (*dial*);

- cadran aparat de măsură (*meter*);
- kilometraj (*gauge*).

Cadranul grafic este în permanenţă vizibil pentru o componentă, vizibilitatea afişajului numeric digital fiind opţională. Prezentare valorii reţinute de componenta de interfaţă prin afişajul numeric digital se face prin opţiunea "**Show / Digital Display",** din meniul contextual asociat.

Componenta de intefaţă poate fi schimbată din control în indicatorşi invers, prin opţiunea "*Change to Indicator"*, respectiv "**Change to Control",** din meniul contextual.

Introducerea (la editarea sau rularea *IV*) valorii numerice pentru un control se face cu unealta de operare prin:

- afişajul numeric digital

sau

- prin mişcarea acului indicator (cu mouse-ul).

Pentru o componentă cu cadran grafic se pot stabili, ca şi la cele digitale, următoarele: accelerator, format reprezentare, domeniul valorilor permise, numărul de zecimale. Prin meniul contextual se pot stabili în plus opţiuni referitoare la formatul scalei (**Scale)** şi înlocuirea valorilor numerice de pe scală cu etichete sugestive (**Text Scale),** ca în fig. 2.5.

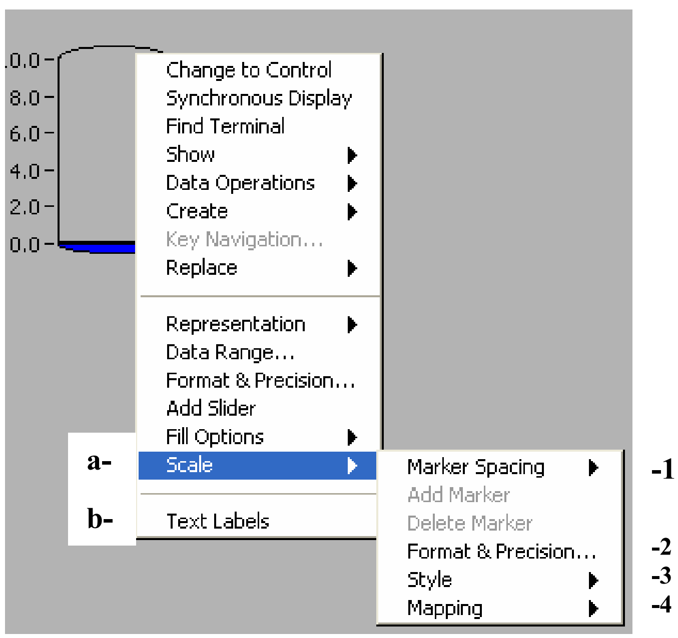

Fig. 2.5. Opţiuni pentru formatul scalei şi etichete la controale/ indicatoare cu cadran grafic

Semnificaţiile opţiunilor din fig. 2.5 sunt următoarele:

- opţiuni pentru distribuirea (*Uniformă/Arbitrară)* marcajelor (fig. 2.5, a1);
- stabilirea numărului de zecimale şi reprezentarea (fig. 2.5, a2);
- opţiuni pentru afişarea marcajelor şi valorilor (fig. 2.5, a3);
- tipul de scală (*Linear/Logaritmic* , fig. 2.5, a4);

- valorile de pe scală sunt înlocuite prin etichete sugestive (fig. 2.5, b).

Pe scala unui control /indicator cu cadran grafic se pot defini (în faza de editare a *IV)* etichete sugestive (fig. 2.6) prin selectarea opțiunii "*Etichete Text"* **(Text Labels),** a meniului contextual din fig. 2.6, b. O etichetă este un şir de caractere (indicat de utilizator), căreia îi este asociată automat (de mediul **LabVIEW)** o valoare întreagă pozitivă. După selectarea acestei opțiuni sunt afişate automat două etichete, indicând o valoare minimă (*min*) şi maximă (*max*), iar cursorul mouse-ului este poziționat în caseta de editare; după introducerea de la tastatură a unei etichete se apasă concomitent <*Shift*> şi <*Enter*>*,*pentru a trece la următoarea. Încheierea procesului de introducere a etichetelor se face:

- apăsând tasta <*Enter*> din partea dreaptă a tastaturii (zona tastelor numerice)

sau

- selectând cu mouse-ul butonul de comandă <*Enter*> din bara cu unelte (afişat în partea stângă).

Prima etichetă de pe scală are asociată valoarea 0; ultimei etichete îi corespunde o valoare dată de numărul de etichete minus valoare 1.

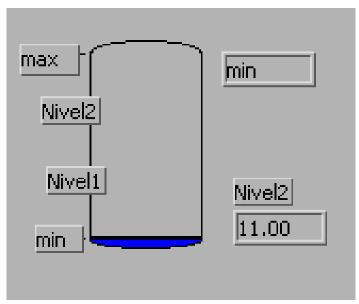

Fig. 2.6. Un control numeric tip rezervor pentru care s-au definit etichete pe scală

2.2.3 Controale şi indicatoare de tip boolean

Componentele de interfaţă ale panoului frontal, aparţinând tipului boolean au două valori posibile, corespunzând stării de adevărat (**True**) sau fals (**False**). Valoarea logică fals este valoarea iniţială: componenta booleană a fost preluată din caseta de controale/indicatoare şi plasată pe suprafaţa panoului frontal.

Există mai multe realizări grafice de controale de tip boolean: butoane, care pot fi apăsate, comutatoare, întrerupătoare, butoane radio. Indicatoarele booleene sunt reprezentări vizuale ale valorii logice şi simulează leduri, realizate sub diferite forme (rotunde, pătrate).

Colecţia componentelor de interfaţă, aparţinând tipului boolean sunt disponibile din caseta de controale, grupate sub titlul **Boolean**.(fig. 2.7).

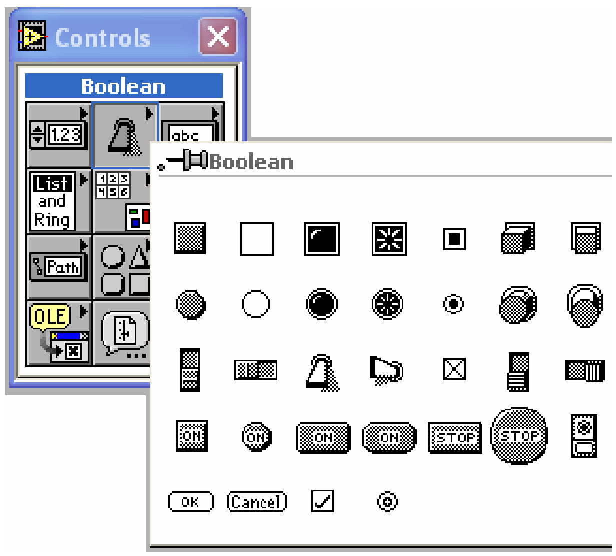

Fig. 2.7. Controale/indicatoare aparţinând tipului boolean

În etapa construirii panoului frontal, se poate verifica comportarea unui control sau indicator boolean, dacă se selectează unealta şi se acţionează cu butonul stânga al mouse-ului; la fiecare apăsare a mouse-ului, componenta de interfaţă de tip boolean va trece în stare complementară.

Prin intermediul opţiunilor meniului contextual, asociat obiectului de tip boolean, se stabilesc valorile unor proprietăţi suplimentare sau se realizează acţiuni specifice:

- schimbarea în control/indicator;
- afişarea/ascunderea etichetei proprii (*owned label*) şi a etichetei corespunzătoare stării logice (*boolean text*) pe suprafaţa componentei;
- stabilirea valorii implicite;
- crearea unui nod proprietate în diagrama bloc;
- stabilirea comportării mecanice (doar pentru controale).

Opţiunile meniului contextual sunt ilustrate în figura 2.8.

Fiecare control/indicator boolean poate fi redimensionat prin unealta de editare şi colorat prin unealta de colorare.

Pentru fiecare control sau indicator din panoul frontal, se recomandă indicarea unei etichete proprii, care este identificatorul (numele) asociat variabilei şi folosit în diagrama bloc (codul programului). De cele mai multe ori, nu este necesară afişarea acesteia în panoul frontal (putând deruta utilizatorul final al aplicației), ascunderea făcându-se prin meniul contextual, opțiunea **„Show/Label"** (neselectată).

Majoritatea controalelor/indicatoarelor se găsesc în starea corespunzătoare valorii logice fals, după ce au fost preluate din casta controale şi aşezate pe suprafața panoului frontal.

Unele componente de interfață afişează unul din cuvintele următoare:

- *închide* **(off)**, *anulează* **(cancel)** sau *opreşte* **(stop)**, pentru starea logică fals;
- *deschide* **(on)** sau *în-regulă* **(ok)**, pentru starea logică adevărat,

pe suprafața grafică, evidențiind valoarea logică corespunzătoare stării curente.

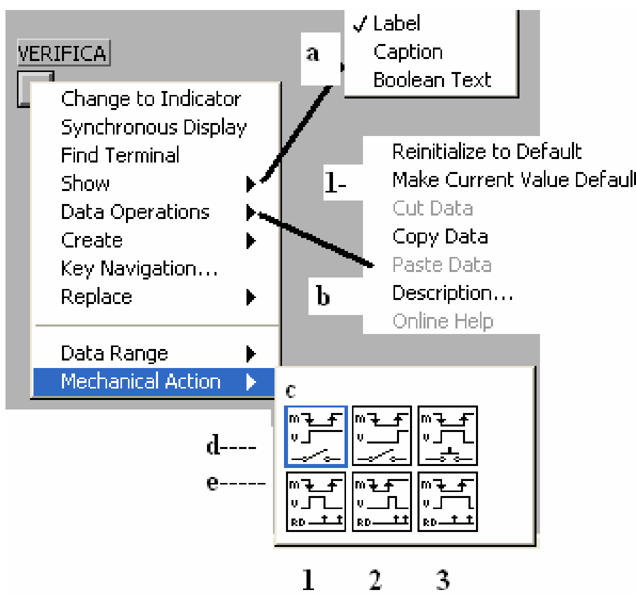

Fig. 2.8. Meniul contextual asociat unei componente booleene

Eticheta corespunzătoare stării poate fi modificată prin unealta etichetare; pentru stabilirea etichetei celeilalte stări, se trece mai întâi componenta în starea logică complementară (cu unealta de operare).

O metodă de a verifica starea curentă a unui control/indicator boolean, care nu afişează implicit eticheta stării este de a o vizualiza prin opțiunea „Show/ Boolean Text" din meniul contextual (fig. 2.8.a).

Semnificația opțiunilor din meniul contextual asociat unei componente booleene (fig. 2.8) se prezintă în continuare:

- se vizualizează informații suplimentare (eticheta proprie şi eticheta stării, fig.2.8.a);
- submeniul *„Acțiuni asupra datei"* (**Data Operations**, fig. 2.8.b);
- se stabileşte valoarea implicită (fig.2.8.b1);

- submeniul pentru stabilirea comportamentului mecanic al controlului boolean (fig. 2.8.c);
- comportare mecanică *„comută la apăsare”* (**switch when pressed**, fig.2.8.d1);
- comportare mecanică *„comută la eliberare”* (**switch when released**, fig.2.8.d2);
- comportare mecanică *„comută înainte de eliberare”* (**switch until released**, fig.2.8.d3);
- comportare mecanică *„zăvoreşte la apăsare”* (**latch when pressed**, fig.2.8.e1);
- comportare mecanică *„zăvoreşte la eliberare”* (**latch when released**, fig.2.8.e2);
- comportare mecanică *„zăvoreşte înainte de eliberare”* (**latch until released**, fig.2.8.e3).

În momentul selectării opţiunii „ Stabileşte Valoarea Curentă Implicită”(**Make Current Value Default,** fig. 2.8.b1) se va stabili pentru componenta selectată starea/valoarea-logică curentă ca stare/valoare implicită.

Pictograma asociată comportării mecanice evidenţiază grafic, în timp, succesiunea operaţiilor: acţiunea utilizatorului cu mouse-ul asupra controlului (litera **M**), noua valoare a controlului (litera **V**), momentul preluării valorii controlului de către diagrama bloc (literele **RD**).

Semnificaţia comportării mecanice pentru controalele booleene este după cum urmează:

- *„Comută la apăsare”* (fig.2.8.d1)
  La fiecare apăsare a butonului mouse-ului se modifică starea/valoarea controlului(comportare similară întrerupătorului de lumină). Valoarea controlului nu este afectată de preluarea valorii în diagrama bloc.

- *„Comută la eliberare”(* fig.2.8.d2)
  Valoarea controlului se modifică după eliberarea butonului mouse-ului. Controlul rămâne în noua stare până la următoarea interacţiune a utilizatorului. Valoarea controlului nu este afectată de preluarea valorii de diagrama bloc.

- *„Comută înainte de eliberare”(* fig.2.8.d3)
  Valoarea controlului se modifică la apăsare şi se reţine până la eliberarea butonului mouse-ului; la eliberare, controlul revine la valoarea/starea anterioară interacţiunii. Valoarea controlului nu este afectată de preluarea valorii de diagrama bloc.

- *„Zăvoreşte la apăsare”(* fig.2.8.e1)
  La apăsare, se modifică valoarea; noua valoare este reţinută până când este preluată de diagrama bloc. După preluarea valorii, controlul revine la valoarea anterioară interacţiunii.

- *Zăvoreşte la eliberare”(* fig.2.8.e2)

Valoarea controlului se modifică după eliberarea butonului mouse-ului. După preluarea valorii de diagrama bloc, controlul revine la valoarea anterioară a interacțiunii.

- *„Zăvoreşte înainte de eliberare”(* fig.2.8.e3)
  Valoarea controlului se modifică la apăsare. Controlul revine la valoarea anterioară, dacă survine unul din elementele:
  - diagrama bloc a preluat valoarea

  sau
  - s-a eliberat butonul mouse-ului.

Se recomandă comportare mecanică *„zăvoreşte la apăsare”* controalelor booleene, care să declanşeze o singură dată o operație, la fiecare apăsare (exemplu: tipărirea unor date, trecerea în alt ecran, părăsirea ecranului curent).

Pentru un control boolean, pentru care s-a indicat o comportare mecanică din clasa „zăvorâre”, nu se mai pot defini variabile locale în diagrama bloc. Prin variabilă locală se poate înțelege utilizarea sub alt nume a variabilei, cu care este pusă în corespondență; în limbajul Pascal sau C, ar echivala cu o variabilă de tip pointer, asociate unei variabile. Fiecărui element de interfață din panoul frontal îi corespunde o variabilă terminal în diagrama bloc;prin variabila locală se adaugă în diagrama bloc încă o variabilă-terminal, prin care programatorul are acces la valoarea controlului/indicatorului părinte, pentru inspectare sau actualizare.

2.2.4. Controale şi indicatoare tip şir de caractere

Componentele de interfață tip şir de caractere pentru citirea/afişarea mărimilor aparținând acestui tip de dată.

În etapa construirii panoului frontal, se introduce o valoare pentru un control/indicator şir de caractere prin unealta de etichetare sau de operare; valoarea actualizată este asociată componentei în urma apăsării butonului <*Enter*>, afişat în bara orizontală cu meniuri sau a tastei <*Enter*> din partea dreaptă a tastaturii (zona tastelor numerice). Dacă se apasă tasta <*Enter*> atunci se va forța trecerea la un rând nou; valoarea (textul) afişat într-o componentă şir de caractere se poate întinde pe mai multe linii (lățimea cadrului). Când se editează conținutul componentei şi cursorul ajunge în dreptul limitei dreapta a spațiului de editare a controlului/indicatorului, se trece automat la o linie nouă; la un moment dat este vizibilă o singură linie alfanumerică.

Un control/indicator şir de caractere poate fi redimensionat prin unealta de editare.
Dacă valoarea unui control/indicator se întinde pe mai multe linii, se poate afişa bara de defilare (scroll bar) a conținutului, prin opțiunea meniului contextual *„Afişează / Bara derulare*” (**Show / Scroolbar**). Opțiunea este disponibilă atât pentru controale cât şi pentru indicatoare; pentru a avea succes la această opțiune va trebuie anterior, mărită suficient dimensiunea verticală (înălțimea finală să fie minim triplul înălțimii unei singure linii de text) a componentei (cu unealta de editare) pentru a asigura şi afişarea elementului de control bară de derulare. Dacă nu se măreşte suficient înălțimea componentei, atunci opțiunea din meniul contextual nu va fi disponibilă.

Valoarea componentei se poate declara valoare-implicită dacă se selectează din meniul contextual opțiunea *„Acțiuni asupra datei / Stabileşte Valoarea Curentă Implicită”* (**Data Operations / Make Current Value Default**).

Componenta selectată poate fi colorată prin unealta de colorare. Pentru caracterele utilizate la afişare se poate indica suplimentar: utilizarea unui anumit tip de caractere (font); dimensiunea şi colorarea caracterelor, încadrarea orizontală a conținutului alfanumeric (stânga, centrat, dreapta), opțiuni disponibile prin intermediul barei cu unelte.

Meniul contextual, asociat unui control tip şir de caractere (etichetat „Parola”), este prezentat în figura 2.9, prin care utilizatorului aplicației i se cere introducerea unei parole de acces; verificarea corectitudinii parolei introduse se face în urma apăsării butonului de control, etichetat „VERIFICĂ” pentru care s-a definit tasta accelerator <F7>

Caracterele introduse în controlul „Parola” sunt protejate, fiind afişate prin caractere”*”. Conținutul controlului este restricționat la o singură linie, care însă poate depăşi lățimea vizibilă componentei; în figura 2.10, b opțiunea „Limitează la o singură linie”este selectată – utilizatorul neputând introduce caracterul linie nouă prin apăsarea tastei <Enter> în conținutul şirului de caractere.

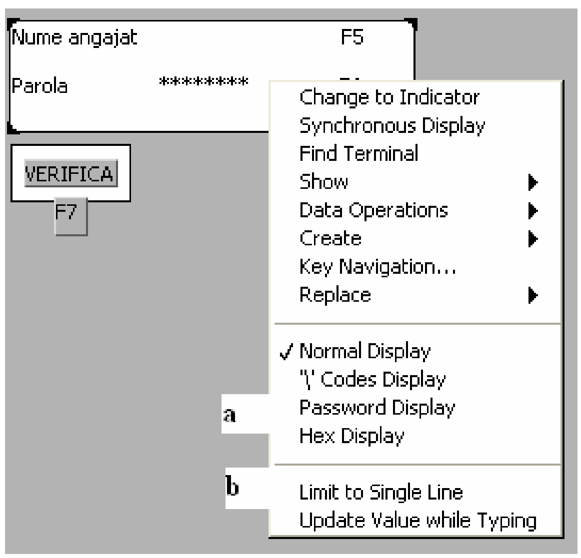

Fig.2.10. Meniul contextual al unui control şir se caractere:
a – opțiunea pentru protejarea afişării şirului de caractere;
b – opțiunea selectată interzice introducerea caracterului linie nouă la apăsare tastei <Enter>

O altă componentă de interfață care facilitează introducerea/afişarea datelor tip şir de caractere este tabelul, redat în figura 2.10.

Ca structură de date, un tabel este un tablou bidimensional (matrice), cu elemente (celule) şir de caractere. Elementele sunt grupate pe linii, putând exista mai multe

linii. O anumită celulă a tabelului se va găsi la intersecția dintre linia şi coloana corespunzătoare.

Un tabel poate fi control (permite actualizarea datelor conținute în celule) sau indicator (afişarea valorilor nu permite actualizarea datelor).

Pentru o componentă de interfață tabel, se permite accesul prin intermediul meniului contextual, asociat la eticheta proprie, afişarea indexului liniei şi coloanei, afişarea barei verticală/orizontală de derulare, afişarea titlului pentru fiecare linie (Row Headers) şi a capului de tabel (Column Headers) şi definirea unei taste accelerator. Redimensionarea tabelului şi a celulelor se face prin unealta de editare.

Numărul de ordine pentru linii/coloane începe de la valoarea zero.
Introducerea valorilor în etapa construirii panoului frontal, într-o componentă tabel (pentru capul de tabel, titlul de linie, celule), se face prin unealta de operare sau de etichetare.

Pentru a se ajunge la o anumită celulă (la execuția IV), se indică numărul liniei şi coloanei prin controalele din figura 2.10, a şi b. Componentele index de coloană şi linie indică poziția în tabel pentru celula afişată curent în colțul stânga sus a zonei, în care este prezentat conținutul tabelului.

Fig.2.10. Componenta de interfață tip tabel:
a-index coloană; b-index linie; c-titlul liniilor; d-capul de tabel; e-celulele tabelului.

2.2.5. Controale şi indicatoare tip tablou şi grupare de date

Tabloul (*Array*) este o structură de date compusă, cu elemente aparținând aceluiaşi tip: numeric, boolean, şir de caractere, cale de fişier (*path*), identificator unic (*refnum*), grupare de date (*cluster*). Se spune că tabloul este o structură omogenă de date. Elementele dețin în cadrul structurii compuse o poziție bine determinată; accesul la o anumită celulă se face prin indexare.

Pentru un tablou cu **N**-elemente, primul element se găseşte la poziția 0, iar ultimul element din tablou la poziția **N-1**. Un tablou poate avea mai multe dimensiuni;numărul maxim de elemente/dimensiune este $\mathbf{2^{31}-1}$. Dimensiunea unui tablou este supusă dimensiunii memoriei disponibile. Pentru fiecare dimensiune a unui tablou se foloseşte un index.

În limbajul **G**, elementele unui tablou nu pot fi la rândul lor tablouri.;se pot defini tablouri cu mai multe dimensiuni. Elementele unui tablou pot fi de tip grupare de date, care să conțină elemente tip tablou, cu elemente de tip grupare de date ş.a.

Programarea în mediul **LabVIEW** încurajează folosirea structurii de date tablou, prin puternice funcții puse la dispoziția dezvoltatorului de IV.
Pentru crearea în panoul frontal a unui control/indicator de tip tablou, se selectează din caseta cu controale, grupul *„Tablou & Grupare de Date”* (**Array & Cluster**), un obiect *„Tablou”* (**Array**) aşa cum se indică în figura 2.11.

După plasarea obiectului de interfaţă tip tablou la locul dorit, pe suprafaţa panoului frontal, se va indica eticheta proprie a variabilei (identificatorul variabilei tip tablou);acest lucru este semnalizat utilizatorului prin prezenţa unui dreptunghi înnegrit, de dimensiunile unui caracter, plasat în partea superioară, stângă a chenarului componentei.

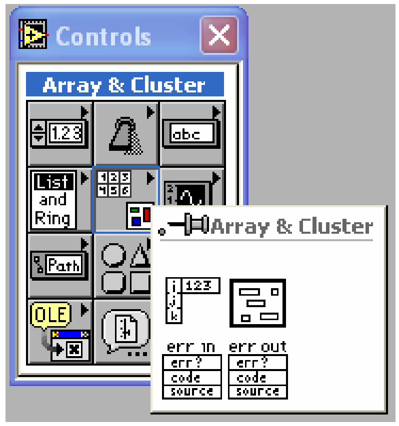

Fig. 2.11. Localizarea variabilei tip Tablou în caseta cu controale

S-a definit o variabilă tip tablou, pentru care urmează să se indice tipul elementelor. Numai variabila tip tablou singură nu poate fi folosită, neavând asociată vreo semnificaţie de control sau indicator; se spune despre o variabilă tip tablou că este indicator sau control după tipul elementelor. Este logic să se deducă concluzia: elementele unui tablou sunt toate controale sau toate indicatoare.

Dintre tipurile de date permise pentru elementele tabloului se alege o componentă din caseta cu controale şi indicatoare; componenta selectată se poziţionează cu mouse-ul deasupra variabilei tip Tabou . Interiorul chenarului variabilei tip Tablou va fi afişat haşurat, indicând faptul că pentru variabila tablou se va indica tipul elementelor; printr-un clic stânga cu mouse-ul, se încheie definirea tipului elementelor tabloului.

Pentru componenta tablou sunt afişate două căsuţe: **căsuţa indicelui**, din partea stângă şi **căsuţa valoare**, în partea dreaptă; într-o căsuţă valoare se afişează valoarea elementului tabloului de pe poziţia prezentată în căsuţa indice. Cu unealta de editare se poate mări dimensiunea căsuţei valoare: se trage de colţul din dreapta-jos al căsuţei pe direcţia orizontală, înspre dreapta sau pe direcţia verticală, în jos. Dacă se măreşte dimensiunea căsuţei valoare, se afişează simultan mai multe elemente ale tabloului: dispunerea este pe orizontală sau pe verticală. Pentru modificarea orientării elementelor tabloului trebuie să se reducă numărul de celule afişate la una singură, după care să se redimensioneze căsuţa valoare în direcţia dorită. Celulele elementelor, al căror conţinut este umbrit, indică faptul că nu sunt definite.

Variabila tablou definită anterior are o singură dimensiune. Stabilirea dimensiunilor suplimentare pentru un tablou se face astfel:

- se măreşte (pe direcţia verticală în jos) cu unealta de editare căsuţa indicelui

sau

- se selectează opțiunea „Adaugă o dimensiune” (**Add Dimension**) din meniul contextual, asociat variabilei tablou.

Reducerea dimensiunilor unui tablou se realizează:

- micşorând (pe direcția verticală în sus), cu unealta de editare, căsuța indicelui

sau

- selectând opțiunea „Elimină o Dimensiune” (**Remove Dimension**) din meniul contextual asociat variabilei tablou

Opțiunea „Elimină o Dimensiune” din meniul contextual asociat variabilei tablou este accesibilă doar dacă tabloul are minim 2 dimensiuni.

Pentru un tablou cu mai multe dimensiuni, căsuțele indice sunt dispuse pe verticală.
Pentru un tablou cu mai multe dimensiuni (matrice), se poate mări zona valorilor atât pe orizontală, cât şi pe verticală: se obține o afişare matricială a elementelor. Elementul afişat în celula stânga sus a matricei de vizualizare a valorilor se găseşte în tablou, la poziția indicată de valorile afişate ale indicilor.

Redimensionarea căsuței valoare a componentei elementului de tablou este imposibilă, după ce a fost plasată în interiorul chenarului variabilei tablou; pentru redimensionare (vizualizarea mai multor cifre) se procedează astfel: componenta se scoate în exteriorul variabilei tablou, se aduce cu unealta de editare (**Positioning Tool**) la dimensiunea dorită, iar în final se plasează în interiorul chenarului componentei tablou.

O grupare de date (Cluster) este o structură compusă de date. Nu este obligatoriu ca elementele componente să aparțină aceluiaşi tip, spre deosebire de limitarea apartenenței unice a tipului la elementele unui tablou (**Array**). Se spune că *gruparea de date* este o structură eterogenă. Structura *grupare de date* din limbajul **G** este implementată în limbajul **C** prin tipul structură (struct), iar în Pascal prin tipul înregistrare (**record**).
Elementele componente ale unei grupări de date pot aparține oricărui tip valid de dată, din limbajul grafic **G**.

2.2.6. Controale şi indicatoare pentru reprezentări grafice

Prin intermediul acestor componente de interfață, plasate în panoul frontal, se permite vizualizarea reprezentărilor grafice.

Indicatoarele primesc valorile numerice, necesare realizării reprezentării grafice, în urma prelucrărilor din diagrama bloc.

Controalele se utilizează în locul indicatoarelor, dacă valorile necesare realizării reprezentării grafice sunt primite ca parametri de intrare pentru IV curent, folosit drept subrutină (subIV). Nu se permite utilizatorului să realizeze o reprezentare grafică interacționând direct asupra unui control.

Componentele de interfață, dedicate reprezentărilor grafice, se împart în doua categorii generale:

- diagramă (**chart**);
- grafic (**graph**).

Diagramele sunt reprezentări grafice ale unei mărimi, care se modifică pe o perioadă de timp.
Exemplu: Diagrama evoluției temperaturii pentru o durată specificată de timp.

Graficele reprezintă variația a două mărimi: y în funcție de x.

Diagrama, spre deosebire de Grafic, păstrează punctele reprezentate anterior, permițând vizualizarea variației în timp a procesului; noile puncte sunt afişate în continuarea celor vechi. Reprezentarea punctelor curente în Grafic se face după ştergerea reprezentării anterioare.

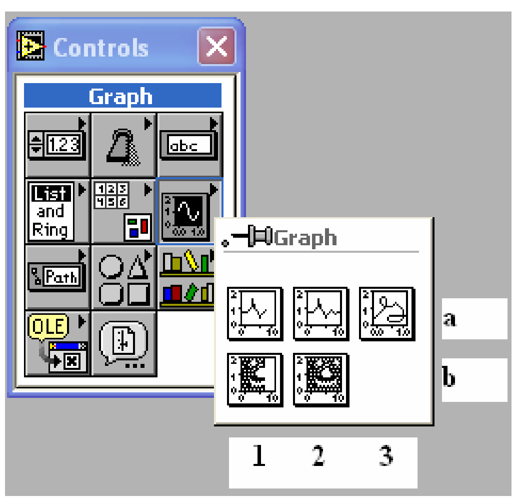

Fig. 2.12. Componente de interfață pentru reprezentări grafice:
a1–diagramă undă; a2-grafic undă; a3-grafic XY;
b1-diagramă intensitate; b2-grafic intensitate.

Sunt disponibile 5 tipuri de componente de interfaţă pentru vizualizarea reprezentării grafice:

1. diagrame undă (**waveform charts**);
2. grafice undă (**waveform graphs**);
3. grafice **XY** (**XY graphs**);
4. diagrame intensitate (**intensity charts**);
5. grafice intensitate (**intensity graphs**).

Componentele dedicate vizualizării reprezentărilor grafice se găsesc în casta cu controale şi indicatoare, grupul *„Grafice”* (**Graphs**), conform figurii 2.12.

1. Diagrama undă

Este o componentă de interfaţă, dedicată afişării uneia sau mai multor reprezentări grafice simultan, pentru care se urmăreşte variaţia în timp.

În figura 2.13 se indică elementele suplimentare de interfaţă, asociate unei componente tip diagramă undă, în care se reprezintă grafic variaţia unei mărimi în timp. Se permite redimensionarea componentei prin unealta de editare.

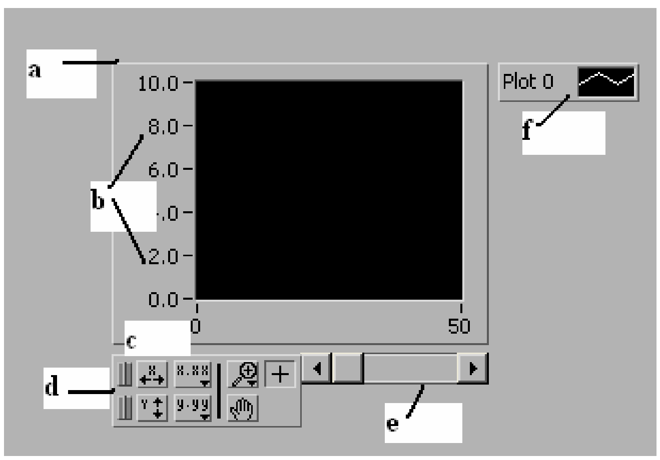

Fig.2.13. Elementele componentei Diagramă undă:
a-identificatorul; b-axa ordonatelor (mărimea); c-axa absciselor (numărul de puncte);d-caseta cu unelte grafice; e-bara de defilare; f-legenda.

Caseta cu unelte grafice reţine elementele, care se pot folosi de către utilizator în faza de execuţie a IV, prin care se realizează operaţii de scalare şi de stabilire a unor opţiuni asociate reprezentării. Bara de defilare permite inspectarea reprezentării punctelor afişate anterior. Legenda permite descrierea fiecărei reprezentări, stabilirea culorii, indicarea punctelor pe reprezentare, stilul de marcare al punctelor, tipul liniei utilizate ş.a. Afişajul numeric indică ultima valoare reprezentată grafic.

Afişarea/ascunderea elementelor adiţionale de interfaţă asociate componentei se face prin meniul contextual asociat, fapt redat în figura 2.14.

Pot fi reprezentate mai multe variaţii în timp, ca în figura 2.15, folosind în comun axa ordonatelor. Prin selectarea opţiunii *„Reprezentări stivuite”* (**Stack Plots**, fig. 2.15, h), reprezentările sunt afişate pe verticală, una sub alta (fig. 2.15, b); fiecare

reprezentare posedă propria axă a ordonatelor, utilizatorul putând stabili domenii diferite. Se revine selectând opțiunea *„Reprezentări Suprapuse”*(**Overlay Plots**).

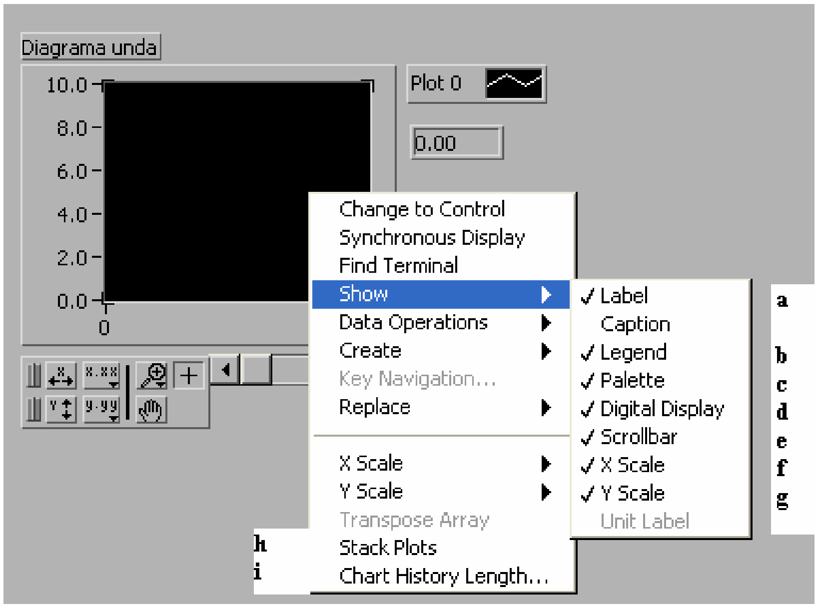

Fig.2.14. Meniul contextual asociat componentei tip Diagramă undă: a-identificatorul asociat; b-legenda; c-caseta cu unelte grafice; d-afişaj numeric; e-bara de defilare; f-abscisa; g-ordonata; h-afişarea una sub alta, pe verticală, a reprezentărilor; i-stabilirea numărului de puncte de reținut

Pentru stabilirea limitelor domeniului pentru una din abscise (în cazul reprezentării Diagramei undă este vorba doar de ordonate), se selectează unealta de etichetare; se face clic stânga cu mouse-ul deasupra etichetei numerice, de pe scală, care se doreşte a se modifica. După vizualizarea cursorului de editare, se editează cu tastatura valoarea afişată şi se finalizează apăsând tasta <*Enter*> sau selectând cu mouse-ul butonul din bara orizontală cu unelte, pe care este afişat textul „Enter”.

Punctele curente (noi) de afişat sunt reprezentate în continuarea celor existente; numărul punctelor reținute şi reprezentate anterior este stabilit prin opțiunea *„Dimensiunea Istorie a Diagramei”* (**Chart History Length**, fig. 2.14, i). Valorile punctelor reprezentate anterior sunt reținute într-o memorie temporară (*buffer*), a cărei dimensiune este stabilită prin această opțiune; în momentul atingerii limitei maxime, se renunță la vechile puncte reținute. Inspectarea punctelor anterioare, reținute în memoria temporară , se face prin bara de defilare orizontală („se merge” înapoi la axa timpului).

În cazul reprezentărilor multiple (în aceeaşi componentă), se pot stabili pentru fiecare reprezentare în parte eticheta descriptivă, caracteristicile stilului liniei, culoarea, tipul punctelor ş.a. Accesul la aceste opțiuni se face prin meniul contextual, asociat fiecărei etichete indicate în *Legendă*, ca in figura 2.16.

Dacă elementul *Legendă* nu este vizibil, acesta se va selecta pentru afişarea opțiunii, din meniul contextual asociat componentei tip Diagramă undă (fig. 2.14. b). Implicit, *Legenda* afişează doar intrarea pentru o singură reprezentare; pentru prezentarea descrierii tuturor reprezentărilor, se trage cu unealta de editare (pe direcția în jos)

colțul inferior (stâng sau drept) al casetei *Legendei*. Cu unealta de etichetare se poate modifica descrierea asociată fiecărei reprezentări. Se poziționează unealta de editare deasupra descrierii unei reprezentări și se apelează meniul contextual, prin care se stabilesc opțiunile folosite la realizarea fiecărei reprezentări în parte. (fig. 2.16).

O parte din elementele și opțiunile prezentate și asociate reprezentării Diagramă undă se regăsesc și la celelalte 4 tipuri de componente.

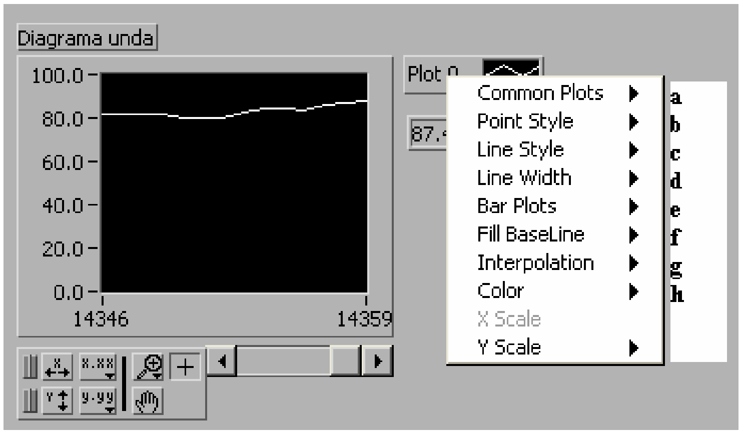

Fig. 2.16. meniul contextual asociat Legendei unei reprezentări: a-selectare tip reprezentare (6 tipuri); b-tipuri de marcare puncte; c-tipuri de linii; d-grosimea liniei; e-utilizare bare; f-tipuri de umplere a zonelor față de axe; g-tip trasare linie între puncte; h-culoare reprezentare

Pentru o componentă tip Diagramă undă, se poate stabili suplimentar modalitatea de împrospătare a datelor: opțiunea *„Mod de Actualizare"* (**Update Mode**), submeniul *„Acțiuni asupra datei"* (**Data Operations**), din meniul contextual asociat, redat în figura 2.17.

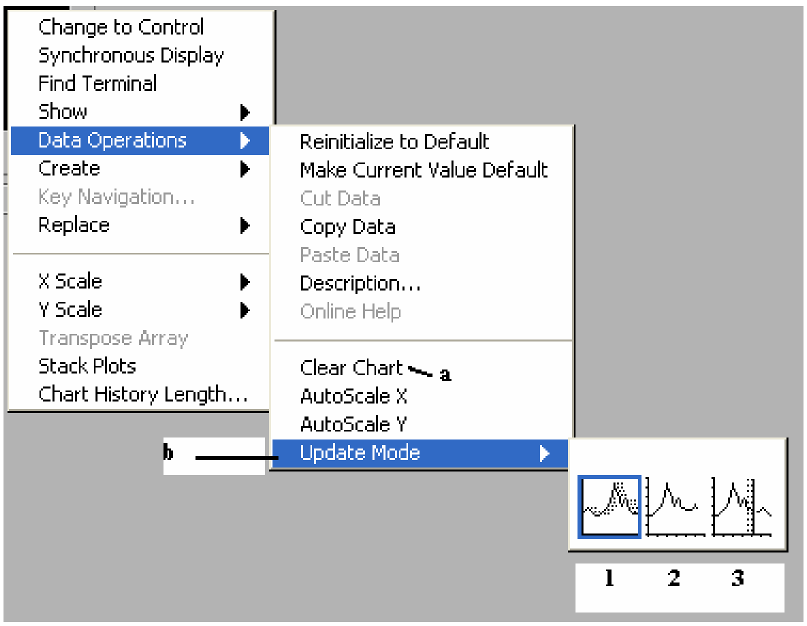

Fig.2.17. Meniul contextual cu opțiuni asupra datelor:

a-ştergerea reprezentărilor; b1-diagramă tip panglică;
b2-diagramă tip domeniu; b3-diagramă tip baleiere

Comportarea celor trei moduri de actualizare a noilor puncte într-o reprezentare diagramă undă este după cum urmează:

- *Diagrama tip panglică* (**strip chart**, fig. 2.17, b1):
  Noile puncte se afişează în partea dreaptă a celor existente, în timp ce vechile puncte sunt retrase spre stânga.

- *Diagrama tip domeniu* (**scope chart**, fig. 2.17, b2):
  Noile puncte se afişează în partea dreaptă a celor existente. În momentul în care reprezentarea atinge marginea din dreapta a zonei de vizualizare, reprezentarea atinge marginea din dreapta a zonei de vizualizare, reprezentarea este ştearsă şi reîncepută din marginea din stânga.

- *Diagrama tip baleiere* (**sweep chart**, fig. 2.17, b3):
  Noile puncte se afişează în partea dreaptă a celor existente. La atingerea marginii din dreapta a zonei de vizualizare, reprezentarea nu este ştearsă; noile puncte sunt afişate începând din partea stângă, peste cele vechi (existente). Punctele noi, afişate sunt indicate de o linie verticală, care baleiază zona de vizualizare.

2. Graficul undă

Se utilizează pentru reprezentarea funcțiilor de o variabilă, având punctele distribuite uniform pe axa absciselor. Acesta se aseamănă cu *Diagrama undă*; se permite realizarea uneia sau mai multor reprezentări simultan.

3. Graficul XY

Este componenta cea mai generală, care permite realizarea reprezentărilor grafice ale funcțiilor de două variabile x şi y.
În figura 2.18 se arată un exemplu de utilizare a componentei *Grafic XY*. Într-o componentă *Grafic XY* se pot realiza una sau mai multe reprezentări simultan.

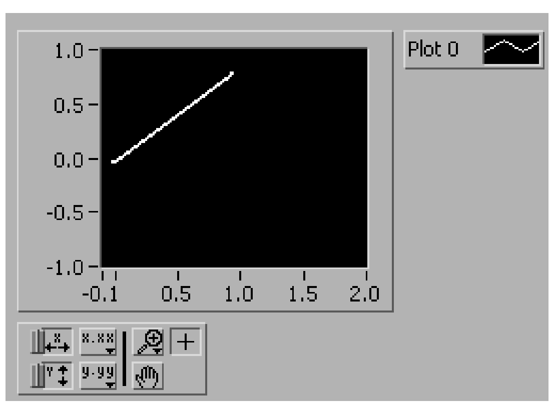
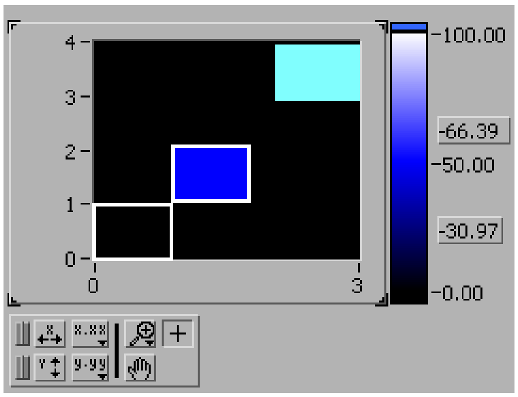

Fig. 2.18. Reprezentări utilizând o componentă Grafic XY

4. Diagrama intensitate

Permite reprezentarea grafică a valorilor numerice prin intermediul unor dreptunghiuri pline, colorate. Valorile numerice (pot fi reale) sunt reținute într-o structură tip matrice (tablou ce două dimensiuni); elementele matricei reprezintă codurile culorilor de umplere a zonelor dreptunghiulare. Codurile culorilor sunt preluate dint-o structură, care reține corespondența *cod – culoare*.

În figura 2.19 este redat un exemplu de reprezentare grafică, care foloseşte *Diagrama intensitate*.

10.10	0	0	0
0	50.5	0	0
0	0	0	98.08

Fig. 2.20. Matricea de valori

Fig. 2.19. Reprezentarea prin Diagrama intensitate:
a-valoarea reprezentată grafic; b-scala cu codurile culorilor

Valoarea *n* de la indicii de linie *i* şi de coloană *j* din matrice se reprezintă grafic printr-un dreptunghi de culoarea având codul asociat *n*, la coordonatele: abscisă *i* şi ordonată *j*. toate dreptunghiurile afişate la o valoare *x* a abscisei (dispuse pe aceeaşi verticală) corespund valorilor din matrice de pe linia i, unde *i* = *x*.
Conținutul matricei cu valori reprezentate este dat în figura 2.20.

Stabilirea culorilor şi a codurilor culorilor se poate face interactiv sau prin program (se utilizează proprietățile asociate obiectelor). Stabilirea codificării cod-culoare în mod interactiv se face prin modificarea culorii etichetei numerice de pe scala verticală cu codurile culorilor (care este codul numeric al culorii): după selectarea scalei, se alege din meniul contextual asociat opțiunea *„Adăugare a unui cod”* (**Add Marker**); se selectează eticheta pentru care se doreşte modificarea culorii şi din meniul contextual asociat se alege opțiunea *„Culoarea codului”* (**Marker Color**). Se pot utiliza maxim 256 culori; această valoare maximă este influențată şi de tipul plăcii video, precum şi de numărul culorilor folosite curent în Windows.
Observațiile de la reprezentarea prin Diagramă undă sunt valabile şi aici.

5. Graficul intensitate

Are o comportare asemănătoare *„Diagramei intensitate”*; deosebirea constă în faptul că la *„Graficul intensitate”*, în momentul afişării noilor puncte, se şterg prima dată reprezentările anterioare.

APLICATII PERSONALE

1. Explorarea conținutului casetei cu componente de interfață

Algoritmul este următorul:

1. Se porneşte mediul **LabVIEW** şi se alege opțiunea de creare a unui *IV* nou.
2. Se observă că sunt deschise simultan două ferestre (afişate suprapuse) corespunzătoare (*Fereastra Panoului Frontal* şi *Fereastra Diagramei Bloc*) noului *IV*; fereastra panoului frontal este întotdeauna complet vizibilă.
3. Dacă caseta cu controale este vizibilă/ascunsă atunci se va exersa modalitatea de ascundere/afişare a acesteia selectând opțiunea *„Afişează Caseta cu Controale"*(**Show Controls Pallete**) din bara orizontală cu meniuri *„Ferestre"* (Windows). În continuare, se va afişa caseta cu controale.
4. Se va reține şi exersa posibilitatea plasării casetei cu controale oriunde pe suprafața de lucru: se poziționează cursorul mouse-ului deasupra titlului casetei cu controale (bara orizontală în care este afişat textul **„Controls"**), se ține apăsat butonul din stânga al mouse-ului în momentul atingerii poziției dorite.
5. Caseta cu controale fiind afişată, se va reține posibilitatea de ascundere a casetei, dacă se selectează cu butonul stâng al mouse-ului butonul de închidere a ferestrei (colțul dreapta sus), asociate casetei. Se reaminteşte că în mediul **Windows**, fiecărei aplicații îi este asociată o fereastră; în acea fereastră se execută aplicația; dacă se închide fereastra asociată aplicației, atunci este închisă şi aplicația. Se ascunde caseta cu componente de interfață, închizând fereastra în care este afişată caseta.
6. Se exersează afişarea temporară a casetei cu controale la poziția curentă a cursorului mouse-ului: se apelează meniul contextual asociat suprafeței panoului frontal.
7. Se afişează caseta cu controale. Se poartă cursorul mouse-ului deasupra grupelor de componente existente; se identifică şi se rețin în caiete denumirile grupelor disponibile. Pentru fiecare grupă se inspectează cu atenție (fără grabă) principalele variante de realizare ale elementelor de interfață.
8. Se închide *IV* fără a-l salva: în fereastra panou frontal se apasă simultan tastele *<Ctrl>* şi *<W>*.

2. Consultarea grupului de componente tip numeric

Algoritmul este următorul:

1. Se porneşte mediul **LabVIEW**. Se alege opțiunea de creare a unui *IV* nou.
2. În fereastra panoului frontal se afişează caseta cu controale.
3. Pentru grupul de componente numerice se localizează şi se rețin variantele disponibile: se plimbă pe rând cursorul mouse-ului peste pictogramele asociate componentelor numerice şi se reține descrierea afişată.
4. Se închide *IV* fără a-l salva: din fereastra panou frontal se alege opțiunea *„Închide"*din submeniul *„Fişier"* din bara cu meniuri (**File/Close**).

3. Consultarea grupului de componente tip boolean

Algoritmul este următorul:

1. Se porneşte mediul **LabVIEW**. Se alege opțiunea de creare e unui *IV* nou.
2. În fereastra panoului frontal se afişează caseta cu controale.
3. Pentru grupul de componente booleene se localizează şi se rețin variantele disponibile: se plimbă pe rând cursorul mouse-ului peste pictogramele asociate componentelor numerice şi se reține descrierea afişată.
4. Se aleg pe rând diferite variante de realizare şi se plasează în panoul frontal; se redimensionează şi se colorează obiectele. Pentru fiecare componentă de interfață aparținând tipului boolean se defineşte identificatorul şi se asociază taste acceleratori (pentru controale). Se alege rularea continuă a *IV* (butonul *„Rulare Continuă a IV”* – fig. 1.5, b); se interacționează asupra controalelor booleene atât cu mouse-ul cât şi prin tastele accelerator definite. Se opreşte execuția programului prin butonul *„Oprirea Rulării”* (fig.1.5,c).
5. Se închide *IV* fără a-l salva: din fereastra panou frontal se alege opțiunea *„Închide”* din submeniul *”Fişier”*, din bara cu meniuri (**File/Close**).

4. Consultarea grupului de componente tip şir de caractere

Algoritmul este următorul:
1. Se localizează grupul de componente tip şir de caractere în caseta cu controale.
2. Se reține descrierea elementelor componente.

5. Tehnici de personalizare a componentei tabel

Să se rețină modalitățile, prin care se pot redimensiona obiecte de interfață de tip tabel, liniile şi coloanele, precum şi acțiunile prin care se pot selecta valorile reținute în celule.
Pentru a ajunge la pagina de asistență, care tratează aceste subiecte, se parcurg paşii următori:
1. Se porneşte utilitarul de asistență (din bara cu meniuri **„Help/Online Reference”**).
2. Din secțiunea *„Privire generală”* (**Overview**) se alege prima opțiune *„Şiruri şi Fişiere de Intrare/Ieşire”*(**Strings and File I/O**).
3. Se alege penultima opțiune *„Controale şi Indicatoare tip Şir”* (**String Controls and Indicators**).
4. Se alege opțiunea *„Tabele”* (**Tables**).

6. Consultarea grupului de componente tip tablou şi grupare de date

Algoritmul este următorul:

1. Se localizează grupul de componente tip tablou şi grupare de date în caseta cu controale.
2. Se reține descrierea elementelor componente.

7. Deschiderea unor aplicații la tipul tablou

Algoritmul este următorul:

1. Se exersează tehnicile de editare (redimensionare) asupra *IV* referitoare la tablouri din biblioteca de exemple **ARRAYS.LLB**, care se găseşte la următoarea cale pe hard disk:

   C:\Program Files\National Instruments\labVIEW\examples\general\arrays.llb

   (dacă **LabVIEW** a fost instalat pe discul C:, în directorul implicit)
   Nu se salvează eventualele modificări pentru exemplele consultate, pentru păstrarea versiunii originale!
2. Se alege opțiunea de deschidere a unui *IV* existent *„Deschidere Fişier”* (**Open**) din submeniul derulant *„Fişier”* (**File**), din bara orizontalăcu meniuri. Se afişează o fereastră de dialog, în care utilizatorul trebuie să indice fişierul pentru reținerea *IV* căutat (fig.2.27).
   Fereastra de dialog prezintă implicit conținutul directorului, în care este instalat mediul **LabVIEW**:

   C:\Program Files\National Instruments\labVIEW

3. Se deschide succesiv subdirectorul *„Exemple”* (**Examples**), *„Generale”* (**General**): se selectează numele subdirectorului şi
   - Se face dublu clic cu butonul stâng al mouse-ului

   sau
   - Se alege butonul *„Deschide”* (**Open**) aflat în partea inferioară dreaptă a ferestrei dialog.
4. Se selectează cu mouse-ul denumirea fişierului bibliotecă (conține mai multe *IV*) **ARRAYS.LLB**. Pentru afişarea conținutului bibliotecii,
   - Se face dublu clic cu butonul stâng al mouse-ului

   sau
   - Se alege butonul *„Deschide”* (**Open)** aflat în partea inferioară dreaptă a ferestrei dialog.
5. Se selectează cu mouse-ul *IV* **„Building Arrays.vi”** (se observă extensia **„vi”**) şi se deschide exemplul în **LabVIEW**:
   - Se face dublu clic cu butonul stâng al mouse-ului

   sau
   - Se alege butonul *„De acord”* (**OK**) aflat în partea inferioară, dreaptă a ferestrei dialog.
6. Se utilizează redimensionări, mutări şi colorări ale elementelor panoului frontal. Se execută exemplul deschis.
7. Se deschid şi alte exemple din biblioteca **„ARRAYS.LLB”**.

8. Consultarea grupului de componente pentru reprezentări grafice

Algoritmul este următorul:

1. Se localizează grupul de componente pentru reprezentări grafice în caseta cu controale.
2. Se reține descrierea elementelor componente.

9. Deschiderea unor IV existente, referitoare la reprezentări grafice

Exemplul 1:

1. Să se deschidă prin opțiunea *„Fişier/Deschide”*(**File/Open**) *IV*: *...\examples\general\graphs\charts.llb\CHARTS.vi*
2. Să se lanseze în execuție; să se observe realizarea reprezentărilor. Să se oprească rularea *IV* prin butonul cu eticheta **„STOP”**. Se închide exemplul.

Exemplul 2:

1. Să se deschidă *IV*: *...\examples\general\graphs\gengraphs.llb\GRAPH WAVEFORM ARRAY.vi*
2. Să se lanseze în execuție. Se închide exemplul.

Exemplul 3:

1. Să se deschidă *IV*: *...\examples\general\graphs\gengraphs.llb\XY GRAPH.vi*
2. Să se lanseze în execuție. Se închide exemplul.

Exemplul 4:

1. Să se deschidă *IV*: *...\examples\general\graphs\gengraphs.llb\BOUNCING CUBE.vi*
2. Să se lanseze în execuție; să se modifice pe rând valoarea unor parametri şi să se observe influența asupra balansării cubului în spațiu. Se închide exemplul.

10. Deschiderea unor IV existente, care reflectă utilizarea componentelor tip boolean

Exemplul 1:

1) Să se deschidă prin opțiunea *„Fişier/Deschide”*(**File/Open**) *IV*: *...\examples\general\controls\booleans.llb\Mechanical Action of Booleans.vi*
2) Să se lanseze în execuție. Acest exemplu urmăreşte clarificarea comportării mecanice a butoanelor. Să se acționeze pe rând asupra butoanelor şi să se rețină rezultatele obținute în funcție de comportarea asociată fiecărui control. Se închide exemplul.

Exemplul 2:

1. Să se deschidă *IV* aflat la calea: *...\examples\general\controls\booleans.llb\Using Buttons for Options.vi*
2. Să se lanseze în execuție. Să se apese pe rând pe cele trei butoane, care vor să simuleze un meniu; se va observa valoarea afişată de indicatorul *„Acțiune”* (**Action**).Se închide exemplul.

3. Functii

După realizarea panoulu frontal al *IV*, trebuie implementată funcționalitatea programului: se construieşte diagrama bloc, care reprezintă codul sursă al instrumentului (arata ”**CUM ?**” se rezolvă problema). Pentru realizarea diagramei bloc, se utilizează limbajul grafic G, limbaj de generația a cincea; programatorul (persoana care realizează diagrama bloc) selectează şi asamblează componente grafice de execuție, care definesc funcționalitatea *IV*.

Sunt prezentate elementele de bază ale limbajului **G**, care trebuiesc cunoscute înainte de a începe realizarea unui *IV*.

3.1. Considerații teoretice

Pentru realizarea codului sursă al *IV* nu se scriu linii de text reprezentând instrucțiuni (respectând o sintaxă rigidă şi de multe ori anevoioasă); se aleg elemnte de execuție, care se plasează în diagrama bloc şi se realizează legături între acestea, pentru definirea fluxului datelor.

Elementele utilizate la realizarea diagramei bloc sunt clasificate în trei grupe generale:

1. noduri;
2. terminale;
3. fire.

1. Nodurile

Sunt elementele de execuție din limbajul **G**, ale unui *IV*. Nodurile din limbajul **G** corespund operatorilor, funcțiile predefinite, instrucțiunilor, subrutinelor realizate de utilizator – din limbajele coveņționale de programare strcturată.

Există şapte tipuri de noduri:

- fucții predefinite;
- subrutine (sub*IV* oferite de firma **NI** sau utilizator);
- instrucțiuni pentru controlul execuției programelor (numite structuri);
- formule de calcul;
- noduri proprietate;
- variabile locale şi globale;
- componente care permit apelul procedurilor scrise în limbajul **C** sau **Pascal** (numite „*Code Interface Nodes*”-**CINs**).

Un nod se execută doar în momentul, în care există valori disponibile pentru toți parametrii de intrare; datele-rezultat sunt furnizate simultan (pe toate ieşirile) în exterior, doar după ce toate operațiile din corpul nodului s-au realizat.

Observație :

Pentru un nod se respectă, în general, următoarea convenție:

- parametrii de intrare se definesc în partea stângă a chenarului nodului;
- parametrii de ieşire se regăsesc în partea dreaptă.

Respectarea convenţiei plasării parametrilor unui nod facilitează „*citirea*” diagramei bloc, conform căreia fluxul datelor este din partea stangă spre partea dreaptă.

Nodurile sunt disponibile (mai puţin nodurile proprietate asociate obiectelor din panoul frontal) prin **caseta cu funcţii şi *IV,*** prezentată în figura 3.1. Afişarea casetei cu funcţii şi IV(dacă nu este vizibilă) se poate face prin doua metode:

- din bara cu meniuri se alege **„Windows/Show Functions Palette”**(Ferestre/Afişează Caseta cu Funcţii);
- având cursorul mouse-ului poziţionat în interiorul ferestrei diagramei bloc se apelează meniul contextual.

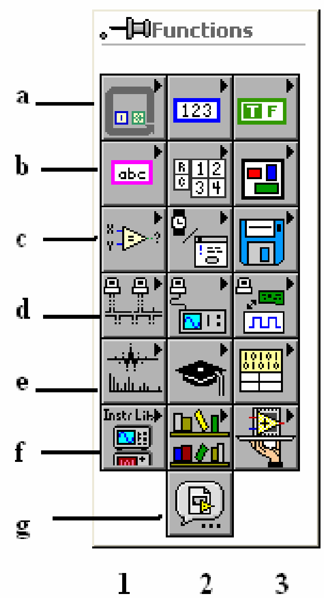

Fig. 3.1 Caseta cu functii si IV

Dacă se poartă cursorul mouse-ului peste caseta cu funcţii şi IV,se afişează automat denumirea grupului curent de componente.Afişarea conţinutului unui anumit grup este declanşată la realizarea unui clic la stânga al mouse-ului pe pictograma corespunzătoare.După identificarea grupului,se alege nodul dorit şi se plasează la locul preconizat,în diagrama bloc.

Elementele casei cu funcţii şi IV (fig.3.1) se prezintă în continuare:

- instrucţiuni pentru controlul execuţiei programelor,formula de calcul,variabila locală şi globală (fig.3.1,a1);
- fucţii aritmetice,trigonometrice,logaritmice,coplexe,de conversie,constantă numerică cu valoare stabilită de utilizator,constante numerice universale (fig.3.1,a2);
- funcţii logice şi constanta universala adevărat/fals (fig.3.1,a3)
- fucţii şi constante pentru tipul şir de caractere (fig.3.1,b1);
- funcţiile tipului tablou şi constanta tablou (fig.3.1,b2);
- funcţiile tipului grupare de date (cluster) şi constanta grupare de date (fig.3.1,b3);
- fucţii de comparare (fig.3.1,c1);

- funcții pentru dată calendaristică și timp,funcții pentru afișarea mesajelor utilizator,IV pentru tratarea erorilor (fig.3.1,c2);
- funcții și IV pentru gestionarea fișierelor (fig.3.1,c3);
- IV pentru achiziția de date (fig.3.1,d3);
- IV pentru analiza datelor (3.1,e1);
- IV utilizate în exemplele de simulare (fig.3.1,e2);
- funcție pentru apelul funcțiilor **DLL**,funcție pentru apelul procedurilor scrise în alte limbaje ©,funcții și IV pentru manevrarea datelor (fig.3.1,e3);
- IV realizate de utilizator și salvate în directorul „...\LabVIEW\USER.LIB"(fig..3.1,f2);
- funcții și IV pentru controlul aplicațiilor (fig.3.1,f3);
- permite inserarea apelului unui IV existent în diagrama bloc a IV apelant (fig.3.1,g2);
- IV pentru pachetul („**G Math**") adițional de matematică (fig.3.1,g3);

Funcțiile predefinite realizează operații elementare în limbajul **G**:calcule,obținerea unor informații despre timp/dată/fișiere,conversia datelor. Funcțiile nu sunt IV, nu posedă panou frontal și diagramă bloc, astfel:

- se afișează fereastra de asistență (**Help/Help Window**);
- se afișează caseta cu funcții și IV (dacă era ascunsă);
- se deschide grupul care reține componenta căutată și se poziționează cursorul mouse-ului deasupra pictogramei asociate.

Fereastra de asistență va afișa utilizatorului numele funcției,semnătura (pictograma și tipul parametrilor de intrare/iesire) și descrierea funcției.

Unele funcții au **numărul parametrilor** de intrare/ieșire **variabil**:pentru utilizarea funcției, trebuie să se indice explicit numărul necesar de parametri (după ce pictograma funcției a fost plasată în diagrama bloc)se face în felul următor:

- se redimensionează pictograma asociată funcției până în momentul,în care se obține numărul dorit de intrări/ieșiri (cu unealta de editare)

sau

- se selectează din meniul contextual asociat intrărilor/ieșirilor pictogramei funcției: opțiunea „*Adaugă Intrare*"(**Add Intput**)

Exemple:

- funcția „*Combinare Aritmetică*" (**Compound Arithmetic**),din grupul „*Numeric*";
- funcția „*Concatenare Șiruri de Caractere*" (**Concatenate Strings**),din grupul „**String**";
- funcția „*Grupare*" (**Bundle**),din grupul „**Cluster**";
- funcția „*Întrețesere Tablouri 1D*" (**Interleave 1D Arrays**),din grupul „*Array*" sau
- opțiunea „Adaugă Ieșire" **(Add Output)**.

Exemple:

- funcția"*Degrupare*"(**Unbundle**),din grupul „**Cluster**"
- funcția „*Împărțire Elemente Tablou 1D*"(inversia funcției de întrețesere,**Decimate 1D Array**),din grupul „**Array**"**.**

3.2 Functii pentru valori numerice

Functiile pentru valori numerice sunt grupate in subpaleta **Numeric** a **paletei de functii**.

Se remarca o prima categorie, dedicata functiilor aritmetice simple: adunare (**Add**), scadere (**Subtract**), inmultire (**Multiply**), impartire (**Divide**), incrementare (**Increment**), decrementare (**Decrement**), valoare absoluta (**Absolute Value**), rotunjire la cel mai apropiat intreg (**Round To Nearest**), rotunjire la intregul inferior (**Round To -Infinity**), rotunjire la intregul superior (**Round To +Infinity**), radacina patrata (**Square Root**), schimbare de semn (**Negate**), produsul dintre o valoare **x** si o putere a lui 2 (**Scale By Power Of 2**), inversare (**Reciprocal**).
In subpaleta **Numeric** se gaseste de asemenea elementul **Numeric Constant** (constanta numerica).

Atunci cand un astfel de element este dispus in diagrama, el capata automat valoarea 0 si intra in modul de editare, asteptand ca utilizatorul sa introduca valoarea numerica dorita.
Daca, imediat dupa dispunerea in diagrama, in loc de a introduce o valoare in element, utilizatorul efectueaza alta operatie, o alta valoare constanta poate fi specificata utilizand unealta de operare sau pe cea de editare a textelor.

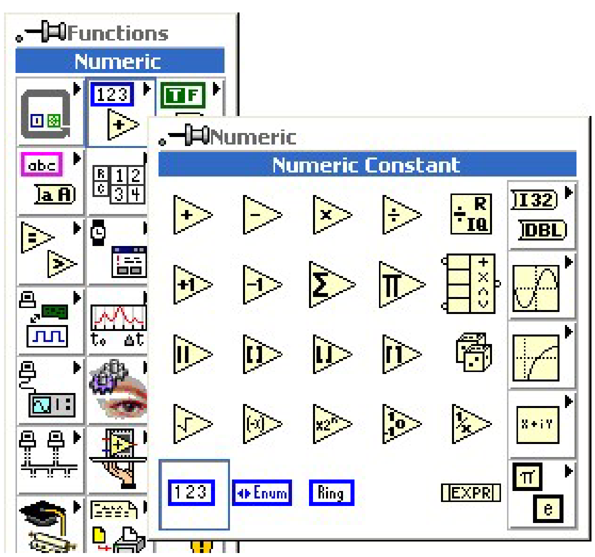

Fig. 3.2 Functii pentru valori numerice

EXERCITIU
In subpaleta **Numeric** a paletei de functii, identificati functiile aritmetice simple enumerate mai sus. Pe parcursul navigarii in paleta de functii, urmariti descrierea functiilor in fereastra **Help.**

3.3 Functii pentru valori boolene

Functiile pentru valori booleene sunt grupate in subpaleta **Boolean** a **paletei de functii**.

Se remarca functiile logice simple SI (**And**), SAU (**Or**), SAU EXCLUSIV (**Exclusive Or**), NEGARE (**Not**), SI NEGAT (**Not And**), SAU NEGAT (**Not Or**), SAU NEGAT EXCLUSIV (**Not Exclusive Or**) si IMPLICA (**Implies**).

Subpaleta contine de asemenea, in partea inferioara, cele doua constante logice: ADEVARAT (**True**) si FALS (**False**).

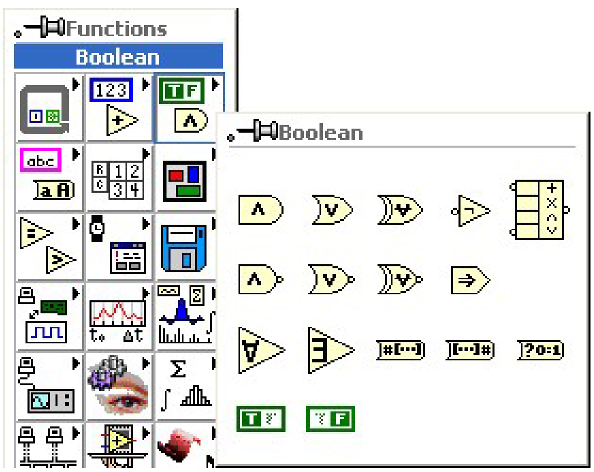

Fig. 3.3 Functii pentru valori boolene

EXERCITIU
In subpaleta **Boolean** a paletei de functii, identificati functiile logice simple si constantele logice enumerate mai sus. Pe parcursul navigarii in paleta de functii, urmariti descrierea functiilor in fereastra **Help**

3.4 Functii pentru valori alfanumerice (string)

Functiile pentru valori alfanumerice sunt grupate in subpaleta **String** a **paletei de functii**.
Printre cele mai simple se numara cele pentru transformarea caracterelor in majuscule (**To Upper Case**) si pentru transformarea caracterelor in minuscule (**To Lower Case**).
In partea sa inferioara, subpaleta contine un element **String Constant** pentru introducerea in diagrama de valori alfanumerice constante.

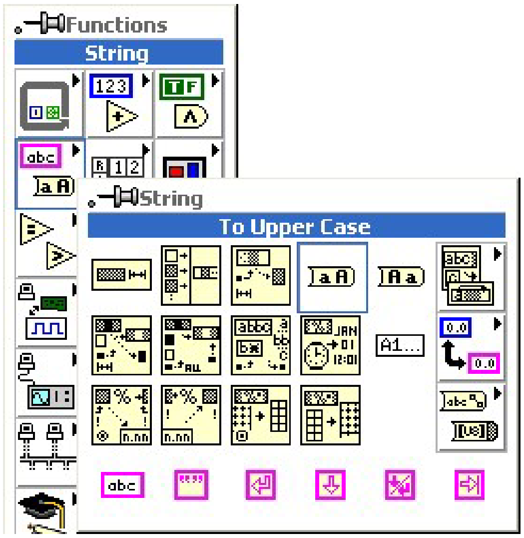

Fig. 3.4 Functii pentru valori alfanumerice

EXERCITIU
In subpaleta **String** a paletei de functii, identificati functiile si constanta alfanumerica enumerate mai sus. Pe parcursul navigarii in paleta de functii, urmariti descrierea functiilor in fereastra **Help**

3.5 Inserarea simbolurilor de functii in diagrama

1. Dispunerea unei functii in diagrama incepe cu selectarea simbolului corespunzator din **paleta de functii**.

2. Dupa selectarea simbolului functiei, se deplaseaza cursorul mouse-ului pana in pozitia din diagrama in care se doreste dispunerea.
Atat timp cat cursorul mouse-ului este deplasat, simbolul functiei va fi reprezentat impreuna cu terminalele corespunzatoare datelor proprii de intrare si de iesire.

3. Daca, in timpul deplasarii, simbolul functiei este trecut suficient de aproape de un terminal sau de o zona a fluxului de date la care se poate efectua o legatura, acea legatura este stabilita automat.
Daca simbolul functiei este indepartat, in cursul deplasarii, de zona sau terminalul respectiv, legatura stabilita automat dispare.
Daca nu se doreste efectuarea automata a unei legaturi, se apasa tasta **Space** in timp ce butonul mouse-ului este apasat.

4. Cand simbolul functiei ajunge in pozitia dorita, se face click cu unul dintre butoanele mouse-ului.
Daca in acel moment exista o legatura stabilita automat, legatura respectiva se pastreaza.

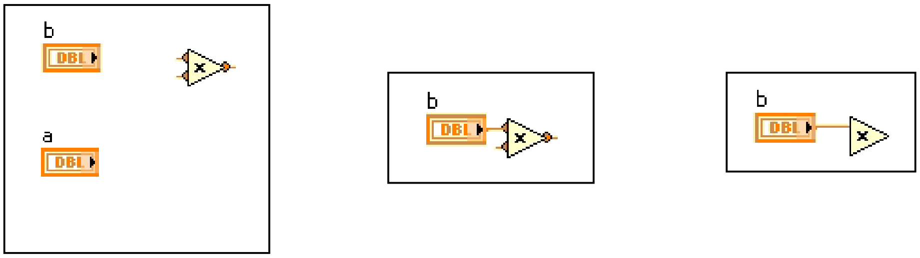

Fig. 3.5

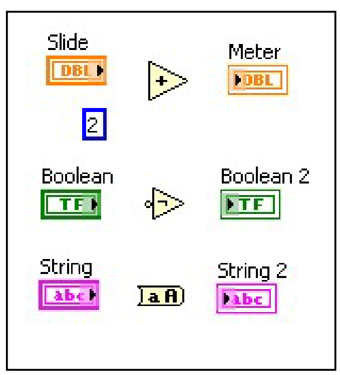
EXERCITIU

Din subpaleta **Numeric** a paletei de functii, introduceti in diagrama o functie **Add** si pozitionati-o ca in figura, intre terminalele celor doua elemente numerice. Introduceti de asemenea in diagrama un element de tipul **Numeric Constant** si stabiliti-i acestuia valoarea **2**.

Din subpaleta **Boolean**, introduceti in diagrama o functie **Not** si pozitionati-o intre terminalele celor doua elemente booleene.

Din subpaleta **String**, introduceti in diagrama o functie **To Upper Case** si pozitionati-o intre terminalele celor doua elemente alfanumerice.

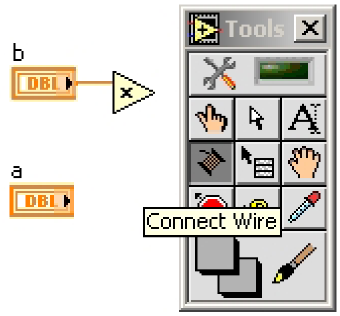
Dupa pozitionarea simbolurilor de functii in diagrama, deschideti fereastra **Help** si afisati in aceasta informatiile referitoare la fiecare functie prin deplasarea mouse-ului deasupra simbolului

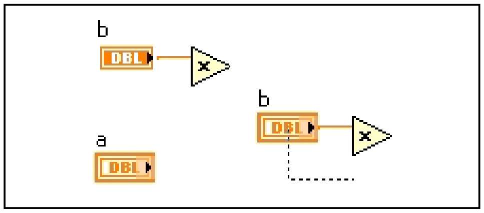
3.6 Realizarea legaturilor in diagrama

Realizarea unei legaturi intre doua componente ale diagramei se efectueaza cu ajutorul uneltei de conectare.

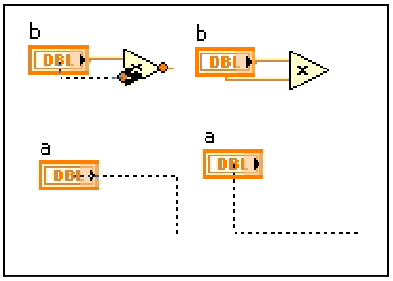
Ordinea in care se selecteaza cele doua componente (sursa si destinatia) nu este importanta. Legatura poate fi realizata in orice sens, deoarece mediul de programare va identifica automat sursa si destinatia pentru a stabili sensul de circulatie al datelor.

1. Se deplaseaza cursorul mouse-ului (unealta de conectare) deasupra primei componente (aceasta va incepe sa clipeasca) si se face click. Actiunea este echivalenta cu prinderea unui capat al firului de componenta respectiva.
Din acest moment, daca mouse-ul este deplasat, pe ecran va apare imaginea unui fir cu un capat fixat de prima componenta si cu un capat legat de cursorul mouse-ului.

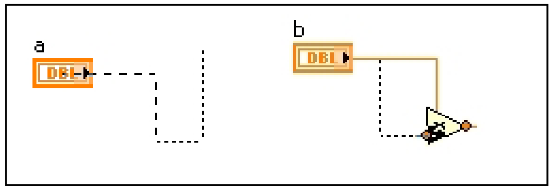

2. Se deplaseaza cursorul mouse-ului deasupra celei de-a doua componente (si aceasta va incepe sa clipeasca) si se face click, fixand astfel al doilea capat al firului de aceasta componenta.

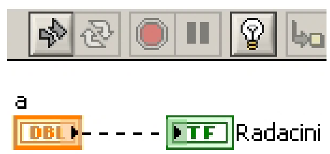

Obs. 1: Daca, la un moment dat, firul care urmeaza mouse-ul are un sens (orar sau trigonometric) neconvenabil, sensul poate fi schimbat prin apasarea tastei blanc (spatiu).

Obs. 2: Daca se doreste ca traseul unei legaturi sa fie format din mai multe portiuni in unghi drept, un click intr-un punct din diagrama va fi echivalent cu fixarea firului in acel punct.
Obs. 3: Daca o componenta a diagramei are rol de sursa pentru un traseu ramificat, se pot efectua legaturi care sa aiba drept punct de pornire un segment al fluxului de date.

Obs. 4: Daca o legatura a fost efectuata corect, ea va fi afisata in culoarea corespunzatoare tipului de date ce vor circula prin zona respectiva a fluxului de date. Daca legatura este incorecta (conecteaza doua componente de tipuri diferite), aceasta va fi afisata cu culoarea neagra si intrerupta.

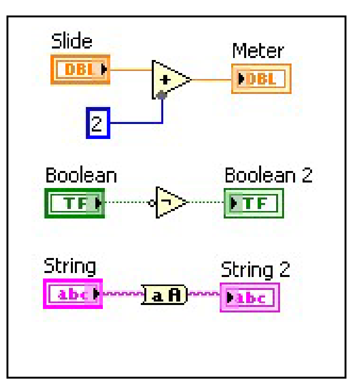

EXERCITIU

Utilizand unealta de conectare, realizati legaturile din figura de mai jos. Observati ca, similar terminalelor, legaturile din diagrama au culori ce semnficia tipul datelor scalare corespunzatoare (portocaliu pentru numere reale, albastru pentru numere intregi, verde pentru valori booleene, roz pentru valori alfanumerice).

Astfel, atunci cand programul va rula, indicatorul **Meter** va afisa suma dintre valoarea controlului **Slide** si constanta **2**, indicatorul **Boolean 2** va afisa valoarea logica negata a controlului **Boolean**, iar indicatorul **String 2** va afisa textul din controlul **String** transformat in majuscule.

Deschideti fereastra **Help**, selectati unealta de conectare si pozitionati cursorul mouse-ului deasupra unei legaturi astfel incat aceasta sa "clipeasca". Observati ca, in aceasta situatie, in fereastra **Help** sunt afisate informatii referitoare la tipul de valori ce circula prin legatura respectiva.

3.7 Fluxul de date

Fluxul de date este format din totalitatea legaturilor ce conecteaza diversele terminale de elemente, simboluri de functii sau proceduri si structuri de programare din cadrul **diagramei**.
Rolul fluxului de date este acela de **reprezentare grafica a algoritmului** dupa care aplicatia va prelucra **datele de intrare** pentru a calcula **valorile de iesire**. Traseele ce formeaza fluxul de date pot fi simple, cu o sursa si o destinatie, sau ramificate, cu o sursa si mai multe destinatii.

Datele de intrare sunt acele valori (informatii) pe care un program le primeste dintr-o sursa oarecare.
Datele de intrare pot fi:

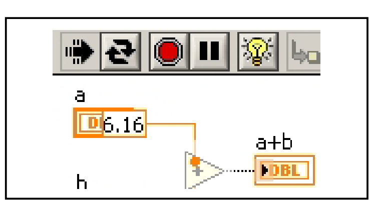
- introduse de catre utilizator prin intermediul tastaturii sau al mouse-ului;
- extrase chiar de catre program din fisiere de date aflate pe diverse suporturi de memorie (hard-disk, discheta, CD etc.);
- primite prin intermediul diverselor echipamente (placa de sunet, camera video, placa de retea, placa de achizitie de date etc.);
- extrase de catre program din memorie, daca au fost stocate in aceasta de catre alte programe

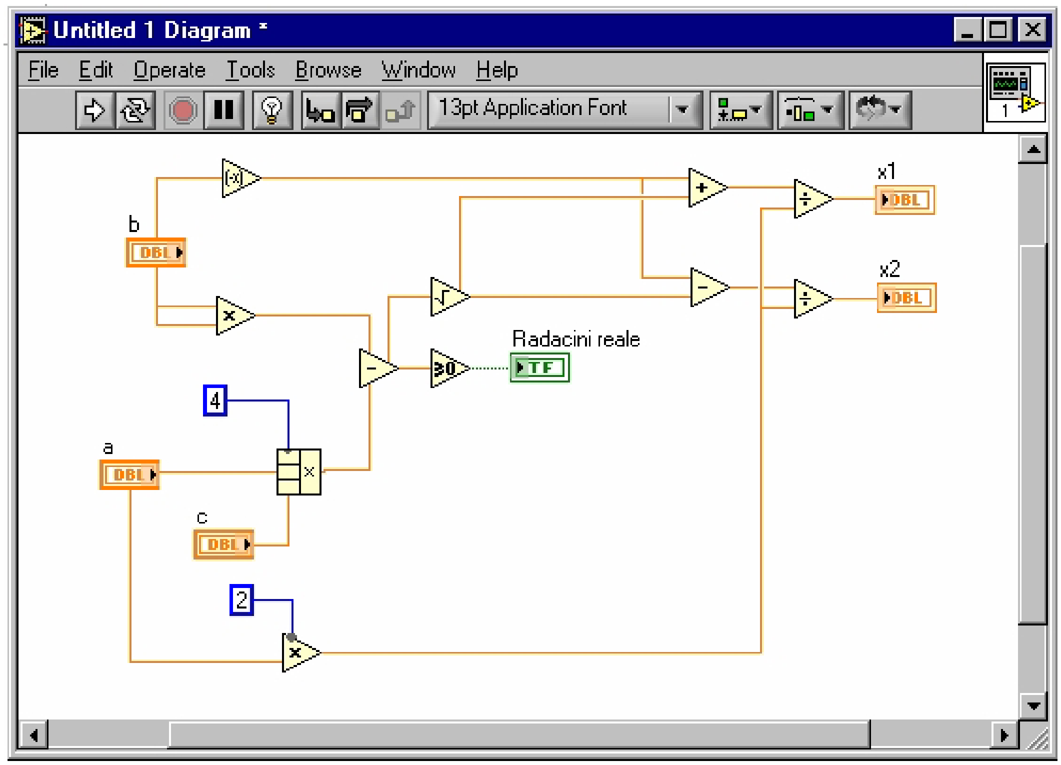
Datele de iesire reprezinta valorile pe care programul le genereaza ca urmare a executarii instructiunilor sale si le transmite utilizatorului.
Transmiterea datelor de iesire se poate efectua:

- prin afisarea acestora pe monitor;
- prin salvarea in fisiere de date ce vor fi ulterior accesate de catre utilizator sau de catre alte programe;
- prin stocarea in memorie pentru a fi utilizate de alte programe;
- prin intermediul altor echipamente

Traseele ce formeaza fluxul de date pot fi simple, cu o sursa si o destinatie, sau ramificate, cu o sursa si mai multe destinatii. Indiferent de modul sau sensul in care traseele sunt dispuse pe diagrama, "circulatia" datelor in cadrul fluxului se efectueaza doar **de la surse catre destinatii.**
Prin **sursa** se intelege, de exemplu, terminalul unui element de control, simbolul unei constante sau zona de iesire a unei functii sau proceduri.
Prin **destinatie** se intelege, de exemplu, terminalul unui element indicator sau zona de intrare a unei functii sau proceduri.

In orice mod de rulare (**Run, Run Continously**), prin apasarea butonului **Highlight Execution**, utilizatorul are posibilitatea de a urmari o animatie ce sugereaza deplasarea valorilor prin fluxul de date.Atunci cand o valoare paraseste o componenta a diagramei ce este o sursa a unei legaturi, valoarea respectiva este afisata in diagrama.

EXERCITII

1. In panoul aplicatiei pe care ati realizat-o, cu **unealta de operare**, modificati valoarea elementului de control **Slide**, schimbati pozitia controlului **Boolean** si introduceti un text format din minuscule in controlul **String**. Apasati sageata **Run** pentru a rula programul. Schimbati din nou pozitia controlului **Boolean** si apasati din nou sageata **Run**.

2. Apasati butonul **Run Continuously** si, in timp ce programul ruleaza in modul continuu, modificati valoarea elementului de control **Slide**, schimbati pozitia controlului **Boolean** si modificati textul dn controlul **String**.

3. Apasati butonul **Pause**. Rularea programului se va suspenda temporar, aplicatia va trece automat in diagrama si va indica prin aprindere intermitenta locul din diagrama in care programul s-a oprit.

4. Apasati butonul **Highlight Execution**, apoi butonul **Step Over**. Observati afisarea in diagrama a valorilor de iesire din functii.

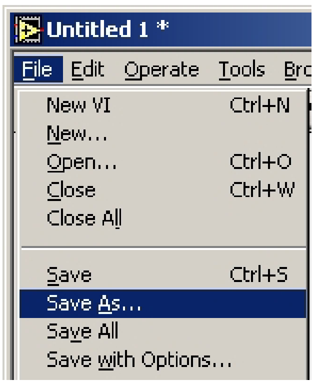
5."Stingeti" butonul **Continue** (cel care avea initial eticheta **Pause**). Observati afisarea in diagrama a modului in care valorile circula pe fluxul de date al programului.

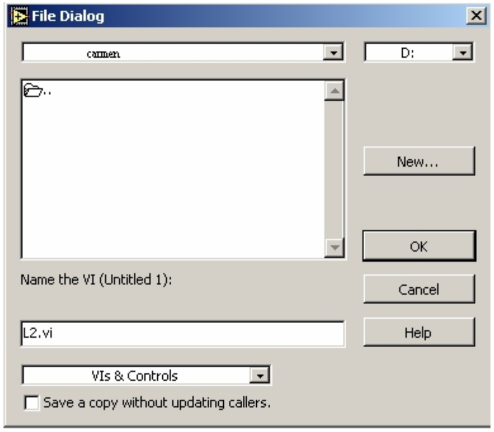
6."Stingeti" butonul **Highlight Execution** si intrerupeti rularea continua prin apasarea butonului **Abort execution.**

3.8 Salvarea unei aplicatii

Atat timp cat inca nu a fost salvat intr-un fisier, un program are numele **Untitled** urmat de un numar de ordine. Pentru a specifica folder-ul in care programul sa fie salvat, precum si numele fisierului, se alege din meniul **File** optiunea **Save As...** In urma selectarii comenzii **Save As...**, programul deschide o fereastra de dialog in care utilizatorul poate selecta folder-ul in care sa se efectueze salvarea si numele fisierului.

Programele realizate in mediul de programare grafica LabVIEW se salveaza in fisiere cu extensia VI !

Din momentul in care a fost salvat prima data, programului i se afiseaza numele atat in bara superioara a panoului cat si in cea a diagramei. Daca, dupa salvare, programului i se aduc in continuare modificari, langa numele acestuia apare un asterisc (*), semnalizand astfel faptul ca versiunea ce a fost salvata nu este cea mai recenta.

Comanda **Save As...** se poate folosi daca se doreste salvarea unei noi versiuni a fisierului intr-o noua locatie sau cu un nou nume

EXERCITII

1. Pe discul **D** al computerului, in directorul **Utilizatori**, subdirectorul **CCD**, creati un subdirector cu numele vostru.

2.Salvati aplicatia pe care ati realizat-o in subdirectorul propriu.

TEMA

1. Realizati un program pentru calculul ariei si perimetrului unui cerc, in functie de valoarea razei introdusa de catre utilizator

2. Realizati un program pentru calculul ariei si perimetrului unei elipse, in functie de valorile introduse de catre utilizator pentru cele doua semiaxe

3. Realizati un program care sa exemplifice utilizarea diverselor functii booleene

4. Realizati un program pentru rezolvarea ecuatiei de gradul al doilea

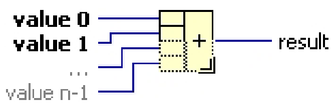
4. Functii pentru valori scalare

Functii pentru valori numerice

Pe langa functiile aritmetice simple descrise in lectia anterioara, subpaleta **Numeric** a paletei de functii contine, in zona sa principala, si urmatoarele functii:

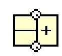

Quotient & Remainder calculeaza catul si restul impartirii valorii conectate la intrarea X la valoarea conectata la intrarea Y.

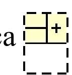

Compound Aritmetic (disponibila si in subpaleta **Boolean** a paletei de functii) permite efectuarea operatiilor de adunare (**Add**) sau inmultire (**Multiply**), sau a operatiilor logice **SI** (**AND**), **SAU** (**OR**) sau **SAU EXCLUSIV** (**XOR**), asupra unui numar variabil de valori de intrare.

Numarul de intrari este stabilit de catre utilizator prin "dimensionarea" simbolului functiei astfel:

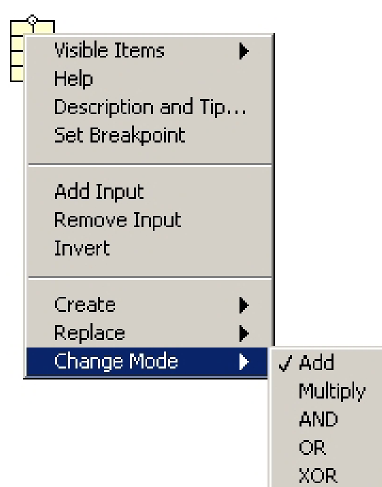

- se plaseaza cursorul mouse-ului la mijlocul uneia din laturile orizontale ale simbolului, astfel incat pe laturile de sus si de jos sa apara cate un cerculet
-se apasa butonul stang al mouse-ului si se deplaseaza mouse-ul tinand butonul apasat

- pe masura ce mouse-ul este deplasat, simbolul functiei isi modifica dimensiunile, modificandu-se astfel numarul de intrari
- cand numarul de intrari in functie este cel dorit, se elibereaza butonul mouse-ului.

Pentru a selecta operatia efectuata de catre functie (adunare, inmultire etc).
- se apasa butonul drept al mouse-ului pentru a deschide meniul propriu al functiei
- se deschide submeniul **Change Mode**
- se selecteaza operatia dorita

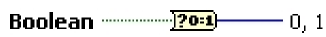

Random Number (0-1) este o functie ce nu poseda intrari, rolul sau fiind de a genera o valoare reala aleatoare in intervalul (0, 1).

Subpaleta **Numeric** a paletei de functii contine de asemenea o serie de subpalete dedicate unor categorii particulare de functii:

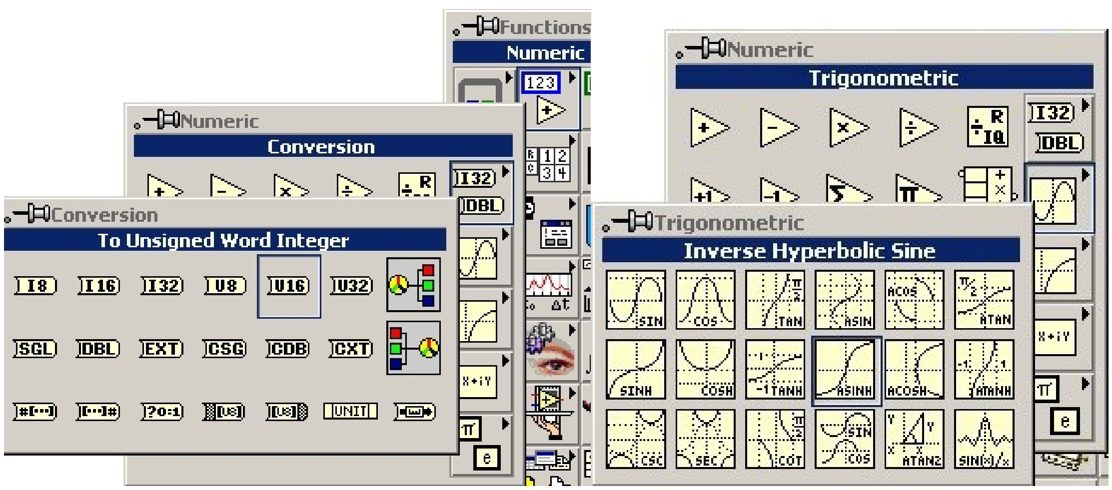
>>>subpaleta **Conversion**, continand printre altele:

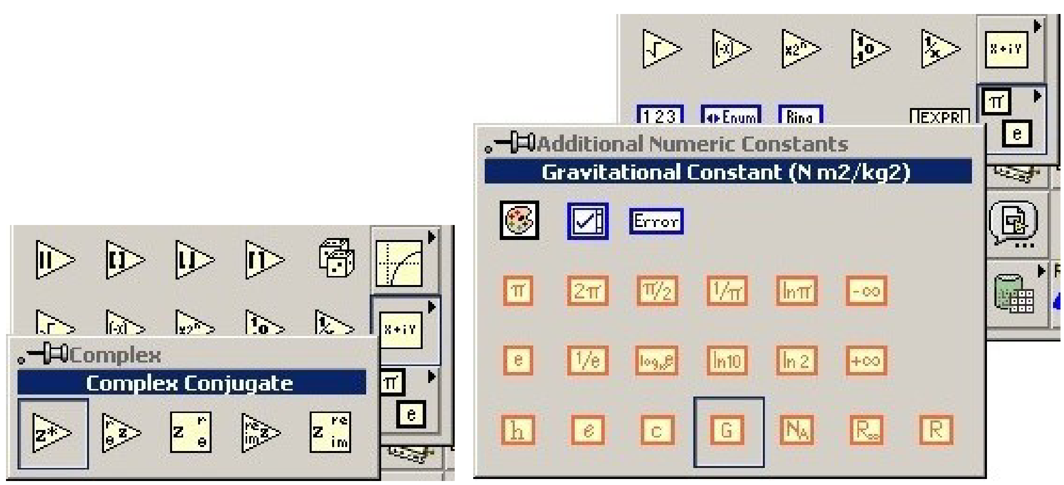
- 12 functii pentru schimbarea modului de reprezentare a unei valori numerice.
- functia **Boolean To (0,1)** (disponibila si in subpaleta **Boolean** a paletei de functii**)**, care transforma o valoare logica (**True** sau **False**) intr-o valoare numerica (**1** respectiv **0**).

>>> subpaleta **Trigonometric**, continand majoritatea functiilor trigonometrice
>>> subpaleta **Logarithmic**, continand functii exponentiale si logaritmice
>>> subpaleta **Complex**, continand functii asociate numerelor complexe

Subpaleta **Additional Numeric Constants** a paletei de functii contine valori constante des utilizate in trigonometrie si in lucrul cu functii exponentiale sau logaritmice, precum si constante utilizate in fizica.

EXERCITIU

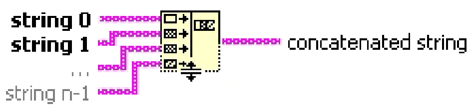
In zona principala a paletei de functii si in subpaletele dedicate ale acesteia, identificati functiile si constantele enumerate mai sus.

Construiti un program care sa afiseze catul si restul impartirii a doua numere naturale introduse de catre utilizator.

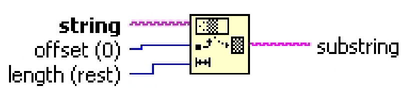
Functii uzuale pentru valori alfanumerice

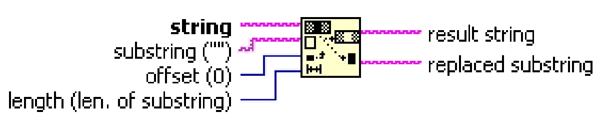
>>> Functia **String Length** determina numarul de caractere dintr-o valoare alfanumerica (text). Sunt luate in considerare si caracterele neafisabile (spatiu, Tab, sfarsit de linie etc). Numarul de caractere de la iesirea functiei este exprimat ca un intreg pe patru octeti.

>>> Functia **Concatenate Strings** poseda un numar de intrari ce poate fi modificat de catre utilizator prin dimensionarea simbolului functiei. La iesirea sa, functia genereaza o valoare alfanumerica obtinuta prin concatenarea textelor de la intrarile sale, in ordinea de sus in jos.

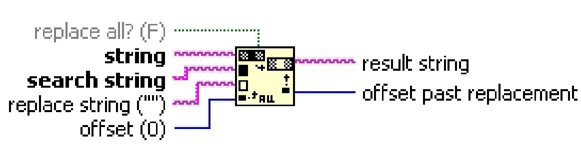
>>> Functia **String Subset** extrage, din textul conectat la intrarea **string**, o portiune de **length** caractere incepand de la caracterul aflat la pozitia **offset** inclusiv (pentru primul caracter se considera **offset** = 0). Daca la intrarea **offset** a functiei nu este introdusa nici o valoare, functia considera ca extragerea se va efectua incepand cu primul caracter (valoarea implicita 0 a intrarii **offset**). Daca la intrarea **length** nu este introdusa nici o valoare, functia considera ca extragerea se va efectua pana la ultimul caracter inclusiv.

>>> Functia **Replace Substring** sterge o portiune din textul conectat la intrarea **string** si introduce in locul respectiv textul conectat la intrarea **substring**.

Portiunea inlocuita incepe de la caracterul aflat pe pozitia **offset** inclusiv si contine **length** caractere.

Intrarea **offset** are valoarea implicita 0, iar intrarea **length** are o valoare implicita egala cu numarul de caractere legat la intrarea **substring**. Daca la intrarea **substring** nu se leaga nici o valoare (textul de inserat este vid), functia efectueaza de fapt o stergere a unei portiuni, iar daca la intrarea **length** se leaga valoarea 0 (textul de sters este vid) functia efectueaza de fapt o inserare a unei portiuni.

>>> Functia **Search and Replace String** cauta textul **search string** in textul conectat la intrarea **string**, iar atunci cand il gaseste il inlocuieste cu textul conectat la intrarea **replace**

string. Cautarea are loc incepand de la pozitia **offset** a textului string.
Daca la intrarea **offset** nu se conecteaza nici o valoare, cautarea are loc incepand cu prima pozitie.

Daca la intrarea **replace string** nu se conecteaza nici o valoare, atunci functia efectueaza de fapt o stergere (inlocuire cu text vid).

Daca la intrarea **replace all?** nu se conecteaza nici o valoare, atunci functia se opreste dupa prima aparitie a textului **search string**. Daca la aceasta intrare se conecteaza o valoare logica **True**, atunci functia efectueaza inlocuiri pentru toate aparitiile textului **search string**.

Functia genereaza textul rezultat in urma inlocuirii la iesirea **result string**, iar la iesirea **offset past replacement** genereaza o valoare indicand pozitia caracterului aflat imediat dupa ultimul caracter inlocuit.

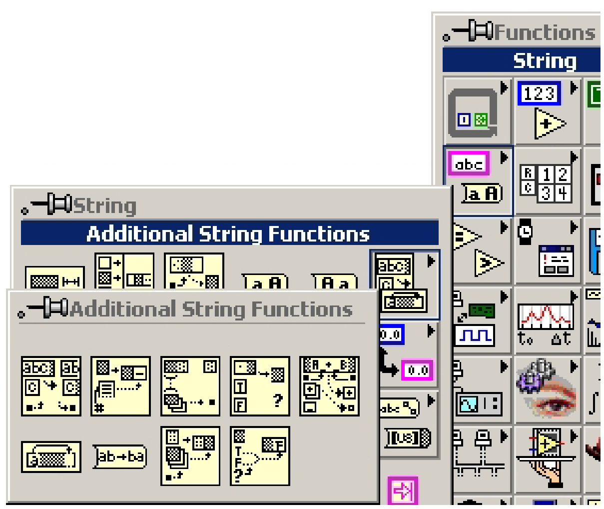
EXERCITIU

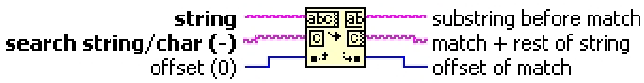
Pentru fiecare dintre functiile prezentate mai sus, construiti cate un program care sa exemplifice modul de utilizare a functiei.

De exemplu, pentru functia **String Length**, panoul programului va contine un element de control pentru valori alfanumerice, in care utilizatorul va introduce un text, si un element indicator pentru valori numerice, in care programul va afisa numarul de caractere ale textului introdus.

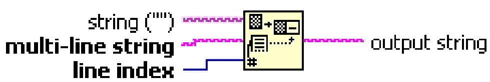
Functii aditionale pentru valori alfanumerice

Subpaleta **Additional String Functions** a paletei **String** contine o serie de functii uzuale pentru lucrul cu valori alfanumerice:

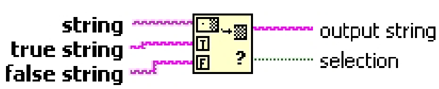

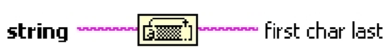
>>> Functia **Search/Split String** cauta textul conectat la intrarea **search string/char** in textul conectat la intrarea **string**.
Cautarea se efectueaza incapand cu pozitia **offset**.
Daca textul cautat este gasit, functia divide textul initial in doua parti:
-partea dinainte de textul cautat (**substring before match**)
-textul cautat urmat de restul textului in care s-a facut cautarea (**match + rest of string**).
Functia genereaza la iesirea **offset of match** pozitia in care a fost gasit textul cautat. Daca textul cautat nu a fost gasit, iesirea **substring before match** contine tot textul legat la intrarea **string**, iar iesirea **offset of match** are valoarea -1.

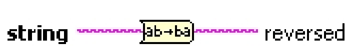
>>> Functia **Pick Line** selecteaza din textul **multi-line string**, ce contine mai multe linii, pe cea cu indicele **line index** si adauga linia respectiva la textul conectat la intrarea **string**.
Daca la intrarea **string** nu a fost conectata nici o valoare, rezultatul este chiar linia cu indicele specificat.

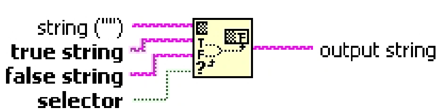
>>> Functia **Match True/False String** verifica daca unul din textele **true string** sau **false string** coincide cu inceputul textului conectat la intrarea **string**.
In caz afirmativ, functia genereaza la iesirea **output string** restul textului de la intrarea **string**, iar la iesirea **selection** o valoare booleana corespunzatoare intrarii care a coincis (**True** pentru **true string** si **False** pentru **false string**). Daca ambele texte coincid, functia considera textul **true string**. Daca nici un text nu coincide, iesirea **selection** are valoarea **False** iar iesirea **output string** contine intreg textul **string**.

>>> Functia **Rotate String** efectueaza o permutare circulara a caracterelor textului conectat la intrarea **string**, mutand primul caracter pe ultima pozitie.

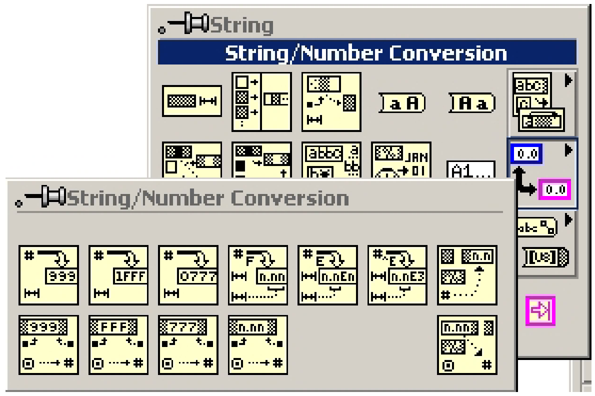

>>> Functia **Reverse String** inverseaza ordinea caracerelor textului conectat la intrarea **string**

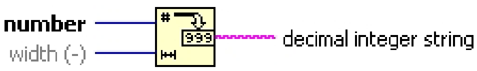

>>>Functia **Append True/False String** concateneaza la textul conectat la intrarea **string** unul din textele conectate la intrarile **true string** sau **false string**, in functie de valoarea booleana conectata la intrarea **selector**.

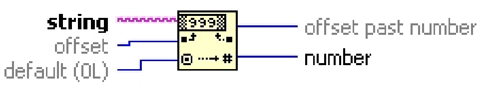
Subpaleta **String/Number Conversion** a paletei **String** contine functii pentru conversia valorilor alfanumerice in valori numerice sau pentru efectuarea operatiei inverse.

Dintre acestea, cele mai des utilizate sunt:

>>> Functia **Number To Decimal String** transforma numarul intreg de la intrarea **number** intr-un text de cel putin **width** caractere. Daca numarul de la intrarea functiei nu este intreg, el este trunchiat. Daca intrarea **width** nu este legata, numarul de caractere ale textului va fi egal cu numarul de cifre ale intregului.

>>> Functia **Decimal String To Number** transforma intr-o valoare numerica intreaga portiunea din textul **string** incepand de la pozitia **offset** inclusiv (implicit de la pozitia 0).
Modul de reprezentare al valorii de la iesirea **number** este identic cu cel al valorii numerice intregi conectate la intrarea **default** (implicit intreg pe 32 de biti). Iesirea **offset past number** are semnificatia pozitiei primului caracter din **string** dupa portiunea care a fost transformata in valoare numerica.

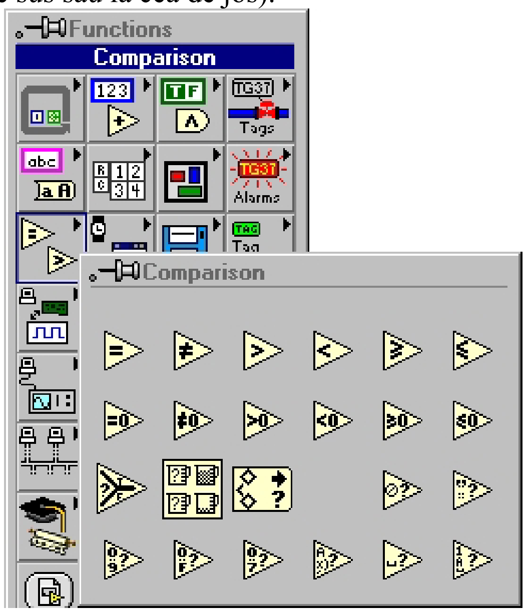
Subpaleta **String/Number Conversion** contine de asemenea functii pentru transformarea textelor din si in numere in baza de numeratie 16 sau 8 sau in formatul exponential, fractional sau ingineresc.

EXERCITIU
Pentru fiecare dintre functiile prezentate mai sus, construiti cate un program care sa exemplifice modul de utilizare a functiei.

De exemplu, pentru functia **Reverse String**, panoul programului va contine un element de control pentru valori alfanumerice in care utilizatorul va introduce un text si un element indicator, de asemenea pentru valori alfanumerice, la care programul va afisa textul inversat.

Functii pentru comparatii

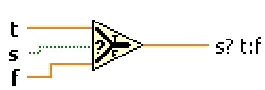
Functiile pentru efectuarea comparatiilor sunt grupate in subpaleta **Comparison** a paletei de functii. Caracteristic acestor functii este faptul ca, daca datele de intrare pot fi de diverse tipuri (numerice, booleene, alfanumerice etc), datele de iesire sunt la majoritatea acestor functii valori logice (booleene).
Conteaza de asemenea ordinea in care datele de intrare sunt legate la terminalul functiei (la intrarea de sus sau la cea de jos).

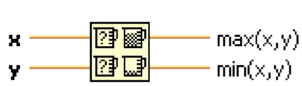
In cazul functiei **Greater?** de exemplu, iesirea va avea valoarea **True** daca valoarea de la intrarea de sus este mai mare decat valoarea de la intrarea de jos si va avea valoarea **False** in caz contrar.

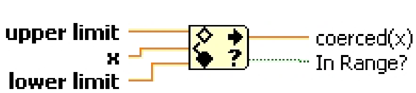
Pe langa functiile de comparare a doua marimi sau de comparare a unei marimi cu valoarea nula, subpaleta **Comparison** contine urmatoarele:

>>> Functia **Select** genereaza la iesire valoarea de la intrarea **t** (**True**) daca valoarea logica de la intrarea **s** este **True**, respectiv valoarea de la intrarea **f**(**False**) daca valoarea logica de la intrarea **s** este **False**. Valorile de la intrarile **t** si **f** pot fi atat numerice cat si alfanumerice.

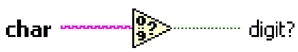

>>> Functia **Max & Min** genereaza la iesirea **max** cea mai mare dintre valorile **x** si **y**, respectiv la iesirea **min** pe cea mai mica dintre acestea.

>>> Functia **In Range and Coerce** verifica daca valoarea de la intrarea **x** este cuprinsa intre valorile de la intrarile **lower limit** (limita inferioara) si **upper**

limit (limita superioara).
Valoarea logica reprezentand rezultatul verificarii este generata la iesirea **In Range?** In mod implicit, intervalul de incadrare este inchis la stanga si deschis la dreapta. Inchiderea sau deschiderea intervalului la extremitatile sale poate fi configurata de catre utilizator din meniul propriu al functiei, activand sau dezactivand optiunile **Include upper limit** si **Include lower limit**.
Rezultatul "fortarii" valorii **x** in intervalul prescris este generat la iesirea **coerced(x)**.

>>> Functia **Decimal Digit?** genereaza o valoare logica **True** in situatia in care caracterul de la intrarea sa este o cifra intre 0 si 9 si genereaza o valoare **False** in caz contrar.

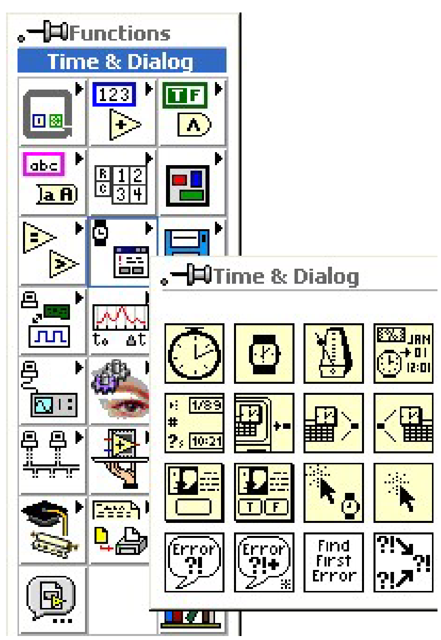
Subpaleta **Comparison** contine de asemenea functii pentru a verifica daca un caracter este cifra in baza de numeratie 16, cifra in baza de numeratie 8, caracter tiparibil sau caracter netiparibil.

EXERCITIU
Pentru fiecare dintre functiile prezentate mai sus, construiti cate un program care sa exemplifice modul de utilizare a functiei.

De exemplu, pentru functia **Select**, panoul programului va contine un element de control boolean, doua elemente de control alfanumerice si un indicator alfanumeric. Programul va afisa la elementul indicator una din valorile de la cele doua controale alfanumerice, in functie de valoarea **True** sau **False** a elementului boolean

Functii pentru lucrul cu valori data - timp si de dialog

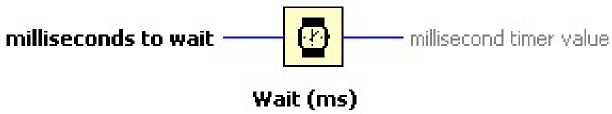
Functiile pentru lcurul cu valori data - timp si functiile de dialog se gasesc in meniul **Time & Dialog** al paletei de functii.

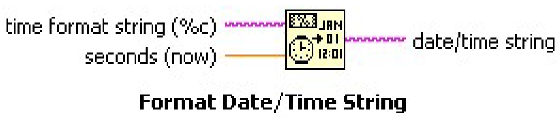
Printre cele mai utilizate functii din aceasta categorie se numara:

>>> **Tick Count (ms)**: determina numarul de milisecunde indicat de ceasul intern al computerului (considerat de la momentul la care calculatorul a fost pornit)

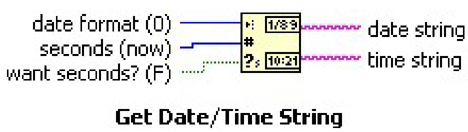

>>> **Wait (ms)**: intrerupe executia programului pentru intervalul de timp specificat

>>> **Format Date/Time String**: transforma o valoare numerica reprezentand un numar de secunde intr-un text.

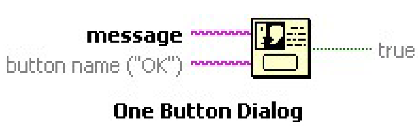
Numarul de secunde este considerat a fi scurs incepand cu data de 1 ianuarie 1904, ora 12.00. La intrarea **time format string** a functiei se poate specifica formatul in care textul rezultat sa fie construit.

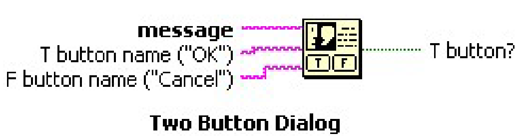
>>> **Get Date/Time String**: transforma o valoare numerica reprezentand un numar de secunde in doua texte, unul reprezentand data si celalalt timpul. La intrarea **date format** se poate lega una din valorile **0**, **1** sau **2**, reprezentand formatele **scurt**, **lung** sau **abreviat** pentru data. Daca numarul de secunde nu este conectat, se considera numarul de secunde al ceasului intern al computerului. Iesirea text ce reprezinta timpul poate contine sau nu secunde, in functie de valoarea intrarii booleene **want seconds?**

>>> **Get Date/Time In Seconds**: determina numarul de secunde scurs incepand cu data de 1 ianuarie 1904, ora 12.00, pana la data si timpul curente ale calculatorului.

>>> **One Button Dialog**: determina aparitia unei ferestre de dialog, continand un text specificat prin program, fereastra ce asteapta apasarea de catre utilizator a unui buton (numele butonului poate fi si el configurat).

>>> **Two Button Dialog**: determina aparitia unei ferestre de dialog, continand un text specificat prin program, fereastra ce asteapta apasarea de catre utilizator a unuia din

cele doua butoane disponibile (numele butoanelor pot fi de asemenea configurate). Functia genereaza o valoare booleana **True** daca utilizatorul a apasat butonul din stanga sau **False** daca a fost apasat butonul din dreapta.

EXERCITII

Pentru fiecare dintre functiile prezentate mai sus, construiti cate un program care sa exemplifice modul de utilizare a functiei.

De exemplu, pentru functia **Tick Count (ms)**, realizati un program care sa afiseze numarul de secunde scurse de la pornirea calculatorului.

TEMA

1. Construiti un program care sa genereze un numar aleator intr-un interval ale carui limite minima si maxima sunt specificate de catre utilizator

2. Realizati un program in care utilizatorul sa dispuna de patru elemente de control booleene sub forma de LED-uri.Considerand ca cele patru LED-uri reprezinta cifrele binare ale unui numar in baza de numeratie 2, programul sa afiseze numarul respectiv in baza 10.

3. Construiti un program in care utilizatorul sa introduca lungimea unui vector si unghiul acestuia cu orizontala (in grade), iar programul sa afiseze lungimile proiectiilor vectorului pe cele doua axe de coordonate.

4. Construiti un program in care utilizatorul sa introduca lungimile si unghiurile cu orizontala (in grade) pentru doi vectori, iar programul sa afiseze lungimea vectorului rezultant, unghiul facut de acesta cu orizontala si lungimile proiectiilor sale pe cele doua axe.

5. Realizati un program pentru adunarea, scaderea, inmultirea si impartirea a doua numere complexe.

6. Intr-un text, sa se inlocuiasca toate spatiile (blanc) cu liniuta de subliniere (underscore)

7. Fiind dat un cuvant, sa se transforme acesta astfel incat prima litera sa fie majuscula si restul literelor sa fie minuscule.

8. Fiind dat un text, sa se verifice faptul ca toate caracterele din cadrul acestuia sunt minuscule.

9. Sa se compare doua valori numerice a si b si sa se aprinda cate un LED pentru fiecare din situatiile $a < b$, $a = b$ si $a > b$.

10. Sa se verifice daca doua texte contin aceleasi caractere, in aceeasi ordine, indiferent de tipul de litere (minuscule sau majuscule).

11. Fiind dat un text ce reprezinta un nume si un prenume separate printr-un spatiu, sa se obtina din acesta un text continand cele doua intiale, fiecare urmata de cate un punct.

12. Fiind dat un text, sa se determine numarul de caractere din acesta diferite de spatiu (blanc).

13. Fiind dat un text, sa se verifice faptul ca acesta nu contine spatii libere

14. Fiind dat un text ce reprezinta un nume si un prenume separate printr-un spatiu, sa se separe in doua texte, unul reprezentand numele si unul prenumele

15. Fiind dat un text ce nu contine spatii, sa se verifice daca acesta contine intre sase si opt caractere.

16. Sa se realizeze un program care sa aprinda un LED atunci cand utilizatorul introduce o valoare mai mare decat 5.

17. Sa se realizeze un program care, in functie de pozitia unui comutator boolean, sa calculeze fie suma fie produsul a doua valori numerice introduse de catre utilizator.

18. Fiind date doua valori numerice reale a si b, sa se calculeze suma dintre dublul valorii mai mari si triplul valorii mai mici.

19. Fiind dat un text ce reprezinta o propozitie, sa se verifice faptul ca punctul (**.**) apare o singura data, la sfarsitul acesteia.

20. Sa se afiseze, in elemente indicatoare distincte, numerele de ore, minute si secunde scurse de la pornirea calculatorului.

21. Sa se afiseze, in elemente indicatoare distincte, numerele de zile, ore, minute si secunde scurse de la 1 ianuarie 1904, ora 12.00.

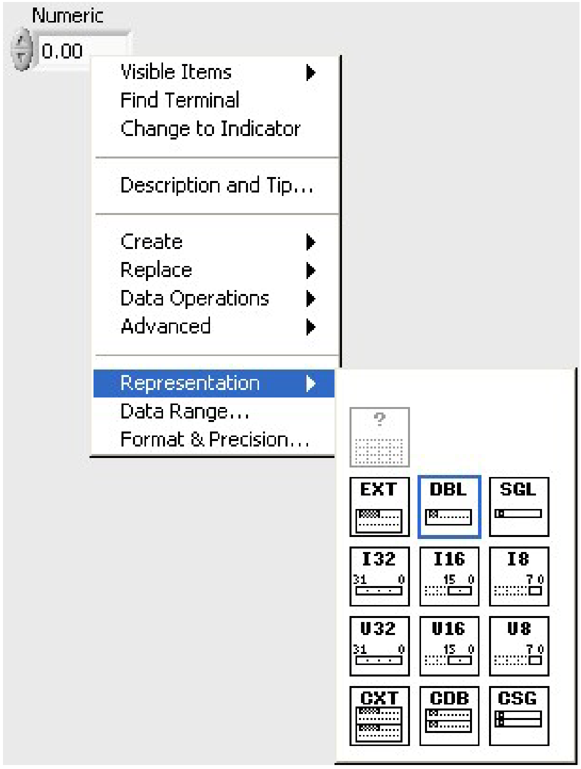
22. Sa se afiseze, in diverse formate, un text reprezentand data si timpul curente ale calculatorului.

23. Sa se realizeze un program in care utilizatorul sa introduca trei valori numerice (a, b si c) ordonate crescator.
In functie de cum valorile respective au fost introduse corect (ordonate crescator) sau nu, programul sa afiseze o fereastra de dialog cu textul **RASPUNS CORECT** sau **RASPUNS INCORECT**.

24. Sa se realizeze un program care sa aprinda sau nu un indicator **Round LED**, in functie de raspunsul **DA** sau **NU** pe care utilizatorul il da la aparitia unei ferestre de dialog cu intrebarea **Aprindem becul ?**

5. Meniuri proprii

Meniurile proprii ale elementelor de control sau indicatoare numerice contin o optiune specifica, **Representation**, cu ajutorul careia se specifica modul in care valoarea numerica respectiva este stocata in memorie.

In submeniul **Representation**, utilizatorul are la dispozitie 12 optiuni:
>>> pe prima linie: optiuni pentru numere **reale**
>>> pe a doua linie: optiuni pentru numere **intregi**
>>>pe a treia linie: optiuni pentru numere **naturale**
>>> pe a patra linie: optiuni pentru numere **complexe**

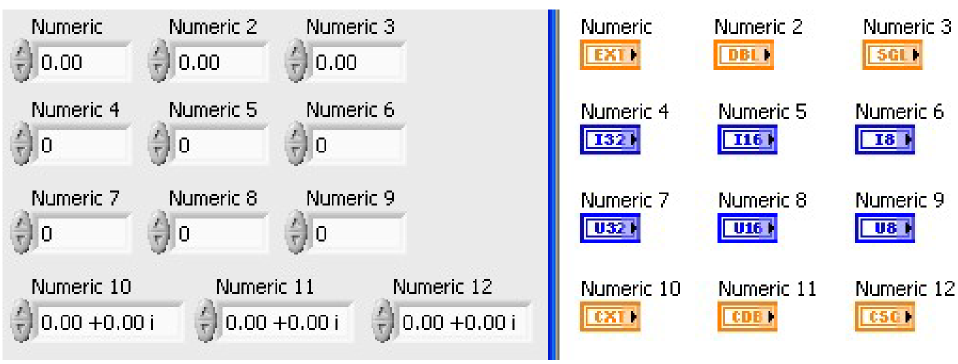
Intre diversele optiuni de pe o linie, diferenta consta in **numarul de octeti** (**bytes**) alocati in memorie pentru stocarea valorii respective:
EXT (extended) = numar real cu precizie extinsa (16 octeti)
DBL (double) = numar real cu precizie dubla (8 octeti)
SGL (single) = numar real cu precizie simpla (4 octeti)
I32 (long) = numar intreg pe 4 octeti
I16 (word) = numar intreg pe 2 octeti
I8 (byte) = numar intreg pe 1 octet
U32 (unsigned long) = numar natural pe 4 octeti
U16 (unsigned word) = numar natural pe 2 octeti
U8 (unsigned byte) = numar natural pe 1 octet
CXT (complex extended) = numar complex cu precizie extinsa (32 octeti)
CDB (complex double) = numar complex cu precizie dubla (16 octeti)
CSG (complex single) = numar complex cu precizie simpla (8 octeti)

Numarul de octeti alocati pentru stocare se reflecta in **intervalul de valori** in care poate exista valoarea respectiva sau in **precizia** acesteia:

Reprezentare	Interval de variatie	Nr. de zecimale
EXT si **CXT**	(-1,19e+4932; -6,48e-4966) si (6,48e-4966; 1,19e+4932)	15 ... 33, functie de sistemul de operare
DBL si **CDB**	(-1,79e+308; -4,94e-324) si (4,94e-324;, 1,79e+308)	15
SGL si **CSG**	(-3,40e+38; -1,.40e-45) si (1,40e-45;, 3,40e+38)	6
I32	-2.147.483.648 ... 2.147.483.647	-
I16	-32.768 ... 32.767	-
I8	-128 ... 127	-
U32	0 ... 4.294.967.295	-
U16	0 ... 65.535	-
U8	0 ... 255	-

Textul din interiorul terminalului unui element de control sau indicator numeric se modifica pentru a reflecta modul de reprezentare ales.

In cazul in care valoarea numerica este una intreaga sau naturala, terminalul isi modifica de asemenea culoarea, din **portocaliu** in **albastru**

EXERCITII

Exersati modificarea modului de reprezentare a unui element de control numeric. Observati in panou aparitia sau disparitia zecimalelor iar in diagrama modificarea culorii si textului din interiorul terminalului.

Observati ce se intampla in situatia in care, avand un element de control numeric cu valoare reala negativa, se schimba modul de reprezentare al acestuia in numar natural.

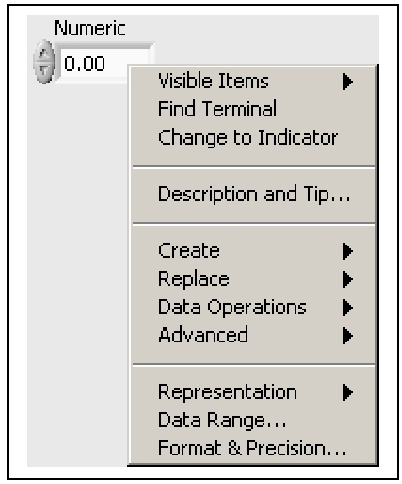
5.1 Meniuri proprii specifice elementelor numerice

Elementele de control sau indicatoare numerice dispun in meniul propriu de doua optiuni specifice:

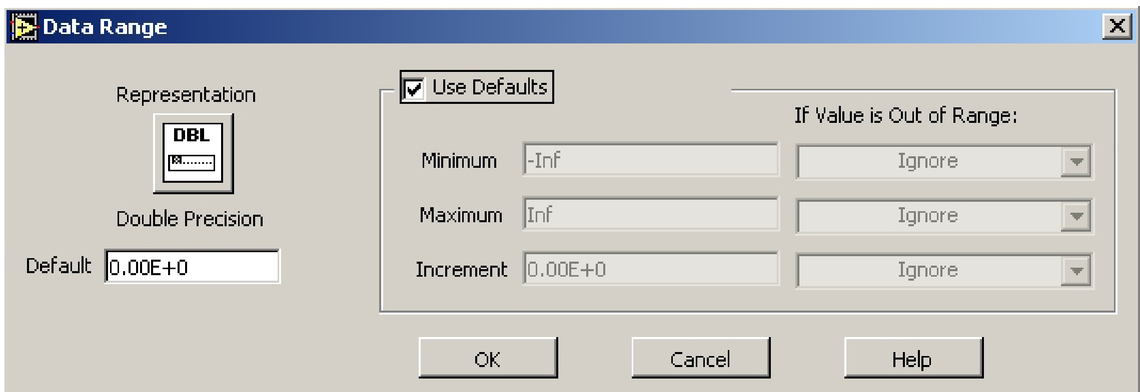
- **Data Range...** pentru stabilirea unui interval de variatie particular.
- **Format & Precision...** pentru specificarea unui mod particular de afisare a valorii.

Selectarea optiunii **Data Range...** conduce la deschiderea unei ferestre suplimentare. Daca se dezactiveaza optiunea **Use Defaults**, utilizatorul poate specifica valorile minima si maxima pe care le poate lua elementul respectiv, precum si incrementul intre doua valori succesive.

De asemenea, prin optiunea **If Value is Out of Range**, utilizatorul poate dicta modul de comportament in cazul in care se incearca introducerea unei valori in afara intervalului stabilit: daca in locul optiunii **Ignore** se selecteaza optiunea **Coerce**, elementul va forta ramanerea valorii intre limitele impuse.

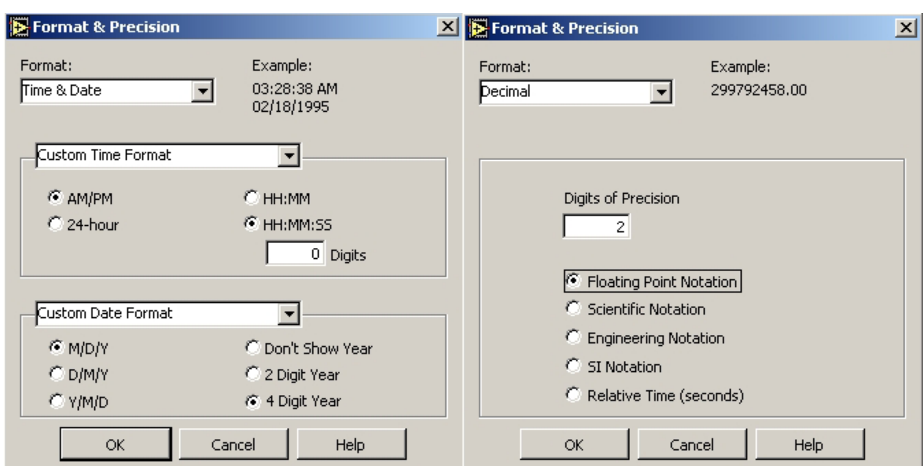

Fereastra suplimentara **Data Range** permite modificarea si din acest loc a modului de reprezentare a valorii numerice (**Representation**).

Selectarea din meniul propriu a optiunii **Format & Precision** deschide o fereastra din care utilizatorul poate dicta afisarea valorii numerice in format:

- **zecimal**, caz in care se pot specifica numarul de zecimale si notatia (cu virgula mobila, stiintifica, inginsereasca etc.)
- **timp - data**, situatie in care se pot selecta diverse formate de afisare. In cazul in care se selecteaza formatul **timp - data**, valoarea elementului va reprezenta numarul de secunde scurse de la data de 1 ianuarie 1904, ora 3:00 AM.

In situatiile in care elementul de control sau indicator numeric are un mod de reprezentare de tipul numar intreg sau natural, optiunea **Format & Precision** permite suplimentar si afisarea valorilor in sistem de numeratie hexazecimal, octal sau binar.

EXERCITII
Dispuneti pe panou un element de control numeric de tipul **Horizontal Pointer Slide** si modificati valorile **Minimum**, **Maximum** si **Increment** din optiunea **Data Range...** a meniului propriu.

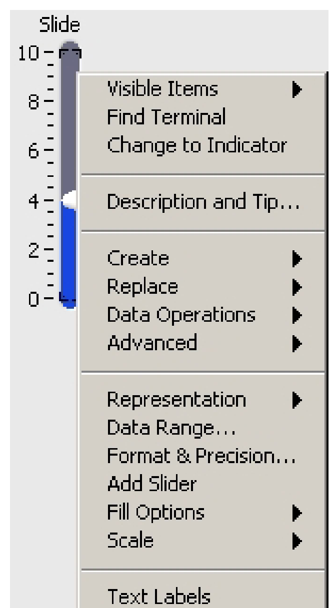
Incercati apoi sa modificati valoarea elementului de control in afara limitelor impuse si observati comportamentul elementului.

Dispuneti pe panou un element de control numeric de tipul **Digital Control** si selectati optiunea **Format & Precision** din meniul propriu al acestuia. Pentru formatul **zecimal**, modificati numarul de zecimale si notatia (stiintifica, inginereasca etc) si observati consecintele.

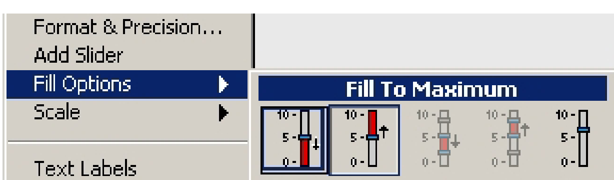
Selectati apoi formatul **timp - data** cu diverse formate de afisare si observati consecintele.

5.2 Meniuri proprii specifice elementelor cu scala

Elementele de control sau indicatoare numerice cu scala (potentiometre liniare sau circulare, indicatoare cu ac etc) dispun in meniul propriu de optiuni suplimentare referitoare la modul de afisare:

- optiunea **Fill Options** permite alegerea modului in care sa se coloreze portiunile elementului aflate de o parte si de alta a cursorului (colorat deasupra, colorat dedesubt, necolorat etc)

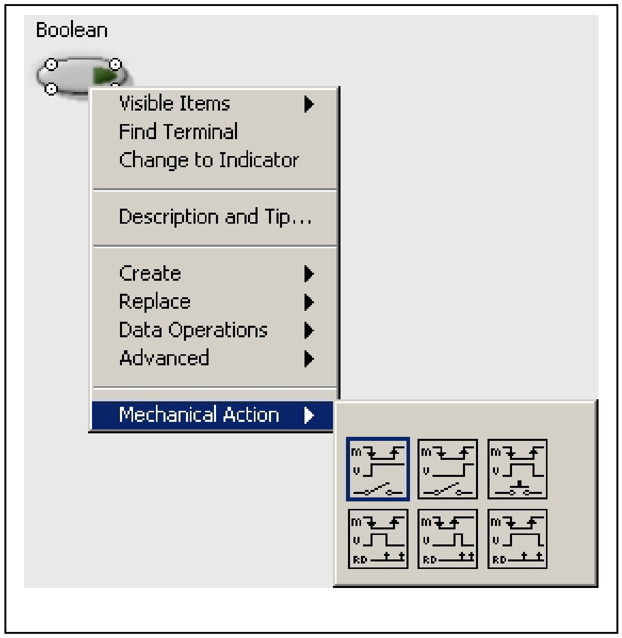

- optiunea **Scale** dispune de o serie de submeniuri proprii pentru pozitionarea uniforma sau arbitrara a gradatiilor de pe scala (**Marker Spacing** 4), pentru stabilirea formatului de afisare a valorilor de pe scala (**Format & Precision...**), pentru alegerea variantei de densitate a gradatiilor (**Style**) si pentru selectarea unei scale liniare sau logaritmice (**Mapping**)

EXERCITII

Dispuneti pe panou un element de tipul **Vertical Pointer Slide**, selectati din optiunea **Fill Options** a meniului sau propriu diverse moduri de umplere si observati consecintele.
Pentru acelasi element, afisati scala cu gradatii arbitrare (**Marker Spacing**), afisati valorile de pe scala cu o zecimala (**Format & Precision**), modificati densitatea gradatiilor de pe scala (**Scale**), apoi transformati tipul scalei in logaritmic (**Mapping**).

5.3 Meniuri proprii specifice elementelor booleene

Elementele de control booleene dispun in meniul propriu de optiunea suplimentara **Mechanical Action**, aceasta permitand stabilirea modului in care elementul se comporta la apasarea butonului mouse-ului de catre utilizator.

- **Switch When Pressed** modifica valoarea logica a elementului atunci cand se apasa butonul mouse-ului, iar valoarea ramane modificata si dupa eliberarea butonului
- **Switch When Released** modifica valoarea logica a elementului atunci cand se elibereaza butonul mouse-ului (dupa ce in prealabil a fost apasat), iar valoarea ramane modificata si dupa eliberare
- **Switch Until Released** modifica valoarea logica a elementului atunci cand se apasa butonul mouse-ului, iar dupa eliberarea butonului valoarea elementului redevine cea dinaintea apasarii
- **Latch When Pressed** modifica valoarea logica a elementului atunci cand se apasa butonul mouse-ului, dar aceasta modificare dureaza **doar pana cand valoarea logica este transmisa in diagrama pe fluxul de date**. Imediat ce valoarea elementului a fost transmisa, acesta revine la valoarea dinaintea apasarii, chiar daca utilizatorul continua sa tina butonul mouse-ului apasat.
- **Latch When Released** modifica valoarea logica a elementului atunci cand se elibereaza butonul mouse-ului (dupa ce in prealabil a fost apasat), dar aceasta modificare dureaza doar pana cand valoarea logica este transmisa in diagrama pe fluxul de date. Dupa ce valoarea a fost transmisa, elementul revine la valoarea initiala.
- **Latch Until Released** modifica valoarea logica a elementului atunci cand se apasa butonul mouse-ului, iar modificarea se pastreaza atat timp cat utilizatorul tine butonul apasat. Dupa ce utilizatorul elibereaza butonul, elementul revine la valoarea initiala doar in momentul in care se realizeaza o transmitere a valorii pe fluxul de date.

EXERCITII

Dispuneti pe panou un element boolean de control de tipul **Vertical Toggle Switch** si un element indicator de tipul **Round LED**. In diagrama, conectati intre ele terminalele celor doua elemente.

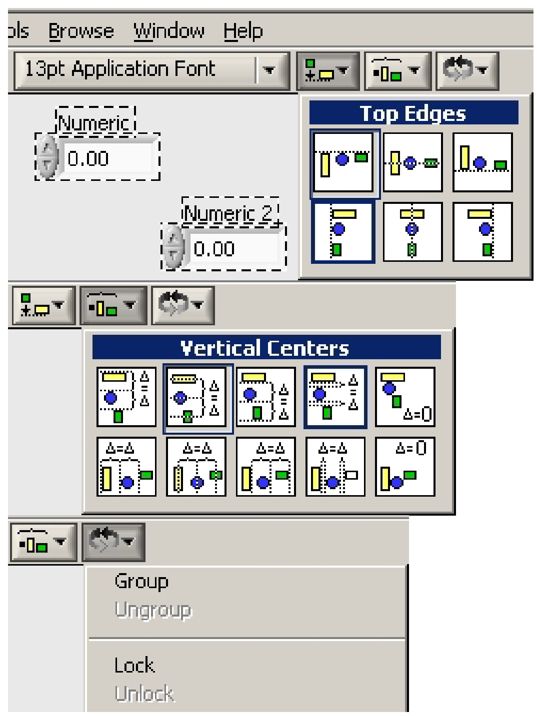
Pentru fiecare optiune **Mechanical Option** a elementului de control, efectuati o rulare continua (butonul **Run Continuously**) si observati modul in care se comporta comutatorul si modul in care valoarea sa logica este transmisa elementului **Round LED**.

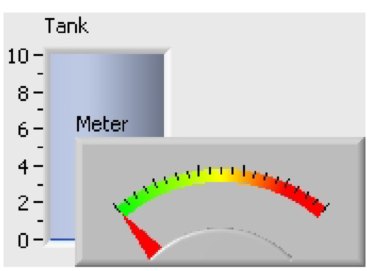
Dati exemple de situatii in care fiecare optiune ar fi utila (de exemplu, optiunea **Latch When Pressed** este utila atunci cand, in urma apasarii butonului de catre utilizator, se deruleaza o actiune cu un timp foarte scurt si nu se doreste ca aceasta actiune sa fie repetata chiar daca utilizatorul intarzie sa ridice degetul de pe butonul mouse-ului).

5.4 Ordonarea componentelor

In situatia in care se doreste alinierea mai multor elemente de pe panou sau a mai multor componente ale diagramei, se selecteaza obiectele respective apoi se deschide **meniul de aliniere** si se aleg varianta dorita:

- aliniere dupa o orizontala a limitelor superioare, centrelor sau limitelor inferio are
- aliniere dupa o verticala a limitelor din stanga, centrelor sau limitelor din dreapta

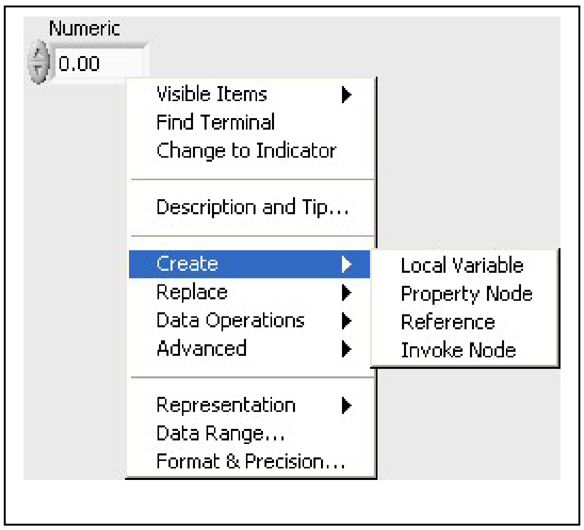
Atunci cand mai multe elemente sunt suprapuse, alegerea din **meniul de ordonare** a unei optiuni are drept urmare schimbarea pozitiei "in adancime" a elementelor selectate: **Move Forward** = un pas inainte, **Move Backward** = un pas inapoi, **Move To Front** = trecere in planul cel mai apropiat, **Move To Back** = trecere in planul cel mai indepartat.

Selectarea mai multor componente si alegerea optiunii **Group** are drept efect selectarea intregului grup atunci cand una dintre componente este selectata ("desfiintarea" grupului se realizeaza cu optiunea **Ungroup**). Selectarea uneia sau mai

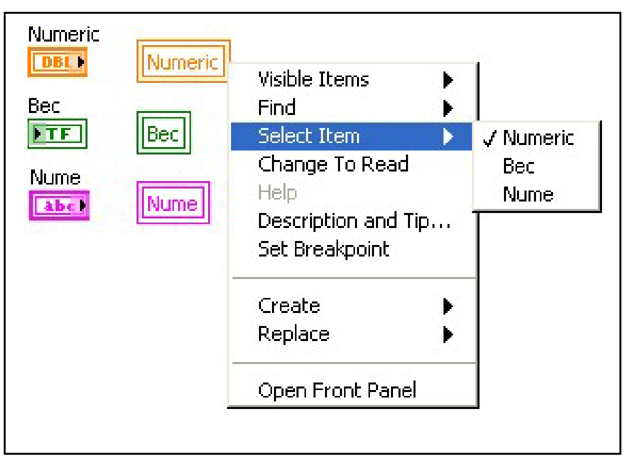
multor componente si alegerea optiunii **Lock** nu mai permite deplasarea sau modificarea dimensiunilor componentelor respective (anularea efectului se realizeaza cu optiunea **Unlock**)

EXERCITIU
Dispuneti elemente de control si indicatoare pe panoul programului si exersati diverse variante de aliniere si distribuire.
Suprapuneti unele dintre elemente si exersati optiunile de schimbare a pozitiei "in adancime"
Exersati optiunile de grupare a mai multor elemente si de blocare a mutarii si dimensionarii.

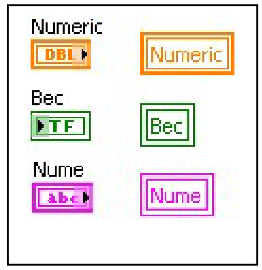
5.5. Variabile locale

Selectarea, din meniul **Create** al unui element de control sau indicator, a optiunii **Local Variable**, va conduce la introducerea in diagrama a unei entitati suplimentare, numita **variabila locala**.
O variabila locala reprezinta o **instanta** a elementului corespunzator: o **dublura** a acelui element.
Daca, la un moment dat, un element isi modifica valoarea, toate variabilele sale locale, indiferent de locul in care sunt dispuse in diagrama, capata valoarea corespunzatoare.
Variabilele locale sunt utilizate in situatia in care este complicat (sau imposibil) sa se efectueze o legatura direct la terminalul unui element (de exemplu, atunci cand legatura ar trebui efectuata de-a lungul unei zone intinse din diagrama, zone in care sunt deja multe componente). Un element poate avea mai multe variabile locale.

Initial o variabila locala este o dublura a elementului din al carui meniu propriu a fost creata, numele acelui element fiind inscris in simbolul variabilei. Terminalul variabilei locale are culoarea corespunzatoare tipului de date pe care le manipuleaza.
Elementul pe care variabila locala il reprezinta poate fi schimbat.
Pentru aceasta, din meniul propriu al variabilei locale, optiunea **Select Item**, se selecteaza numele noului element pe care variabila locala il va reprezenta.

In mod implicit, atunci cand este creata, indiferent ca elementul pe care il reprezinta este unul de control sau indicator, o variabila locala este un **element indicator** (contur subtire).

In aceasta situatie, valoarea care ajunge la variabila locala este automat capatata de elementul pe care il reprezinta (aceasta este si o modalitate de a schimba prin program valorile elementelor de control).

Daca, din meniul propriu al variabilei locale, se selecteaza optiunea **Change To Read**, variabila locala devine **element de control** (contur ingrosat). In aceasta situatie, variabila locala va genera valoarea elementului pe care il reprezinta.

EXERCITIU

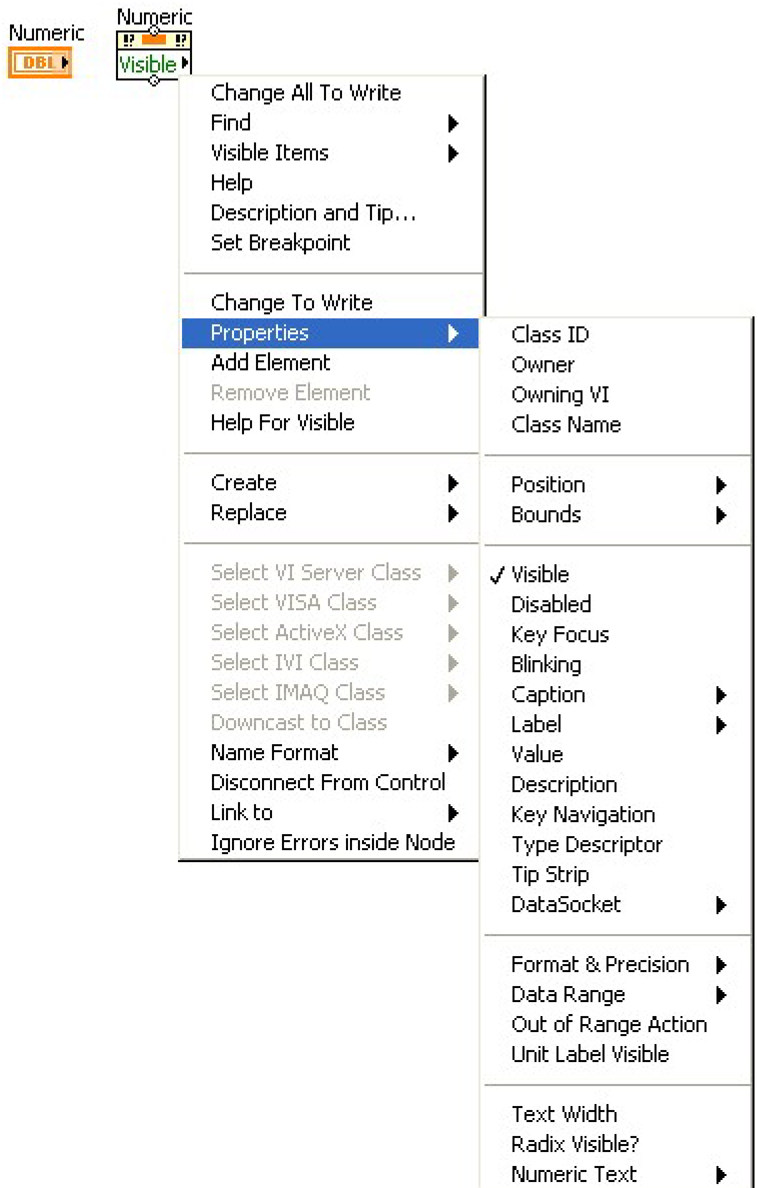
In panoul unei aplicatii, dispuneti un element boolean de control de tipul **Vertical Toggle Switch**, unul de tipul **Slide Switch** si un indicator boolean **Round LED**.

Creati o variabila locala a elementului **Vertical Toggle Switch**. In diagrama, conectati terminalul elementului **Slide Switch** atat la terminalul elementului **Round LED** cat si la variabila locala a elementului **Vertical Toggle Switch**.

Rulati programul cu optiunea **Run Continuously**, actionati comutatorul **Slide Switch**, observati si explicati comportamentul elementului **Vertical Toggle Switch**.

5.6 Noduri de proprietati

Selectarea, din meniul **Create** al unui element de control sau indicator, a optiunii **Property Node**, va conduce la introducerea in diagrama a unei entitati suplimentare, numita **nod de proprietati**.

Nodul de proprietati al unui element reprezinta o componenta prin intermediul careia, in timpul executiei programului, pot fi determinate (in sens de "**citire**") sau modificate automat (**scrise**) anumite proprietati ale elementului respectiv.

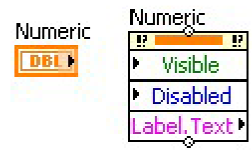
In mod implicit, atunci cand este creat, un nod de proprietati **citeste** starea logica (afisat sau ascuns) a **vizibilitatii** elementului pe care il reprezinta. Deschizand meniul propriu al nodului de proprietati, optiunea **Properties**, se poate selecta proprietatea pe care nodul o reprezinta.

Printre cele mai des utilizate proprietati se numara:

- **Position**: pozitia elementului pe panou, exprimata in pixeli pe orizontala si pe verticala
- **Bounds**: dimensiunile elementului, exprimate in pixeli
- **Visible**: daca aceasta proprietate are valoarea False, elementul nu mai este afisat in panou (desi continua sa existe si are terminal in diagrama)
- **Disabled**: valoarea 0 semnifica faptul ca utilizatorul poate actiona acel element, valoarea 1 faptul ca elementul nu poate fi actionat (este dezactivat), valoarea 2 faptul ca elementul este dezactivat si afisat in culori "sterse"

- **Blinking**: atunci cand aceasta proprietate are valoarea True, elementul este afisat "clipind"
- **Label**: proprietati de formatare a textului din eticheta

Un nod de proprietati poate fi trecut din starea implicita de **citire** in starea de **scriere**, prin selectarea optiunii **Change To Write** din meniul sau propriu.In starea de scriere, un nod de proprietati poate primi valori care vor modifica proprietatile elementului corespunzator.

Un nod de proprietati poate fi dimensionat, pentru a gestiona mai multe proprietati ale elementului pe care il reprezinta. Atunci cand contine mai multe proprietati, acestea pot fi in mod independent de scriere sau de citire. Elementul reprezentat de catre un nod de proprietati poate fi schimbat prin selectarea din meniul propriu al nodului a optiunii **Link To**, similar optiunii **Select Item** din cazul variabilelor locale. In diagrama pot exista mai multe noduri de proprietati ale aceluiasi element.

EXERCITII

Dispuneti in panoul unei noi aplicatii un element de control boolean de tipul **Vertical Toggle Switch** si un element de control numeric. Creati un nod de proprietati al elementului numeric, treceti nodul respectiv in starea de scriere si conectati la el terminalul elementului boolean. Rulati programul cu optiunea **Run Continuously**, actionati comutatorul boolean, observati si explicati efectul.

In aceeasi aplicatie, dispuneti pe panou un element de tipul **String Control**, creati un nod de proprietati pentru acesta, treceti nodul respectiv in starea de scriere, selectati pentru el proprietatea **Disabled** si legati la nod terminalul elementului de control numeric. Rulati programul cu optiunea **Run Continuously** si actionati comutatorul boolean astfel incat elementul de control numeric sa fie vizibil. Introduceti in elementul numeric valoarea **0** si introduceti un text in elementul **String**.

Introduceti in elementul numeric valoarea **1** si incercati sa modificati textul din elementul **String**. Introduceti in elementul numeric valoarea **2**, observati si explicati efectul.

TEMA

1. Construiti un program pentru determinarea solutiilor unei ecuatii de gradul al doilea. Pentru afisarea radacinilor, programul va dispune de doua perechi de indicatoare numerice separate: una cu mod de reprezentare real, cealalta cu mod de reprezentare complex.
Fiecare din cele doua perechi de elemente indicatoare va fi vizibila sau nu, in functie de natura radacinilor ecuatiei.

2. Construiti un program in care utilizatorul sa poata alege, prin intermediul unui comutator boolean, tipul de ecuatie pe care doreste sa o rezolve: de gradul I sau de gradul al II-lea.
Elementul de control numeric de la care se va introduce coeficientul lui x^2 va fi vizibil doar in cazul ecuatiei de gradul al II-lea. In cazul ecuatiei de gradul I, elementul respectiv va deveni invizibil si va capata valoarea 0.

3. In aceleasi conditii ca la tema nr. 2, atunci cand se opteaza pentru rezolvarea unei ecuatii de gradul I, elementul de control numeric pentru coeficientul lui x^2 sa capete valoarea 0, sa fie dezactivat (utilizatorul sa nu mai poata modifica valoarea) si sa fie afisat in culori sterse.

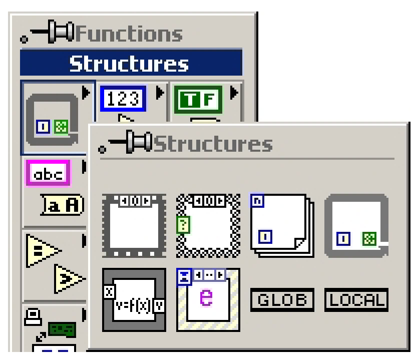
4. Sa se realizeze un program pentru determinarea solutiilor unei ecuatii de gradul al doilea in care elementele de control pentru introducerea coeficientilor ecuatiei sa aiba valoarea implicita **NaN**. In cazul in care utilizatorul nu introduce o valoare numerica in unul din elementele respective, elementul sa clipeasca pentru a semnaliza eroarea.

5. Sa se realizeze un program in care, prin intermediul a doua elemente de control numerice (un **Vertical Pointer Slide** si un **Horizontal Pointer Slide**), utilizatorul sa poata specifica pozitia in panou a unui element indicator **Round LED.**

6. Structuri de programare

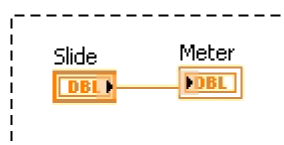
6.1 Inserarea structurilor in diagrama

Structurile de programare sunt componente ale diagramei ale caror simboluri se gasesc in subpaleta **Structures** a paletei de functii.

In diagrama, o structura de programare urmeaza sa contina o serie de terminale de elemente, simboluri de functii si valori constante ce vor forma un flux de date in interiorul structurii.

Daca, in momentul in care structura este aleasa din subpaleta **Structures**, o parte din elementele pe care urmeaza sa le contina se afla deja dispuse in diagrama, chenarul structurii poate fi trasat in jurul componentelor respective (dupa selectarea din subpaleta, se apasa butonul stang al mouse-ului in unul din colturile viitorului chenar si se deplaseaza mouse-ul tinand butonul apasat: pe masura ce mouse-ul este deplasat, se traseaza automat un contur cu linie intrerupta, contur ce va fi inlocuit de catre structura in momentul eliberarii butonului mouse-ului).

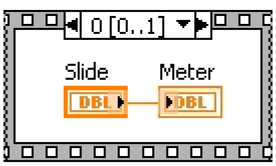

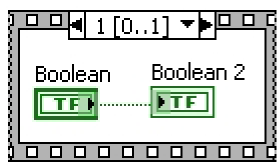
Dupa dispunerea in diagrama, conturul structurii poate fi deplasat sau dimensionat. Atunci cand o structura este deplasata, toate elementele din interiorul sau se deplaseaza odata cu ea.
Elemente din afara structurii pot fi mutate in interiorul acesteia, iar elemente din interior pot fi mutate in afara structurii.
Daca, prin dimensionare sau deplasare, o structura ajunge sa se suprapuna cu alte elemente din diagrama, **acestea nu vor fi incluse** in structura

EXERCITIU
Exersati inserarea unei structuri oarecare (de exemplu **Sequence**) in diagrama, trasand de la inceput chenarul sau in jurul unui grup de elemente.
Mutati elemente din structura in afara sa si aduceti elemente din exterior in interiorul structurii.
Deplasati si dimensionati structura.

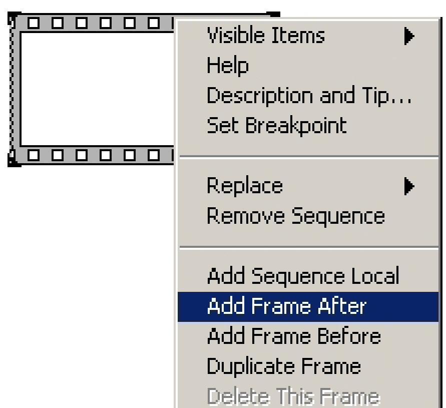
6.2 Structura secventiala (Sequence)

Atunci cand dispune de mai multe ferestre, fiecare dintre acestea cu propriul flux de date, o structura **Sequence** executa in ordine ferestrele respective.
De exemplu, in figurile de mai jos sunt reprezentate doua ferestre ale unei structuri **Sequence**. Structura va executa intai fereastra cu indicele **0**, trimitandu-se valoarea de la elementul de control **Slide** la elementul indicator **Meter**, apoi va executa fereastra **1** ce are ca efect transmiterea valorii booleene intre cele doua elemente.

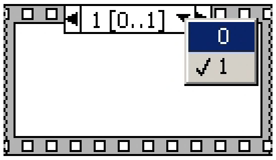

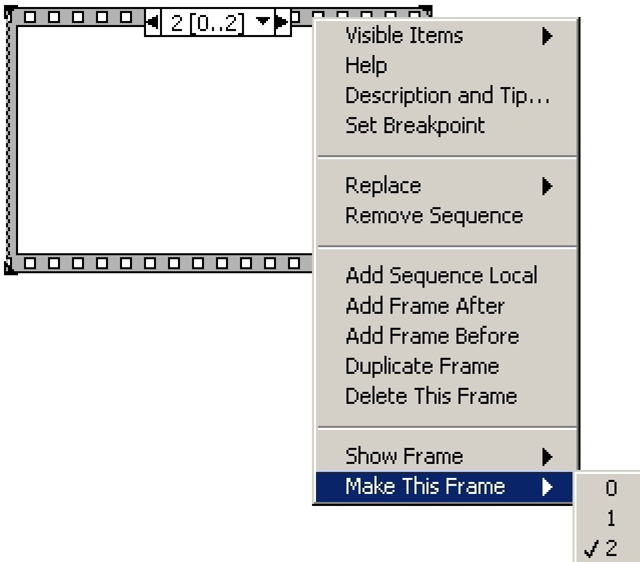
Atunci cand este dispusa in diagrama, o structura **Sequence** contine o singura fereastra, aceasta fiind totodata si fereastra curenta (vizibila).
Deschizand meniul propriu al structurii si alegand una din optiunile **Add Frame After** sau **Add Frame Before**, se poate adauga o fereastra dupa sau naintea celei curente.

Daca o structura **Sequence** contine mai mult de o fereastra, atunci ferestrele primesc **indici** (numere de ordine) incepand cu **0**, iar pe latura superioara a conturului structurii apare un **selector** prin intermediul caruia se poate trece de la o fereastra la alta.

Trecerea la o alta fereastra se poate realiza fie prin intermediul celor doua sageti de la capetele selectorului, fie apasand pe sageata din partea dreapta (indreptata in jos) si selectand indicele ferestrei dorite din lista care se desfasoara.La un moment dat, este vizibil doar fluxul din fereastra curenta a unei structuri **Sequence**.

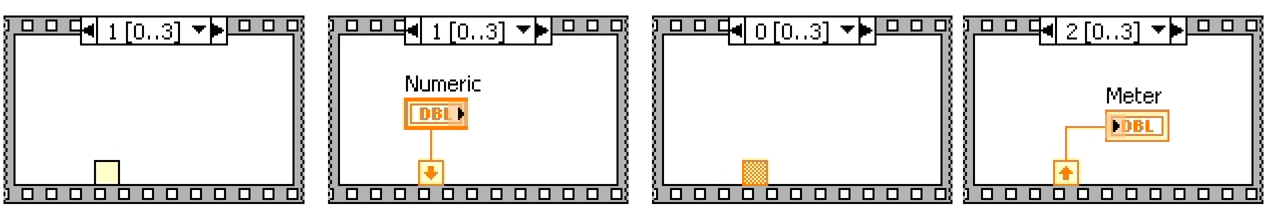

Se poate crea o dublura a ferestrei curente, selectand din meniul propriu al structurii optiunea **Duplicate Frame**.
Fereastra curenta poate fi stearsa, cu optiunea **Delete This Frame**.

Atunci cand o structura **Sequence** contine cel putin doua ferestre, ordinea acestora poate fi schimbata: se modifica indicele ferestrei curente, selectand optiunea **Make This Frame**, apoi noul indice.

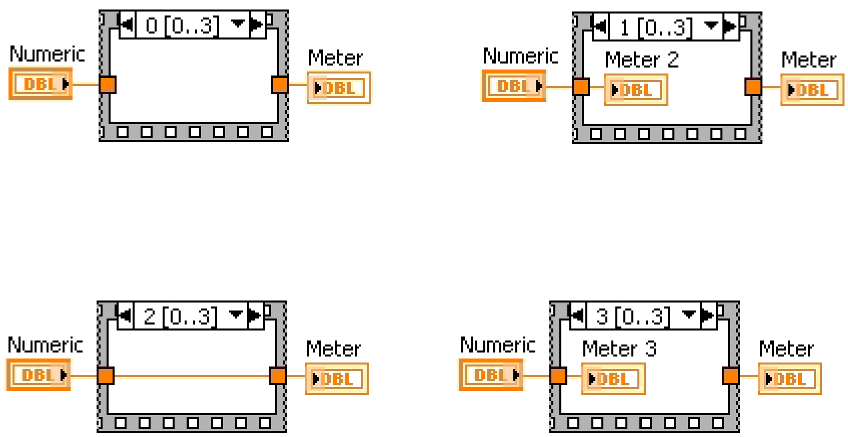
Atunci cand se doreste transferul unei valori intre doua ferestre ale unei structuri **Sequence**, prin selectarea optiunii **Add Sequence Local** se dispune pe conturul structurii o **variabila locala** a acesteia (sub forma unui patrat galben).

Daca, in una din ferestrele structurii, se conecteaza o valoare la variabila locala, fereastra respectiva devine **fereastra sursa** pentru acea variabila. In acea fereastra, simbolul variabilei locale contine o fereastra indreptata spre exteriorul structurii. In ferestrele anterioare ferestrei sursa, simbolul variabilei locale devine hasurat, semn ca valoarea variabilei locale nu este accesibila in acele ferestre.

In ferestrele de dupa fereastra sursa, simbolul variabilei locale va contine o sageata indreptata spre interiorul structurii. In aceste ferestre, valoarea transferata prin intermediul variabilei locale poate fi utilizata in fluxul de date. O structura **Sequence** poate dispune de mai multe variabile locale.

Intr-o structura **Sequence** pot fi utilizate valori provenite din fluxul de date exterior. O valoare introdusa din exterior intr-o structura **Sequence** va putea fi utilizata in oricare dintre ferestrele structurii.
Daca, intr-o anumita fereastra, se face o legatura din structura **Sequence** in exteriorul acesteia, la iesirea respectiva (patratul de pe contur) nu va mai putea fi legata o alta valoare din alta fereastra (ar exista o incertitudine privind valoarea care iese din structura).
Indiferent de indicele ferestrei in care s-a facut o legatura spre exterior, valoarea va parasi iesirea de pe conturul structurii **Sequence** doar dupa executarea ultimei ferestre.

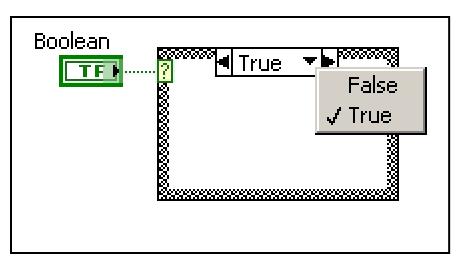
EXERCITIU

Introduceti in diagrama o structura **Sequence** cu patru ferestre. Pornind de la un element de control numeric al carui terminal este exterior structurii, calculati in ferestre succesive dublul, patratul, radacina patrata si inversa (1/x) valorii numerice respective.

Valoarea calculata in fiecare fereastra a structurii va fi afisata intr-un element indicator separat.

Adaugati structurii o a cincea fereastra si, utilizand variabile locale, calculati si afisati in aceasta ultima fereastra suma valorilor calculate in ferestrele anterioare.

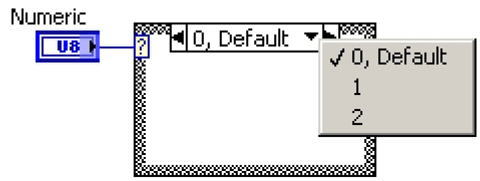
6.3 Structura cauzala (Case)

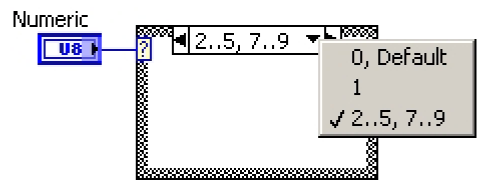
Atunci cand este dispusa in diagrama, o structura **Case** contine doua ferestre (**True** si **False**), fiecare dintre acestea cu propriul flux de date. Pe conturul structurii se afla dispus un **terminal selector** (de culoare verde, continand semnul intrebarii).
Structura **Case** va executa doar una din cele doua ferestre, in functie de valoarea booleana (**True** sau

False) conectata la terminalul sau selector.

Daca la terminalul selector al unei structuri **Case**, in locul unei valori booleene, se conecteaza o valoare numerica (numar intreg sau natural), numele ferestrelor se vor modifica automat din **True** si **False** in **0** si **1**. Structura va executa fereastra al carei nume va coincide cu valoarea numerica ce ajunge la terminalul sau selector.

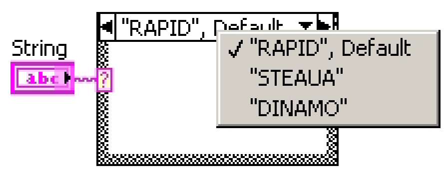
In aceasta situatie, are sens ca structura **Case** sa contina mai mult de doua ferestre. Deoarece structura **Case** nu va putea contine atatea ferestre cate valori numerice pot ajunge la terminalul sau selector, una dintre ferestre trebuie declarata drept **fereastra implicita** (**Default**).

Fereastra implicita va fi executata atunci cand valorii ajunse la terminalul selector nu ii corespunde nici un nume de fereastra. Un nume de fereastra poate contine si descrierea unei multimi de valori, de genul 2..5, 7..9, intelegand prin aceasta ca fereastra respectiva va fi executata daca la terminalul selector ajunge una din valorile 2, 3, 4, 5, 7, 8 sau 9.

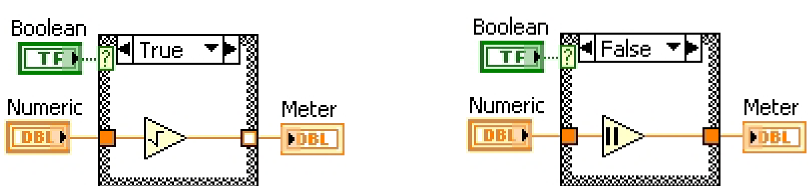
O valoare nu poate exista in numele mai multor ferestre (ar exista o incertitudine privind fereastra ce trebuie executata).

Daca la terminalul selector al unei structuri **Case** se conecteaza o valoare alfanumerica, atunci numele ferestrelor vor trebui sa fie de tipul **string** (se modifica utilizand unealta de editare texte). Si in aceasta situatie trebuie sa existe o fereastra implicita.

Se pot de asemenea defini multimi de valori (de genul "A".."F"), cu conditia evitarii dublurilor.

O valoare introdusa din exterior intr-o structura **Case** este accesibila in orice fereastra a acesteia.

Daca dintr-o fereastra a unei structuri **Case** se scoate o valoare in exterior, pe conturul structurii apare un **terminal de iesire** de culoare alba, semn ca diagrama contine o eroare. Atunci cand o structura **Case** are pe contur un terminal de iesire, la acesta trebuie definite legaturi **din toate ferestrele structurii**. In caz contrar, se spune ca iesirea din structura **nu este complet definita**.

Atunci cand iesirea este complet definita, terminalul de iesire se umple cu culoarea reprezentand tipul de date conectate (pentru a fi corect definita, la o iesire trebuie sa ajunga **acelasi tip de date** din toate ferestrele structurii).

EXERCITII

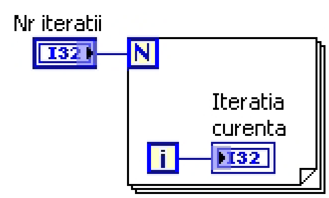
1. Introduceti in diagrama o structura **Case** la al carei terminal selector conectati terminalul unui element de control boolean. In functie de valoarea elementului de control boolean, la terminalul unui element indicator de tip **String** din afara structurii, trimiteti textul **ADEVARAT** sau **FALS**.

2. Introduceti in diagrama o structura **Case** la al carei terminal selector conectati terminalul unui element de control numeric pentru valori naturale. In functie de valoarea elementului de control numeric, la terminalul unui element indicator de tip **String** din afara structurii, trimiteti textul **CIFRA PARA**, **CIFRA IMPARA** sau **NUMAR**.

3. Introduceti in diagrama o structura **Case** la al carei terminal selector conectati terminalul unui element de control alfanumeric.
In functie de primul caracter din elementul de control, la terminalul unui element indicator de tip **String** din afara structurii, trimiteti textul **PRIMA PARTE** (pentru primul caracter de la A la M), **A DOUA PARTE** (pentru primul caracter de la N la Z) sau **NU INCEPE CU LITERA**.

6.4 Structura repetitiva cu numar fix de iteratii (bucla For)

O bucla **For** executa de un numar fixat de ori portiunea de diagrama pe care o contine. O executie a portiunii interne de diagrama poarta numele de **iteratie**.

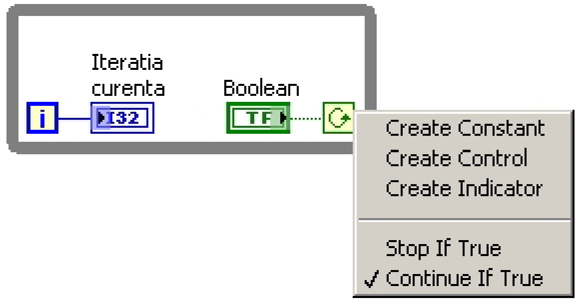

O bucla **For** dispune in coltul stanga - sus de un terminal (notat cu **N**), la care trebuie legata o valoare care sa specifice numarul de iteratii pe care bucla urmeaza sa le execute.
In interiorul buclei se afla un **terminal numarator** (notat cu **i**) care genereaza o valoare naturala reprezentand **indicele iteratiei curente** (aflate in curs de executie). Indicii iteratiilor sunt numerotati incepand cu valoarea **0**, astfel incat ultima iteratie executata de catre bucla **For** va avea indicele **N-1**.

EXERCITIU

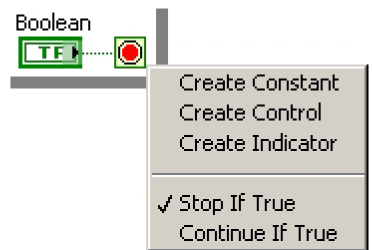
Introduceti in diagrama o bucla **For**.
Conectati terminalul unui element de control numeric la terminalul **N** al buclei si terminalul unui element indicator numeric la terminalul numarator al buclei. Introduceti in bucla o functie de asteptare, astfel incat fiecare iteratie a buclei sa se efectueze in interval de doua secunde.
Rulati programul si urmariti in panou modificarea indicelui iteratiei curente.

6.5 Structura repetitiva cu conditie de terminare (bucla While)

O bucla **While** executa portiunea de diagrama pe care o contine **pana cand** la **terminalul de continuare** (aflat in coltul dreapta-jos) apare o anumita valoare booleana.

Atunci cand o bucla **While** este dispusa in diagrama, terminalul sau de continuare se afla in starea implicita **Continue If True**. Bucla va continua sa execute iteratii succesive atat timp cat la terminalul sau de continuare ajunge o valoare logica **True**. Daca la terminalul de continuare ajunge o valoare logica **False**, bucla **While** nu mai trece la urmatoarea iteratie ci isi **incheie executia**.

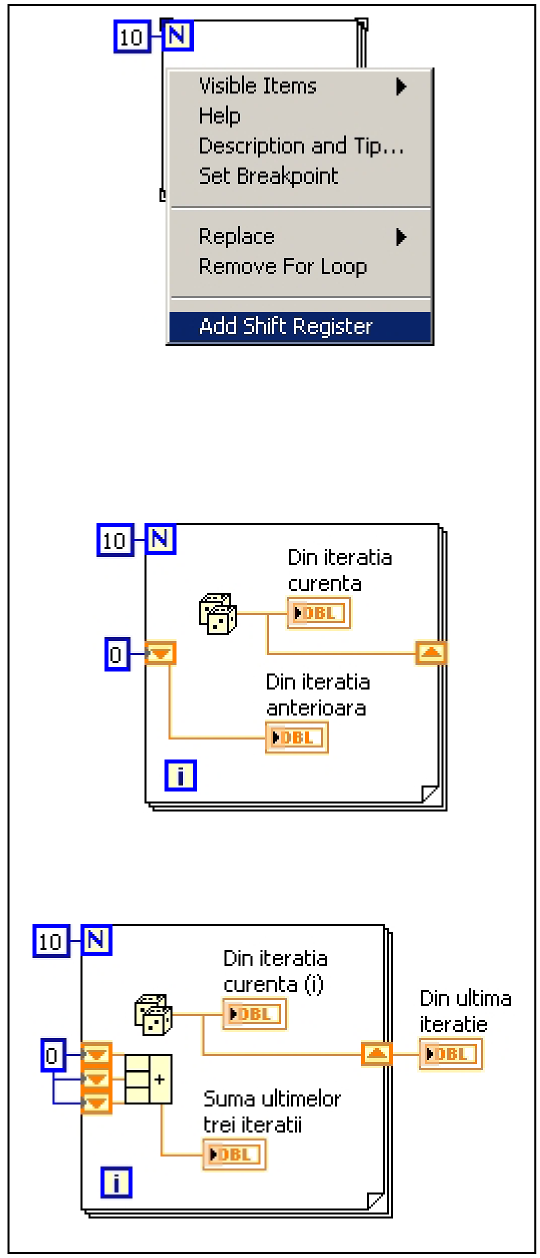
Starea implicita a terminalului de continuare poate fi modificata. Terminalul poate fi trecut in starea **Stop If True** fie cu unealta de operare, fie apasand butonul drept al mouse-ului si selectand starea din meniul propriu.

In starea **Stop If True** bucla **While** isi va incheia executia atunci cand la terminalul de continuare ajunge valoarea logica **True**.
In coltul stanga - jos, bucla **While** dispune de un **terminal numarator** (notat cu **i**) care genereaza o valoare naturala reprezentand **indicele iteratiei curente** (aflate in curs de executie). Indicii iteratiilor sunt numerotati incepand cu valoarea **0**.

EXERCITIU
Introduceti in diagrama o bucla **While**.
Conectati terminalul unui element de control boolean de tipul **Stop Button** la terminalul de continuare al buclei si terminalul unui element indicator numeric la terminalul numarator al buclei.
Treceti terminalul de continuare al buclei in starea **Stop If True**.
Introduceti in bucla o functie de asteptare, astfel incat fiecare iteratie a buclei sa se efectueze in interval de o secunda.
Rulati programul si urmariti in panou modificarea indicelui iteratiei curente. Apasati butonul **STOP** pentru a incheia executia buclei **While**.

6.6 Registri de transfer in structuri repetitive

Registrii de transfer sunt componente ale structurilor repetitive ce pot fi utilizate pentru **transferul unor valori intre doua sau mai multe iteratii succesive** ale structurii. Pentru a adauga un registru de transfer unei structuri repetitive (bucla **For** sau **While**), se selecteaza optiunea **Add Shift Register** din meniul propriu al structurii.

Un registru de transfer contine doua **terminale** (stang si drept) dispuse pe conturul structurii. O valoare conectata la terminalul drept al registrului va "apare" in terminalul stang la iteratia urmatoare.
Cu alte cuvinte, terminalul stang introduce in iteratia curenta valoarea ce a fost transmisa la terminalul drept in iteratia anterioara.
La executarea primei iteratii a unei bucle, nu exista inca nici un transfer efectuat de catre registru intre cele doua terminale ale sale. Terminalul stang al registrului nu a fost inca "alimentat" cu o valoare din iteratia precedenta. Pentru a se putea efectua extragerea unei valori din terminalul stang la prima iteratie, se conecteaza la acest terminal o valoare din exteriorul buclei. Se spune ca registrul de transfer se **initializeaza**.

Terminalul stang al unui registru de transfer poate fi **dimensionat**, capatand astfel mai multe **componente**.
Intr-o astfel de situatie, valoarea transferata din iteratia anterioara se afla in componenta superioara.
De sus in jos, fiecare componenta contine cate o valoare provenita dintr-o iteratie mai indepartata. Dupa executarea ultimei iteratii a buclei, din terminalul drept al registrului se poate extrage ultima valoare transferata acestuia.

O structura repetitiva poate contine mai multi registri de transfer, fiecare cu una sau mai multe componente ale terminalului stang si fiecare transferand intre iteratii valori de diverse tipuri.

Laborator 9

EXERCITIU

Introduceti in diagrama o bucla **While** si adaugati-i acesteia doi registri de transfer. Prin primul dintre registri transferati o valoare numerica aleatoare **X**, iar prin cel de-al doilea o valoare booleana, obtinuta ca rezultat al evaluarii expresiei **X > 0,5**. Initializati cei doi registri de transfer cu valori corespunzatoare.

Dispuneti pe panou elemente indicatoare pentru afisarea valorilor din iteratia curenta si din cea precedenta, precum si un buton la a carui apasare executia buclei **While** sa se incheie. Introduceti in bucla **While** o functie care sa determine o asteptare de trei secunde la fiecare iteratie.

Apasati butonul **Run**, apoi treceti in diagrama, apasati butonul **Highlight Execution** si urmariti modul in care valorile sunt transferate intre iteratii.

TEMA

1. Sa se realizeze un program care sa aprinda un **LED** pentru trei secunde, sa-l stinga pentru o secunda, apoi sa repete ciclul pâna la apasarea de catre utilizator a unui buton **STOP**.

2. Construiti un program care sa simuleze functionarea unui semafor, aprinzand succesiv cate un **LED** rosu, galben sau verde.

3. **LED**-urile rosu si verde vor sta aprinse cate 10 secunde, **LED**-ul galben va sta aprins doua secunde. Programul va rula pana la apasarea de catre utilizator a unui buton **STOP**.

4. Sa se realizeze un program care sa numere descrescator de la 20 la zero, la interval de o secunda.

5. Sa se realizeze un program care sa numere crescator, din unu în unu, la interval de o secunda, pâna când utilizatorul apasa un buton **STOP**.

6.. Sa se realizeze un program care, în momentul în care utilizatorul introduce o valoare numerica mai mare decât cinci, sa aprinda un **LED** si sa se opreasca.

7. Sa se realizeze un program care sa genereze continuu numere aleatoare, la interval de 0,5 secunde, pâna când valoarea generata x îndeplineste conditia $x > 0,97$.

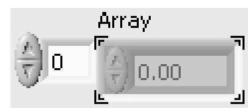
8. Sa se realizeze un program care sa afiseze, in milisecunde, timpul scurs intre apasarile de catre utilizator a doua butoane.

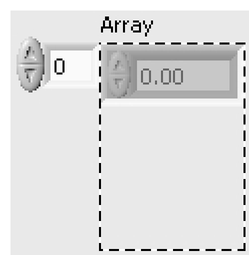
9. Sa se realizeze un program care sa permita introducerea de catre utilizator a unor valori numerice reale a si b, sa astepte apasarea unui buton **OK** si apoi sa aprinda un **LED** daca este îndeplinita conditia $a < b$.

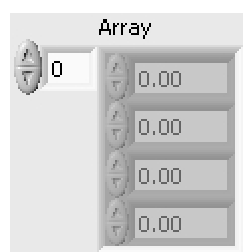
10. Realizati un program care sa efectueze urmatoarele:
- sa afiseze doua numere naturale, generate aleator intre 1 si 10;
- sa astepte pana in momentul in care utilizatorul, dupa ce a introdus intr-un element de control valoarea produsului celor doua numere, apasa un buton **OK**;
- sa compare valoarea introdusa de catre utilizator cu produsul calculat al celor doua numere aleatoare si sa aprinda un **LED** daca raspunsul a fost corect;
- -daca raspunsul a fost incorect, sa afiseze valoarea corecta;
-sa afiseze timpul necesar utilizatorului pentru a da raspunsul;
- sa afiseze numarul total de intrebari, procentajul raspunsurilor corecte si timpul mediu de raspuns;
- -sa ruleze pana la apasarea de catre utilizator a unui buton **STOP**.

7. Functii pentru valori vectoriale (Array)

7.1 Definirea valorilor si a numarului de valori vizibile

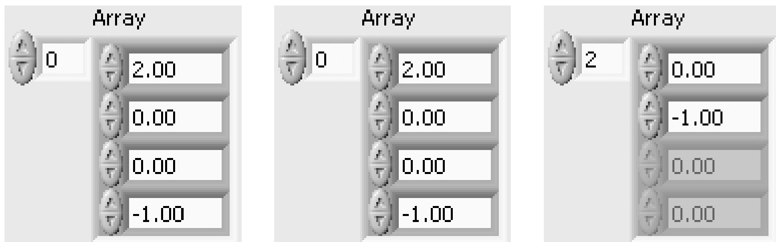

Atunci cand este dispus in panou si ii este definit tipul de date, un element de tip **Array** afiseaza la un moment dat o singura valoare.
Pentru a modifica numarul de valori afisate, se pozitioneaza intai cursorul mouse-ului pe un colt al elementului **Array**, astfel incat pe colturile acestuia sa apara patru simboluri "**echer**" . La aparitia celor patru simboluri "**echer**", se apasa butonul stang al mouse-ului si, tinandu-l apasat, se deplaseaza mouse-ul astfel incat sa se redimensioneze conturul elementului **Array**. Pe masura ce mouse-ul este deplasat, conturul redimensionat al elementului **Array** este marcat cu linie intrerupta. Atunci cand conturul a fost redimensionat astfel incat sa poata cuprinde numarul dorit de valori, se elibereaza butonul mouse-ului si elementul **Array** este afisat redimensionat. Redimensionarea conturului se poate efectua atat pe verticala cat si pe orizontala.
In partea sa stanga, un element de tip **Array** dispune de un **index**.
Indexul unui element **Array** indica **numarul de ordine** al valorii afisate in pozitia superioara (**indicele** valorii). Indicele primei valori dintr-un **Array** este 0.

Imediat dupa ce i se defineste tipul de date, un **Array** nu contine nici o valoare (este **vid**). Faptul este semnalizat prin afisarea "opaca" a elementelor pe care **Array**-ul le contine.

Atunci cand se defineste o valoare din **Array**, aceasta este afisata normal. Daca, la un moment dat, utilizatorul defineste o valoare si exista valori cu indici mai mici inca nedefinite, acestea vor capata automat o valoare implicita, in functie de tip.

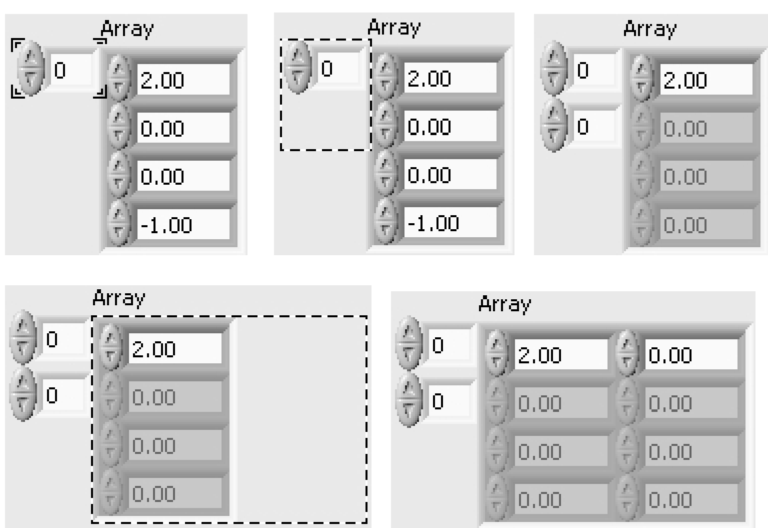
Cand se modifica valoarea indexului unui **Array**, valorile acestuia se deplaseaza astfel incat in pozitia superioara sa fie afisata valoarea cu indexul selectat. Daca, in urma acestei deplasari, unele valori nu mai sunt vizibile, faptul nu echivaleaza cu stergerea acestora: valorile continua sa existe in cadrul **Array**-ului si pot fi vizualizate prin modificarea corespunzatoare a indexului.

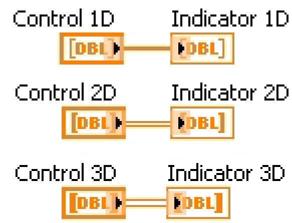
EXERCITIU
Modificati numerele de valori vizibile ale celor trei **Array**-uri create in exercitiul anterior.
Transformati **Array**-urile in elemente de control (daca este cazul) si definiti valori in cadrul acestora.
Modificati indexul fiecarui **Array** si observati modul in care valorile se deplaseaza.

7.2 Definirea numarului de dimensiuni

In mod implicit, atunci cand este creat, un **Array** are o singura dimensiune, putand fi descris drept o matrice coloana.
Numarul de dimensiuni ale unui **Array** poate fi modificat prin dimensionarea indexului acestuia: se pozitioneaza cursorul mouse-ului pe un colt al indexului, astfel incat pe colturile acestuia sa apara patru simboluri "**echer**", se apasa butonul mouse-ului si se deplaseaza mouse-ul tinand butonul apasat, pana cand indexul capata dimensiunea dorita.
Daca un **Array** are mai mult de o dimensiune, se poate stabili afisarea mai multor linii si mai multor coloane.

Terminalul unui element **Array** se caracterizeaza prin prezenta unor paranteze drepte a caror grosime este proportionala cu numarul de dimensiuni. Atunci cand se realizeaza legaturi in diagrama, conexiunile pe care circula un **Array** cu o dimensiune sunt mai groase decat cele pe care circula valori scalare. Pentru **Array**-urile cu doua sau mai multe dimensiuni, conexiunile sunt reprezentate cu linie dubla.

Spatiul intermediar al liniei duble este cu atat mai mare cu cat numarul de dimensiuni ale **Array**-ului este mai mare.

EXERCITIU

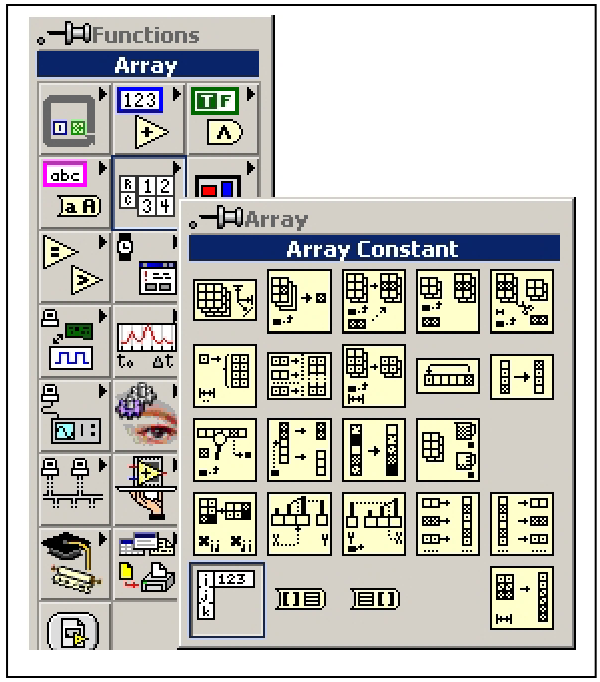
Mariti numerele de dimensiuni ale **Array**-urilor create in exercitiile anterioare si afisati mai multe linii si mai multe coloane.

Observati ca, atunci cand un **Array** cu o dimensiune este transformat in unul cu doua dimensiuni (matrice), valorile existente initial in **Array** sunt distribuite pe prima linie a matricei.

Observati comportamentul unei matrici la introducerea unei valori anterior nedefinite. Modificati indexurile unei matrici si observati modul de deplasare a valorilor

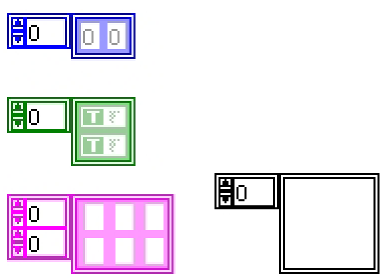
7.3 **Construirea Array-urilor in diagrama**

Atunci cand este necesara existenta in diagrama a unei constante **Array**, aceasta poate fi selectata din meniul cu functii pentru valori vectoriale (**Array**) al paletei de functii.

La dispunerea sa in diagrama, similar elementelor **Array** de pe panou, o astfel de constanta nu are definit tipul de date pe care le va contine.

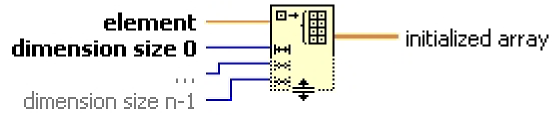
Definirea tipului de date se realizeaza prin introducerea in chenarul constantei **Array** a unei constante de tipul dorit (numeric, boolean sau alfanumeric).

O constanta **Array** permite aceleasi operatii de definire a numarului de valori vizibile sau de modificare a numarului de dimensiuni ca si elementele **Array** din panou.

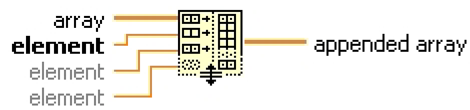
Pentru a obtine in mod dinamic (programatic), in diagrama, structuri de valori de tipul Array, pot fi utilizate o serie de functii specifice.

Functia **Initialize Array** genereaza un **Array** cu una sau mai multe dimensiuni, continand aceeasi valoare (conectata la intrarea **element**) in toate pozitiile. Numarul de valori de-a lungul unei dimensiuni se specifica la intrarea **dimension size** a functiei.

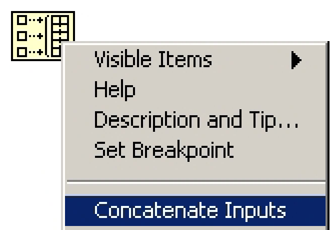
Initialize Array

Atunci cand este dispusa in diagrama, functia are o singura intrare **dimension size**, generand astfel un **Array** cu o singura dimensiune. Daca se doreste generarea unui **Array** cu mai multe dimensiuni, simbolul functiei poate fi dimensionat.
Daca la una dintre intrarile **dimension size** se conecteaza valoarea **0**, sau daca toate intrarile respective sunt neconectate, functia va genera un **Array** vid.

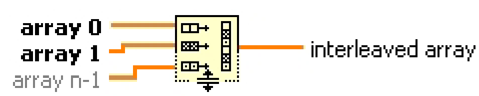

Build Array

Functia **Build Array** concateneaza la un **Array** una sau mai multe elemente cu un numar de dimensiuni imediat inferior (adauga valori scalare la un **Array** cu o dimensiune, adauga linii la matrici s.a.m.d.).
Atunci cand este dispusa in diagrama, functia are o singura intrare. Numarul dorit de intrari se obtine prin dimensionarea simbolului functiei.

Daca la toate intrarile functiei sunt legate elemente cu acelasi numar de dimensiuni, functia poate opera in doua moduri, dupa cum optiunea **Concatenate Inputs** din meniul sau propriu este sau nu activata:
- daca optiunea este activata, functia va concatena intrarile si va obtine un **Array** cu un numar de dimensiuni egal cu al intrarilor (optiunea nu este valabila daca toate intrarile sunt scalare);
- daca optiunea nu este activata, functia va obtine un **Array** cu un numar de dimensiuni imediat superior celui al intrarilor (**Array** cu o dimensiune din valori scalare, matrice din linii s.a.m.d.).

Interleave 1D Arrays

Functia **Interleave 1D Array** construieste un **Array** cu o singura dimensiune prin **intreteserea** mai multor **Array**-uri avand de asemenea o singura dimensiune. **Array**-ul rezultat este format prin preluarea alternativa a cate unei valori din fiecare **Array** de intrare.

La dispunerea in diagrama, functia contine doar doua intrari, dar numarul acestora poate fi modificat prin dimensionarea simbolului.

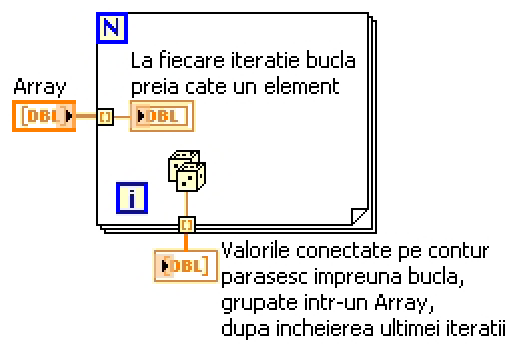
EXERCITIU

Inserati in diagrama o constanta **Array** de valori numerice, cu o dimensiune, continand primele cinci numere naturale.

Initializati un **Array** cu o dimensiune, continand de zece ori valoarea 7. Construiti o matrice care sa contina pe prima linie rezultatul concatenarii celor doua **Array**-uri de mai sus, iar pe a doua linie rezultatul intreteserii valorilor acestora. Explicati de ce ultimele cinci valori de pe a doua linie a matricei sunt nule.

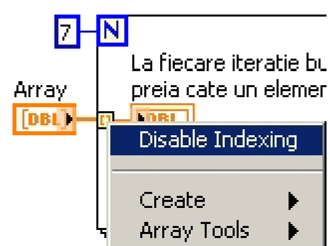
7.4 Elementele Array si structurile repetitive

Atunci cand, in diagrama, un **Array** este conectat la o structura repetitiva **For**, bucla respectiva va prelua, la fiecare iteratie a sa, doar cate o valoare din **Array**. Valoarea preluata la o iteratie este cea cu indicele din **Array** egal cu indicele iteratiei buclei.

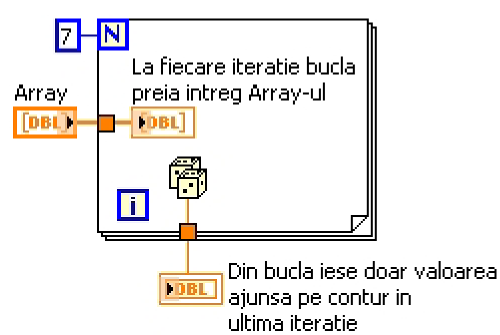
In aceasta situatie, nu mai este necesara conectarea unei valori la terminalul **N** al buclei. Aceasta va executa atatea iteratii cate valori sunt in **Array**-ul de intrare.

Daca se conecteaza totusi o valoare la terminalul **N**, bucla **For** va executa un numar de iteratii egal cu minimul dintre acea valoare si numarul de valori din **Array**.

Daca, din interiorul unei bucle **For**, o valoare scalara este conectata la conturul acesteia, atunci cand bucla isi incheie ultima iteratie, valorile scalare ajunse pe contur in toate iteratiile vor parasi bucla grupate intr-un **Array**.

Comportamentul buclei la intrarea unui **Array** poate fi modificat: daca, din meniul propriu al componentei de pe conturul buclei, se alege optiunea **Disable Indexing**, la fiecare iteratie a buclei va fi preluat intreg **Array**-ul de intrare. In acest caz, este necesar ca o valoare sa fie conectata la terminalul **N** al buclei.

Daca se alege optiunea **Disable Indexing** pentru o componenta de pe contur la care sunt conectate valori din interiorul buclei, din acea componenta, dupa incheierea ultimei iteratii, va parasi bucla doar valoarea din ultima iteratie. Valorile ce au ajuns pe contur in toate celelalte iteratii vor fi pierdute.

Considerentele de mai sus sunt valabile pentru **Array**-uri de orice dimensiune:

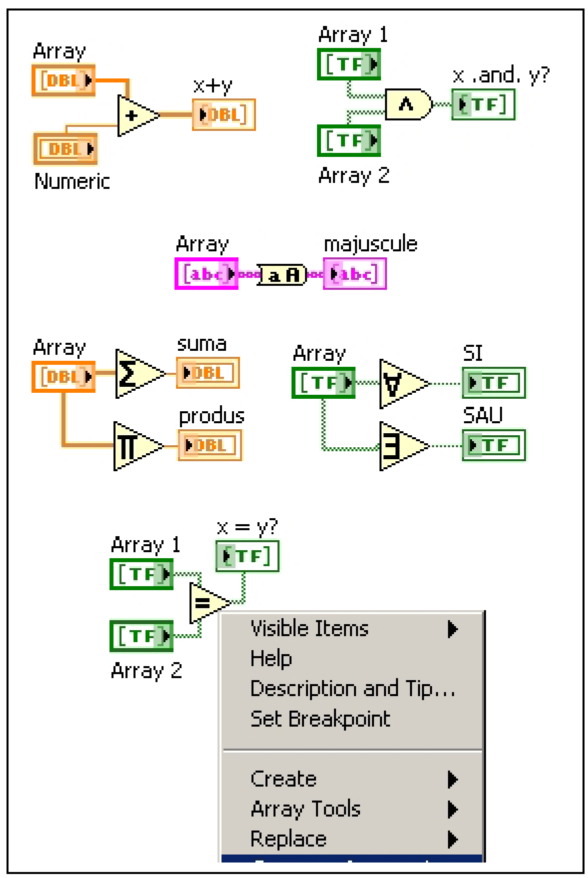
- dintr-o matrice, se poate prelua la fiecare iteratie a buclei fie cate o linie, fie intreaga matrice;
- daca un **Array** unidimensional din interiorul buclei este conectat pe conturul acesteia, la incheierea ultimei iteratii componenta buclei va genera fie o matrice, fie doar **Array**-ul primit in ultima iteratie.

Modurile in care un **Array** se poate comporta la intrarea sau la iesirea dintr-o structura repetitiva sunt valabile si in cazul buclelor **While**, cu deosebirea ca, in cazul acestora, comportamentul implicit este inversat:

- in mod implicit, o bucla **While** va prelua la fiecare iteratie intreg **Array**-ul de intrare. Doar in cazul in care componentei de pe contur i se selecteaza, din meniul propriu, optiunea **Enable Indexing**, bucla **While** va prelua cate o valoare la fiecare iteratie.
- in mod implicit, daca o valoare din interiorul unei bucle **While** se conecteaza la conturul acesteia, componenta de pe contur va genera, dupa incheierea executiei buclei, doar valoarea primita in ultima iteratie.

Doar daca se selecteaza optiunea **Enable Indexing** a componentei de pe contur, aceasta va genera, dupa incheierea ultimei iteratii, un **Array** cuprinzand valorile primite in cadrul tuturor iteratiilor.

7.5 Alte functii pentru elemente Array

Functiile aritmetice si logice pentru valori scalare, precum si cele pentru valori alfanumerice, permit conectarea de **Array**-uri continand valori de tipurile corespunzatoare.

Se pot astfel realiza:

- operatii aritmetice asupra valorilor dintr-un **Array** (radacina patrata, functii trigonometrice etc.), intre un **Array** si o valoare scalara sau intre doua **Array**-uri;
- operatii logice intre un **Array** si o valoare booleana sau intre doua **Array**-uri cu valori booleene;
- operatii asupra **Array**-urilor de valori alfanumerice.

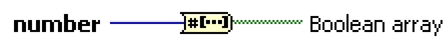
Functiile **Add Array Elements** si **Multiply Array Elements** determina suma, respectiv produsul valorilor numerice dintr-un **Array**. Functiile **And Array Elements** si **Or Array Elements** efectueaza operatiile logice **SI**, respectiv **SAU**, asupra tuturor valorilor booleene dintr-un **Array**, obtinand o valoare

booleana scalara.

Atunci cand au drept operanzi un **Array** si o valoare scalara sau doua **Array**-uri, functiile de comparatie genereaza un **Array** de valori booleene, compararea fiind efectuata valoare cu valoare.

Daca, din meniul propriu al functiei de comparatie, se alege optiunea **Compare Aggregates**, functia va genera o valoare booleana scalara. De exemplu, daca se compara doua **Array**-uri de valori numerice cu functia **Equal?** in starea **Compare Aggregates**, functia va genera valoarea **True** doar daca este indeplinita conditia de egalitate intre toate perechile de valori aflate pe aceleasi pozitii in cele doua **Array**-uri.

Functia **Number To Boolean Array**, aflata in meniul pentru functii booleene, transforma un numar natural intr-un **Array** de valori booleene, efectuand de fapt transformarea din baza **10** in baza **2**.
Bitul cel mai putin semnificativ este reprezentat in **Array** de valoarea cu indicele **0**. De exemplu, valoarea $\mathbf{6=0+2^1+2^2}$ este transformata intr-un **Array** cu trei valori booleene: (**False**, **True**, **True**).

Number To Boolean Array

Boolean Array To Number

Functia **Boolean Array To Number** realizeaza transformarea inversa, dintr-un **Array** de valori booleene intr-un numar natural.

TEMA

1. Sa se calculeze diferenta dintre valorile maxima si minima dintr-un **Array** de valori numerice.

2. Sa se verifice prin aprinderea unui **LED** daca valoarea minima dintr-un **Array** de valori numerice apare înaintea valorii maxime.

3. Sa se ordoneze descrescator un **Array** de valori numerice.

4. Sa se calculeze suma dintre primul si ultimul element ale unui **Array** de valori numerice.

5. Sa se calculeze media elementelor ramase dupa eliminarea valorilor minima si maxima dintr-un **Array** de valori numerice.

6. Sa se realizeze un program pentru generarea unui **Array** de 50 de numere aleatoare cuprinse între **N1** si **N2** (**N1** si **N2** specificate de catre utilizator).

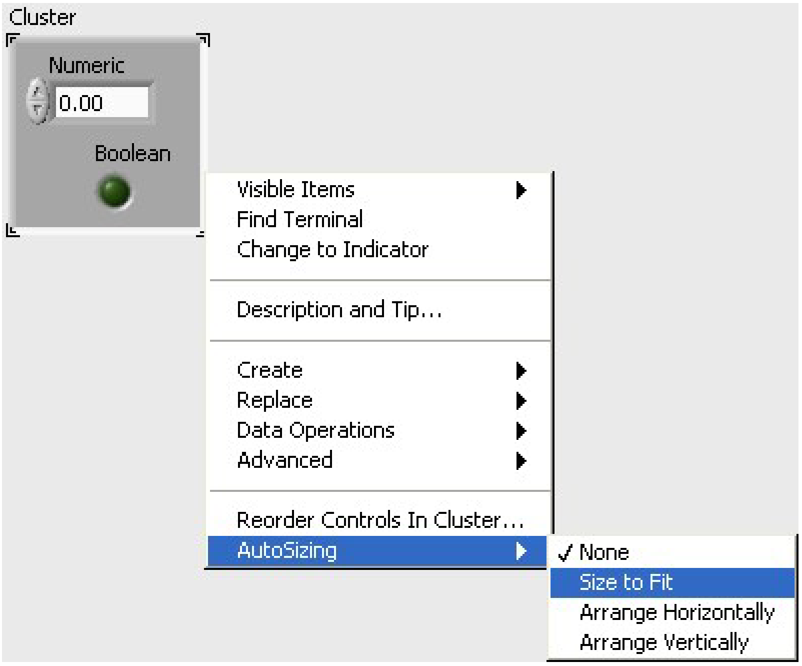
7. Sa se realizeze un program pentru generarea unui **Array** de 50 de valori booleene aleatoare, astfel încât probabilitatea de aparitie a valorii logice **True** sa fie 0,7.

8. Meniul propriu al elementelor de tip Cluster

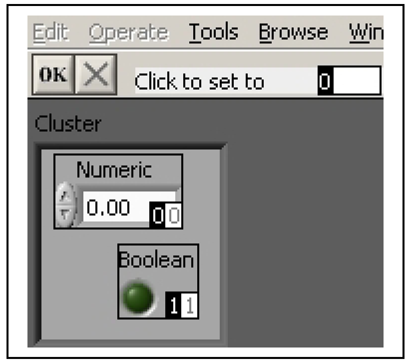
Submeniul **Autosizing** din meniul propriu al unui element de tipul **Cluster** permite:

- modificarea dimensiunilor chenarului, astfel incat acesta sa se "muleze" pe multimea de elemente din interior (optiunea **Size to Fit**)
- alinierea pe orizontala sau pe verticala a elementelor din interiorul chenarului

Elementele de diverse tipuri din interiorul unui **Cluster** sunt o multime ordonata. Ordinea elementelor este cea in care acestea au fost introduse in elementul **Cluster**. Optiunea **Reorder Controls In Cluster...** permite modificarea indicilor elementelor (numerelor de ordine).
La selectarea acestei optiuni, panoul aplicatiei devine negru iar programul asteapta ca utilizatorul sa indice succesiv, prin click-uri cu mouse-ul, elementele cu indicii 0, 1, 2 s.a.m.d.

Indicele pe care il va capata elementul pe care se va efectua urmatorul click este mentionat in dreptul textului **Click to set to** (initial 0). Langa fiecare element sunt afisati cate doi indici.
Indicele avut de element inainte de inceperea modificarilor este scris cu negru pe fond alb.
Indicele modificat este scris cu alb pe fond negru.

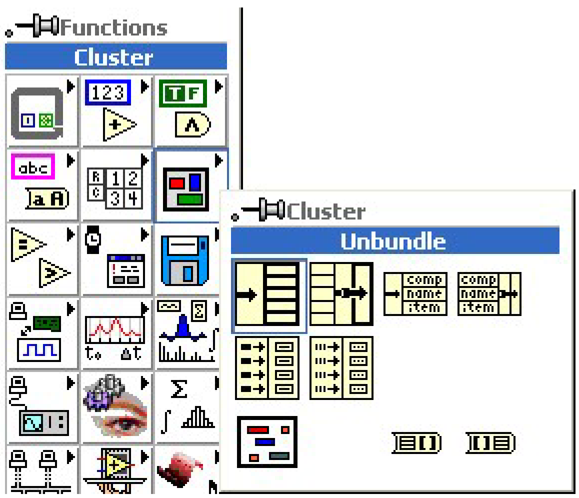

Validarea modificarilor se efectueaza prin apasarea butonului **OK**

Anularea modificarilor indicilor si revenirea la situatia anterioara se efectueaza prin apasarea butonului marcat cu **X**.

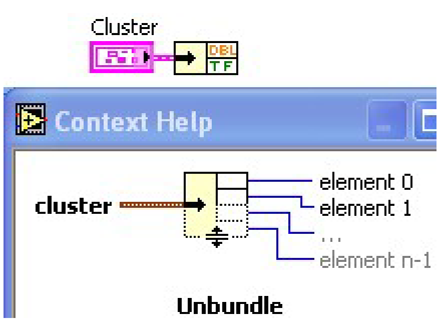
Functii pentru elemente de tip Cluster

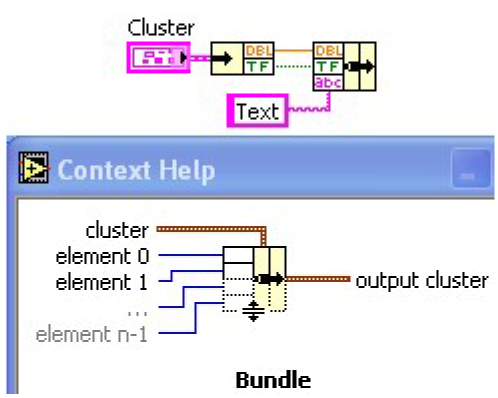
Functiile specifice elementelor de tipul **Cluster** sunt grupate in meniul cu acelasi nume al paletei de functii.

Functia **Unbundle** permite separarea elementelor unui **Cluster**. Atunci cand o functie **Unbundle** este dispusa in diagrama, ea poseda doua iesiri si poate fi dimensionata.

Cand se realizeaza o legatura intre terminalul unui **Cluster** si o functie **Unbundle**, functia se dimensioneaza automat, corespunzator numarului de elemente din **Cluster**. Iesirile functiei capata culori si inscriptii corespunzatoare elementelor componente.Iesirea din pozitia superioara corespunde elementului cu indicele 0, cea imediat de sub ea elementului cu indicele 1 s.a.m.d.

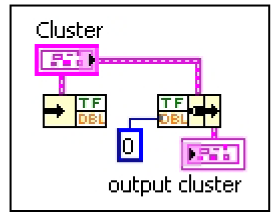

Functia **Bundle** grupeaza mai multe valori (elemente) intr-o structura de tip **Cluster**. In mod implicit functia poseda doua intrari dar poate fi dimensionata.

Daca la intrarea **cluster** a functiei **Bundle** nu se conecteaza nimic, atunci la toate intrarile sale trebuie sa existe conexiuni, pentru a defini complet structura elementului **Cluster** rezultant.

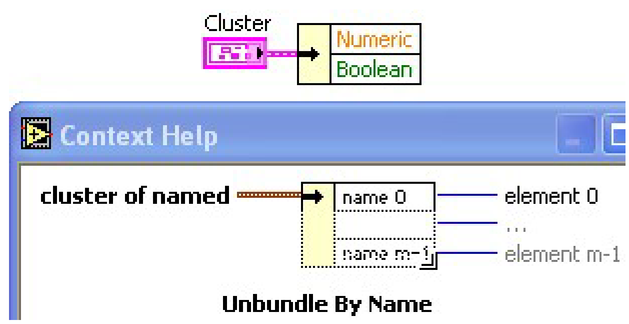
Daca la intrarea **cluster** se conecteaza o structura de date, simbolul functiei **Bundle** se dimensioneaza automat, iar intrarile sale capata culori si inscriptii conform structurii de date conectate.

In aceasta situatie, nu mai este necesar ca la toate intrarile functiei sa fie conectate valori.

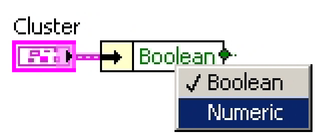
Functia nu mai creeaza o noua structura ci inlocuieste, in structura legata la intrarea **cluster**, eventualele valori conectate la unele din intrarile sale.

Daca elementele din interiorul unui **Cluster** poseda etichete (**label**), separarea acestora se poate efectua si cu ajutorul functiei **Unbundle By Name**.

Atunci cand la intrarea sa se conecteaza un **Cluster**, iesirile functiei **Unbundle By Name** capata nume ce corespund etichetelor componentelor elementului **Cluster**.

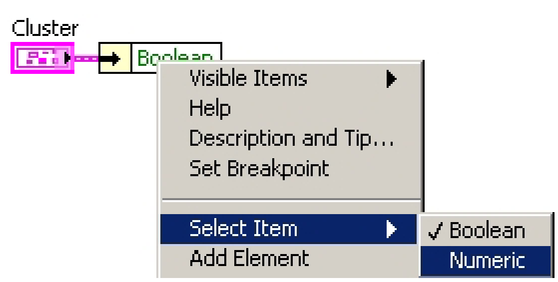
Daca functia are mai putine intrari decat numarul elementelor din **Cluster**, numele sunt atribuite in ordinea elementelor.

Simbolul functiei **Unbundle By Name** poate fi dimensionat.

Numele atribuit unei iesiri (si implicit elementul din **Cluster** ce se obtine la iesirea respectiva) poate fi modificat:

- facand click cu unealta de operare pe iesirea respectiva, apoi selectand numele dorit din meniul care se deschide;
- deschizand meniul propriu al functiei (click cu butonul drept al mouse-ului) si selectand numele dorit din submeniul **Select Item**.

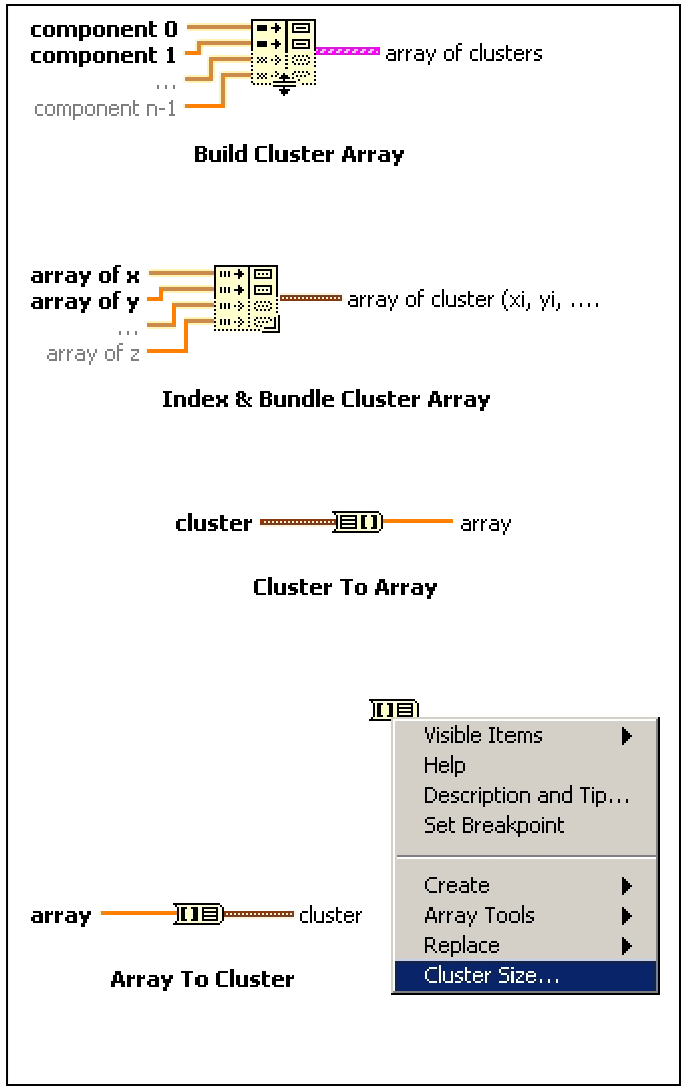

Functia **Build Cluster Array** preia un numar de elemente de tip **Array** (simbolul functiei poate fi dimensionat), introduce fiecare **Array** intr-un **Cluster** si combina toate aceste elemente **Cluster** intr-un element **Array** rezultant. Toate elementele **Array** de la intrare trebuie sa fie de acelasi tip.

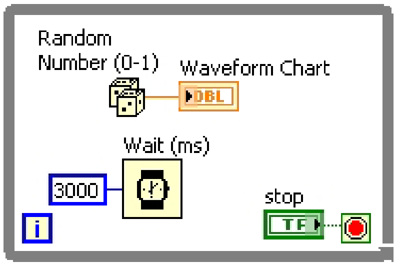
Functia **Index & Bundle Cluster Array** creeaza un **Array** de elemente **Cluster**. Elementul **Cluster** cu indicele **i** contine valorile cu indicii **i** din elementele **Array** de la intrare. Elementele **Array** de la intrare pot fi de tipuri diferite.

Functia **Cluster To Array** dispune elementele dintr-un **Cluster** intr-un **Array**. Elementele din **Cluster** trebuie sa fie de acelasi tip.

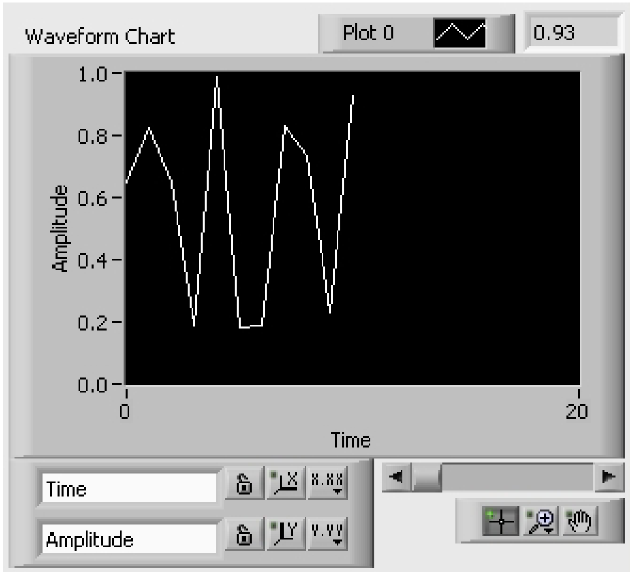
Functia **Array To Cluster** dispune valori dintr-un **Array** intr-un **Cluster**. Numarul de elemente din **Cluster** se stabileste selectand, din meniul propriu al functiei, optiunea **Cluster Size...** (implicit 9). Daca in elementul **Array** se afla mai multe valori decat numarul de elemente din **Cluster**, atunci vor fi preluate doar o parte dintre acestea si anume primele.

9. Elementul Waveform Chart

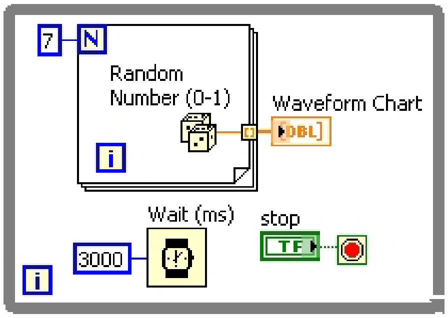
Unui element de tip **Chart** i se pot trimite in mod succesiv, punct cu punct, valorile ordonatelor punctelor pe care sa le traseze grafic. In figura alaturata, bucla **While** executa cate o iteratie la fiecare trei secunde (datorita functiei **Wait (ms)**). La fiecare iteratie, functia **Random Number (0-1)** trimite cate o valoare aleatoare la elementul **Chart**.

Un element de tip **Chart** considera valorile succesive pe care le primeste drept ordonate ale punctelor de pe grafic.
Abscisele punctelor sunt considerate automat crescatoare din unitate in unitate (0 pentru prima valoare primita, 1 pentru a doua s.a.m.d.). Atunci cand primeste o noua valoare, un element **Chart** traseaza un segment de dreapta din punctul cel mai recent (ultimul de pe grafic) pana in punctul determinat de noua valoare primita.

Un element **Chart** accepta nu numai valori trimise punct cu punct (scalare) ci si siruri de valori (**Array**).

Atunci cand primeste un sir de valori (considerate de asemenea tot ordonate ale punctelor), un element **Chart** adauga la sfarsitul graficului deja existent nu un singur punct ci un numar de puncte egal cu numarul de valori din sirul primit. In figura de mai jos, la fiecare iteratie a buclei **While** (la fiecare trei secunde), bucla **For** genereaza un sir (**Array**) de sapte valori aleatoare, sir ce este trimis elementului **Chart**.

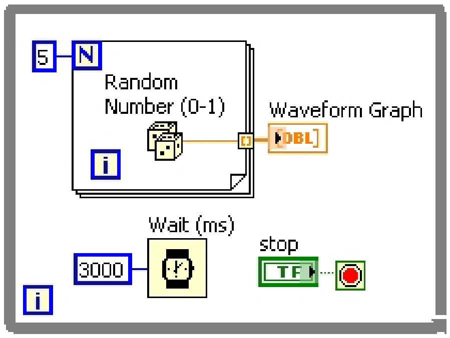
La fiecare trei secunde, la graficul din elementul **Chart** sunt adaugate astfel inca sapte puncte.

Daca un element **Chart** primeste o matrice de valori numerice (**Array** cu doua dimensiuni), atunci el va trasa simultan un numar de grafice egal cu numarul de linii ale matricei.

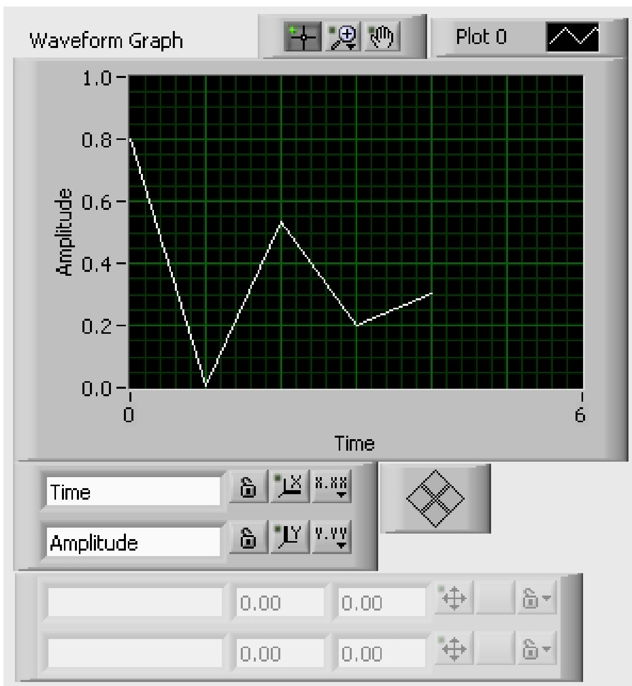
EXERCITIU
Construiti diagramele din figurile de mai sus si verificati modul de functionare.

10. Elementul Waveform Graph

Un element de tip **Graph** nu accepta valori individuale (scalare) ci numai siruri (**Array**) de valori.

Spre deosebire de elementele **Chart**, atunci cand primeste un sir de valori, elementul **Graph** sterge graficul pe care il afisase anterior si afiseaza doar graficul format din noile puncte primite. Graficul din figura alaturata se va schimba la fiecare trei secunde. Valorile afisate anterior se vor pierde.

Un element de tip **Graph** considera de asemenea valorile succesive pe care le primeste drept ordonate ale punctelor de pe grafic.

In modul implicit, abscisele punctelor sunt considerate automat crescatoare din unitate in unitate (0 pentru prima valoare primita, 1 pentru a doua s.a.m.d.).

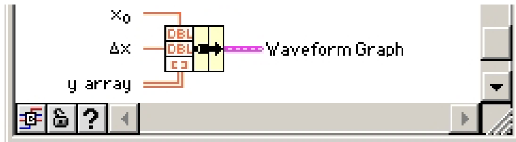
Elementele de tip **Graph** permit insa, suplimentar, definirea abscisei primului punct si a distantei pe orizontala dintre doua puncte succesive.

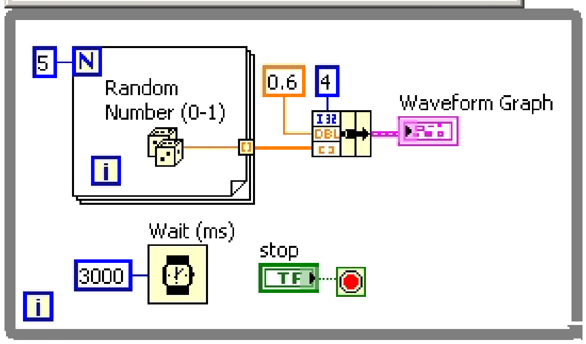
In aceasta situatie, valorile $\mathbf{x_0}$ si **Dx** se introduc (printr-o functie **Bundle**) intr-un **Cluster** impreuna cu sirul de valori ce reprezinta ordonatele punctelor, iar la terminalul elementului **Graph** se conecteaza iesirea functiei **Bundle** (figura de mai jos).

Daca un element **Graph** primeste o matrice de valori numerice (**Array** cu doua dimensiuni), atunci el va trasa simultan un numar de grafice egal cu numarul de linii ale matricei.

In situatia in care se traseaza mai multe grafice si se doresc definirea abscisei $\mathbf{x_0}$ a

primului punct si a distantei **Dx** pe orizontala dintre doua puncte succesive, marimile respective vor fi aceleasi pentru toate graficele. In functia **Bundle**, la cea de a treia intrare se conecteaza matricea de valori.

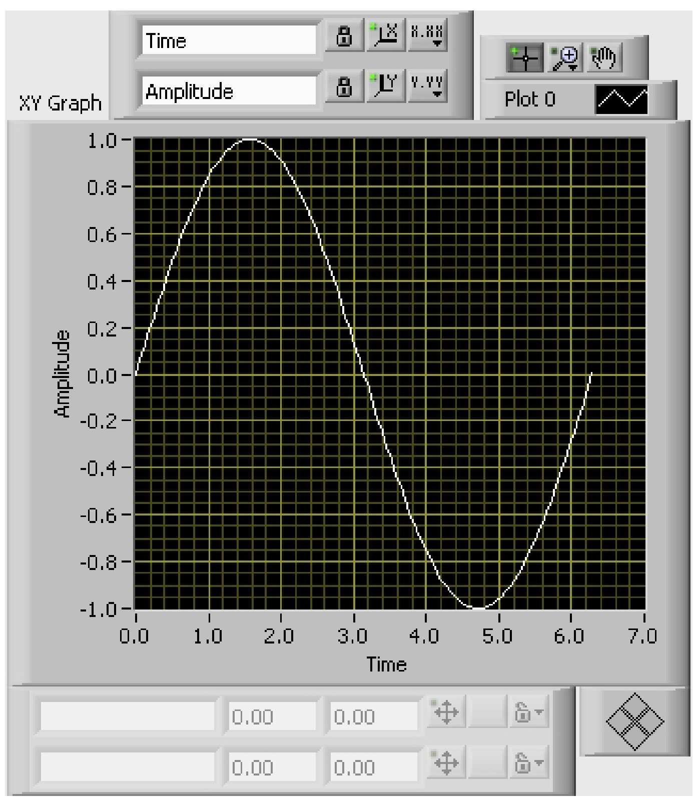

EXERCITIU

Construiti diagramele din figurile de mai sus si verificati modul de functionare

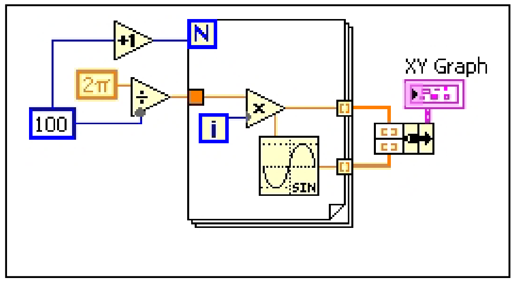
11. Elementul XY Graph

Un element de tip **XY Graph** accepta la intrare un **Cluster** format din doua siruri (**Array**) de valori.

Primul sir reprezinta abscisele iar cel de-al doilea ordonatele punctelor de pe grafic. Evident, cele doua siruri trebuie sa contina acelasi numar de valori. Atunci cand se primeste o astfel de structura de date, graficul anterior este sters.

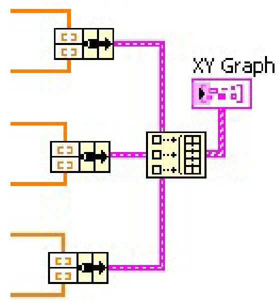
In figura alaturata este prezentat un program pentru trasarea graficului functiei sinus intre 0 si 2p prin 101 puncte.
Stabilind ca punctele vor fi la distante egale pe orizontala, se determina intai distanta **dx** pe abscisa dintre doua puncte succesive, impartind la 100 intervalul de trasare, de lungime 2p.

Intr-o bucla **For** cu numarul de iteratii egal cu numarul de puncte se determina la fiecare iteratie abscisa unui punct cu relatia $x_i = i \cdot \delta x$ si se calculeaza ordonata $y_i = \sin(x_i)$. La iesirea din bucla **For**, sirurile de valori $\mathbf{x_i}$ si $\mathbf{y_i}$ sunt grupate intr-un cluster (cu functia **Bundle**), iar acesta este trimis la terminalul elementului **XY Graph**.

Daca se doreste trasarea simultana a mai multor grafice:

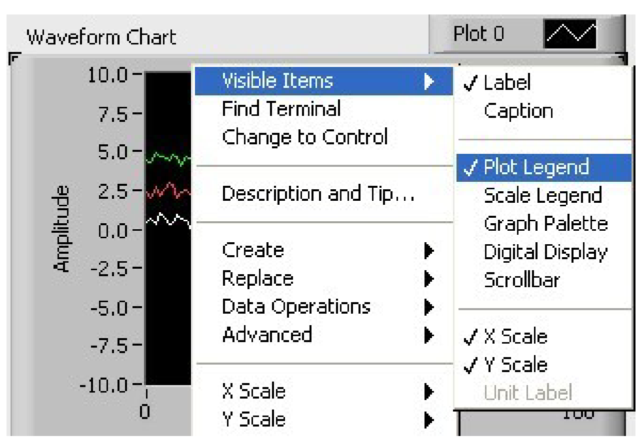
- se construieste pentru fiecare grafic cate un **Cluster** format din doua **Array**-uri (unul pentru abscisele si altul pentru ordonatele punctelor);
- iesirile functiilor **Bundle** se conecteaza la o functie **Build Array**;
- iesirea functiei **Build Array** se conecteaza la terminalul elementului **XY Graph**.

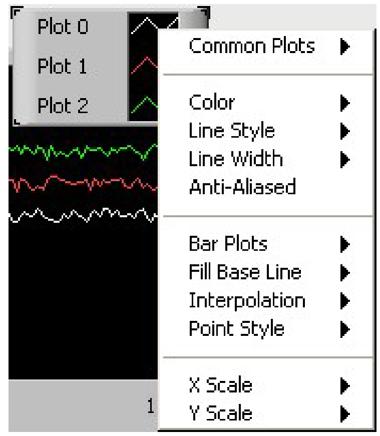
EXERCITIU
Construiti diagramele din figurile de mai sus si verificati modul de functionare

Optiuni specifice elementelor pentru reprezentari grafice

In meniul propriu al elementelor pentru reprezentari grafice, submeniul **Visible Items** contine o serie de optiuni pentru afisarea unor componente specifice.

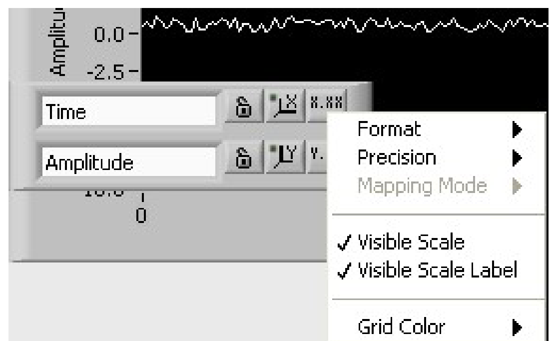

Optiunea **Plot Legend** afiseaza o legenda ce poate fi pozitionata independent sau dimensionata pentru a avea un numar de pozitii egal cu numarul de grafice reprezentate. Numele graficelor (initial **Plot 0**, **Plot 1** s.a.m.d.) pot fi modificate cu ajutorul uneltei de editare a textelor.

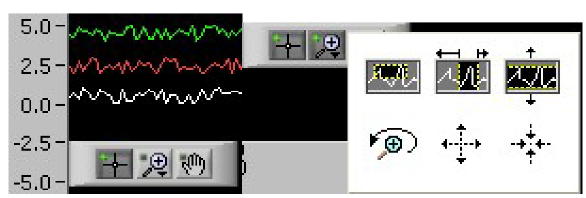
Apasand butonul drept al mouse-ului atunci cand cursorul este pozitionat deasupra unui grafic din legenda, se deschide un meniu propriu din care pot fi configurate optiuni de afisare ale graficului respectiv: culoare, tip si grosime de linie etc.

Optiunea **Scale Legend** afiseaza o componenta ce permite configurarea modului in care sunt afisate scalele elementului de reprezentare grafica: eticheta scalei, format si precizie de reprezentare, vizibilitatea scalei sau a etichetei acesteia, culoarea caroiajului.

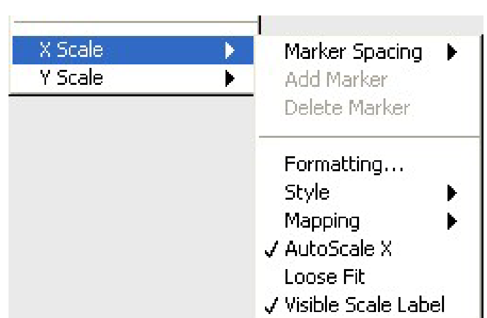
Pentru fiecare scala sunt disponibile:

- un buton (notat cu **X** sau **Y**) la a carui apasare se realizeaza o autoscalare pe directia respective
- un buton (marcat cu un lacat) care, atunci cand este apasat, mentine continuu autoscalarea pe directia corespunzatoare.

Optiunea **Graph Palette** afiseaza o componenta cu unelte ce permit:

- deplasarea graficelor in interiorul elementului (butonul cu manuta)
- deschiderea unui submeniu cu unelte pentru marire sau micsorare statica pe diverse directii sau dinamica.

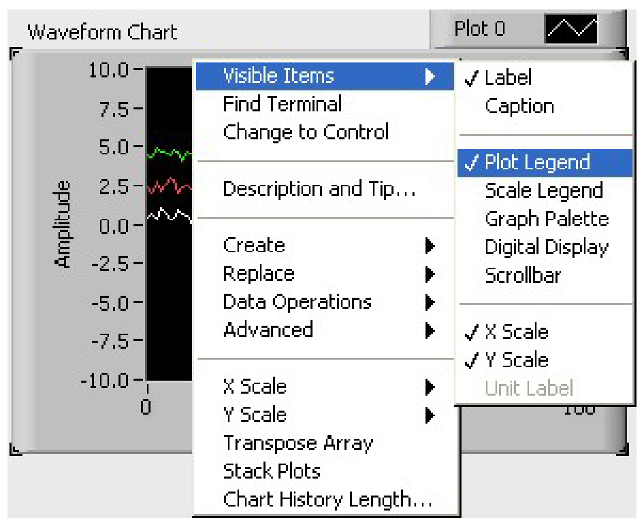
Optiunile **X Scale** si **Y Scale** din meniul propriu permit configurarea unor parametri ai modului de afisare a scalelor.

EXERCITII

1. Realizati un program in care, intr-un element de tip **Chart**, sa fie trasate doua grafice cu valori aleatoare (unul intre 0 si 1, celalalt intre 2 si 3).
2. Afisati componentele **Plot Legend**, **Scale Legend** si **Graph Palette** ale elementului de tip **Chart**.
3. Modificati modurile in care sunt afisate cele doua grafice (culoare, tip si grosime de linie, stilul punctelor).
4. Afisati graficele sub forma de histograme.
5. Modificati modul de interpolare al graficelor.
6. Umpleti zona de sub un grafic sau zona dintre cele doua grafice.
7. Modificati etichetele scalelor.
8. Autoscalati graficul pe axa **Y**.
9. Modificati formatul si precizia de reprezentare a valorilor de pe cele doua scale.
10. Afisati un caroiaj rosu.
11. Exersati lucrul cu uneltele de marire sau micsorare a imaginii din componenta **Graph Palette**.
12. Exersati configurarea unor parametri ai modului de afisare a scalelor (optiunile **X Scale** si **Y Scale** din meniul propriu al elementului de tip **Chart**).

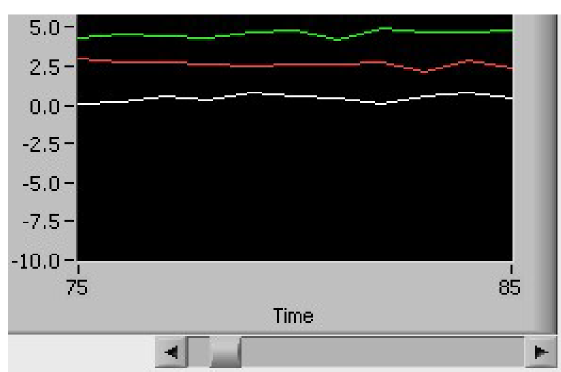
Optiuni specifice elementelor de tip Chart

In submeniul **Visible Items** al elementelor de tip **Chart** exista cateva optiuni specifice acestor elemente.

Optiunea **Digital Display** conduce la afisarea unui numar de elemente indicatoare pentru valori numerice egal cu numarul de pozitii ale legendei. Valoarea afisata de catre fiecare element indicator este cea a ultimului punct de pe graficul corespunzator.

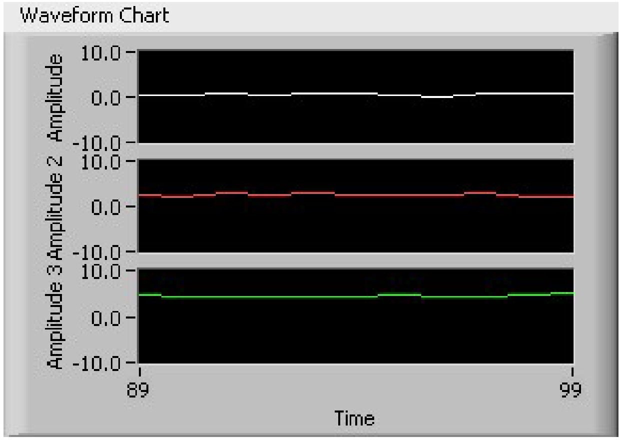

Optiunea **Scrollbar** conduce la afisarea unei bare de defilare ce permite deplasarea pe directie orizontala a graficelor afisate.

Selectarea din meniul propriu al elementului **Chart** a optiunii **Transpose Array** realizeaza transpunerea matricei de valori, astfel incat nu se mai traseaza cate un grafic pentru fiecare linie ci cate unul pentru fiecare coloana.

In cazul afisarii mai multor grafice, optiunea **Stack Plots** imparte zona de afisare in mai multe portiuni distincte, cate una pentru fiecare grafic, cu scale separate pe axa **Y**.

Optiunea **Chart History Length...**permite sa se stabileasca numarul de valori ce pot fi stocate in "memoria interna" a elementului **Chart** (implicit 1024).

Daca unui element **Chart** i se trimit mai multe valori decat acest numar, valorile cele mai vechi se pierd si nu mai sunt vizibile la o eventuala "defilare" a graficului.

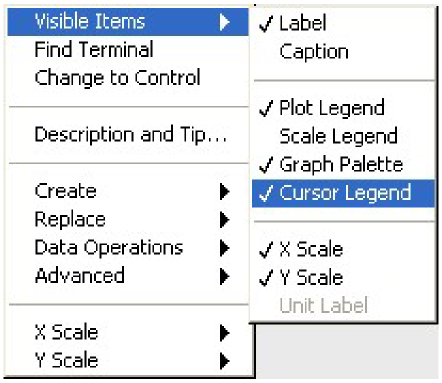
EXERCITII

Pentru elementul de tip **Chart** din exercitiul anterior:

- afisati display-urile digitale si bara de defilare;
- defilati graficul cu ajutorul barei;
- impartiti zona de afisare a elementului **Chart** in doua portiuni distincte

Optiuni specifice elementelor de tip Graph si XY Graph

In submeniul **Visible Items** al elementelor de tip **Waveform Graph** sau **XY Graph**, optiunea **Cursor Legend** determina afisarea unei componente prin intermediul careia utilizatorul poate afisa si manipula unul sau mai multe cursoare.

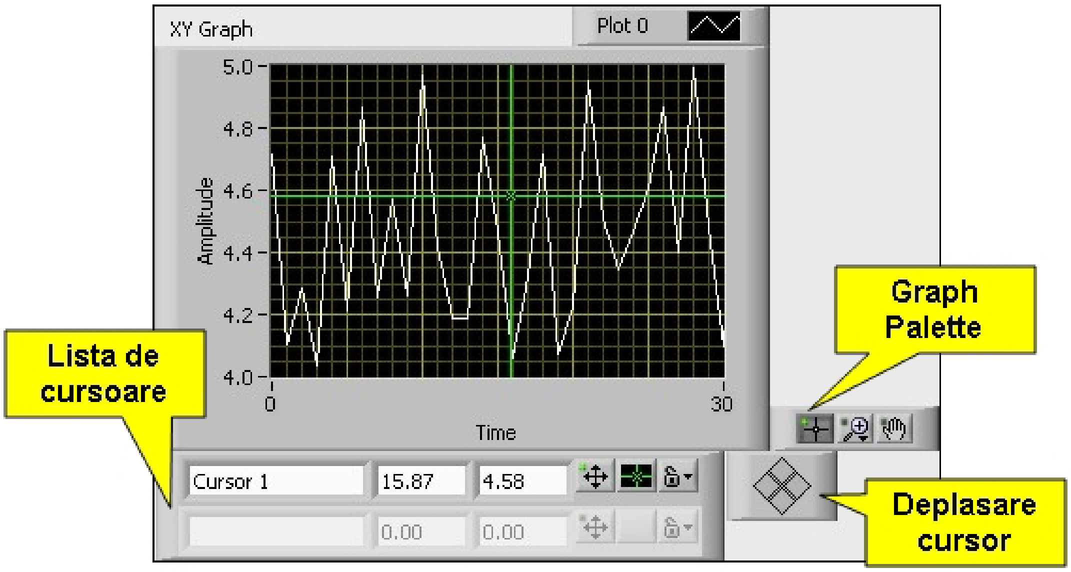

Componenta **Cursor Legend** este formata dintr-o **lista de cursoare** si un **element pentru comanda deplasarii** cursorului.

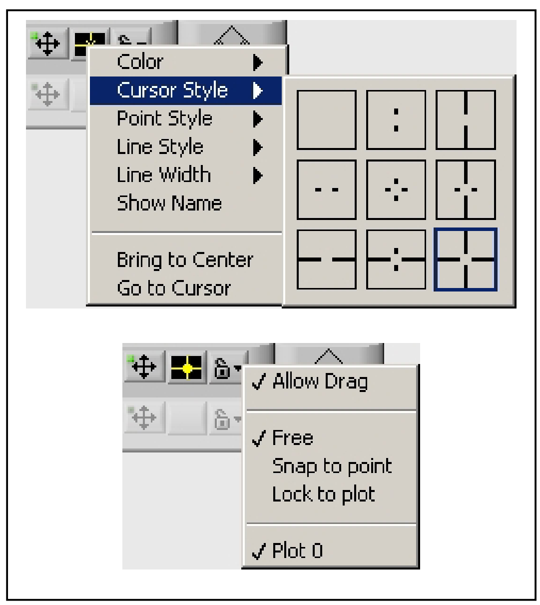
In **lista de cursoare** (initial cu doua linii vide), fiecarei linii ii corespunde un cursor. Lista poate fi dimensionata.

Pentru a adauga un nou cursor, este suficient sa se introduca un nume al acestuia sau sa se apese oricare din cele trei butoane de pe linia corespunzatoare. Pentru a sterge un cursor sau a insera un nou cursor intr-o anumita pozitie, din meniul

propriu al paletei de cursoare, submeniul **Data Operations**, se aleg optiunile **Delete Element** sau **Insert Element Before**.

O linie corespunzatoare unui cursor contine, in partea sa stanga, un element pentru numele cursorului si doua elemente pentru coordonatele **X** si **Y** ale acestuia.

In partea sa dreapta, fiecare linie corespunzatoare unui cursor contine trei butoane:

- un buton pentru activarea elementului de comanda a deplasarii: daca acest buton are LED-ul propiu aprins, atunci cursorul poate fi deplasat apasand pe unul din cele patru butoane romboidale ale elementului pentru comanda deplasarii cursorului. Daca LED-ul butonului este stins, elementul de comanda nu este activ.
- un buton pentru configurarea caracteristicilor cursorului (culoare, stil, forma punctului central, stilul si grosimea firelor reticulare s.a.m.d.)
- un buton prin care se activeaza sau nu posibilitatea de deplasare a cursorului cu unealta de operare (**Allow Drag**), se "leaga" cursorul de un anumit grafic (**Lock to plot**) sau de punctele acestuia (**Snap to point**) sau se lasa cursorul liber (**Free**).

Daca un cursor are optiunea **Allow Drag** activata, el va putea fi deplasat cu unealta de operare daca butonul din stanga al componentei **Graph Palette** este activat (are LED-ul aprins). Deplasarea se poate efectua fie "tragand" de punctul central al cursorului, fie de unul dintre firele reticulare.

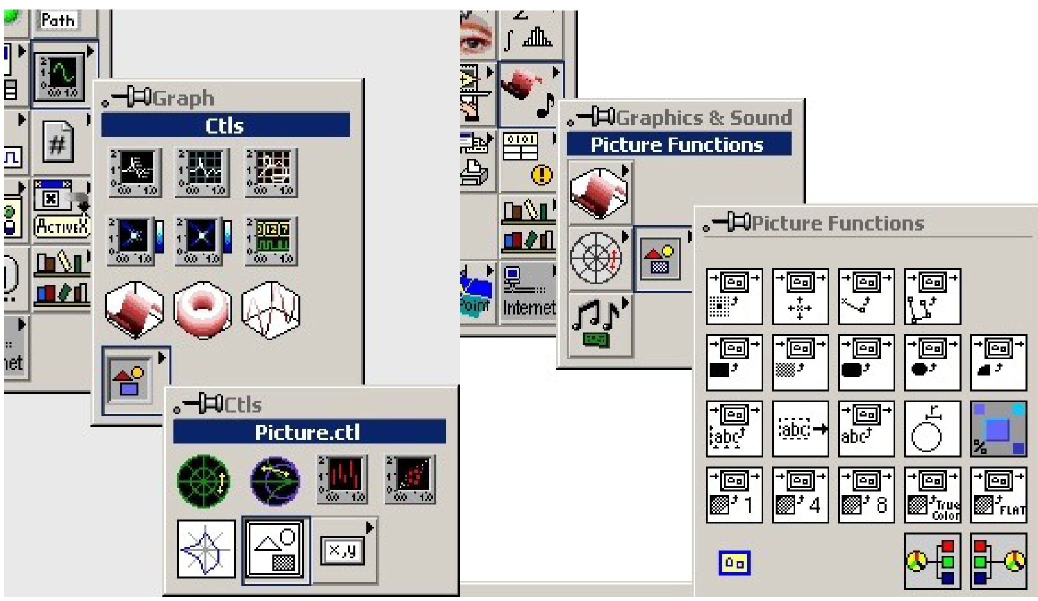
Elementele pentru nume si coordonate, precum si butoanele, pot fi dimensionate. Elementele pentru nume si coordonate poseda meniuri proprii individuale.

EXERCITII

1. Realizati un program in care, intr-un element de tip **Waveform Graph**, sa fie trasate doua grafice cu valori aleatoare (unul intre 0 si 1, celalalt intre 2 si 3).
2. Afisati lista de cursoare si definiti un cursor.
3. Modificati caracteristicile cursorului (culoare, stil, forma punctului central, stilul si grosimea firelor reticulare s.a.m.d.)
4. Deplasati cursorul cu ajutorul elementului de comanda a deplasarii, intai in starea liber, apoi "legat" de unul dintre grafice.
5. Deplasati cursorul cu unealta de operare, "tragand" de intersectia firelor reticulare, intai in starea liber, apoi "legat" de unul dintre grafice.
6. Afisati coordonatele **X** si **Y** ale cursorului cu o singura zecimala

12. Elemente si functii de tip Picture

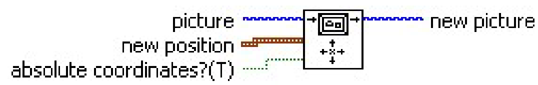
Pentru a dispune pe panoul aplicatiei un element de tip **Picture.ctl**, acesta poate fi selectat din meniul de controale, submeniul **Graph**, submeniul **Ctls**.

Functiile pentru lucrul cu elemente de tip **Picture.ctl** sunt dispuse in meniul de functii, submeniul Un element de tip **Picture** reprezinta o matrice de pixeli, fiecare pixel fiind definit prin coordonatele sale **X** si **Y**.
\Originea sistemului de coordonate se afla in coltul stanga-sus al figurii. Axa **X** are sensul pozitiv spre dreapta, iar axa **Y** are sensul pozitiv in jos.**Graphics & Sound**, submeniul **Picture Functions**.

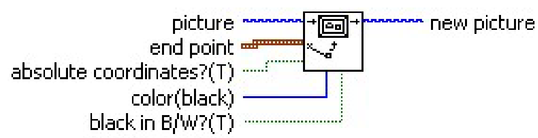
Utilizarea functiilor de tip Picture

Functiile pentru lucrul cu elemente de tip **Picture.ctl** efectueaza operatii asupra unei figuri in general in sensul de adaugare a unui element geometric in figura.

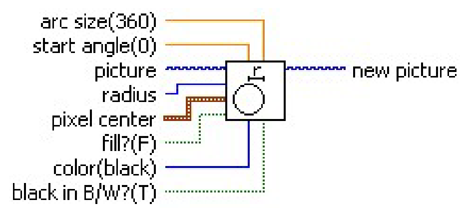
Move Pen.vi

In imaginea de mai jos se pleaca de la o constanta **Empty Picture** (figura vida).

Draw Line.vi

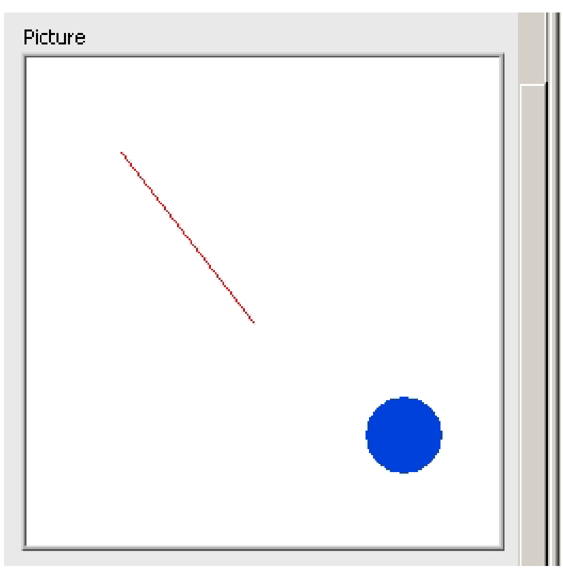
In prima etapa, utilizand functia **Move Pen.vi**, se deplaseaza un creion imaginar in punctul de coordonate (50, 50) al figurii.
Functia **Move Pen.vi** nu adauga nimic la figura.

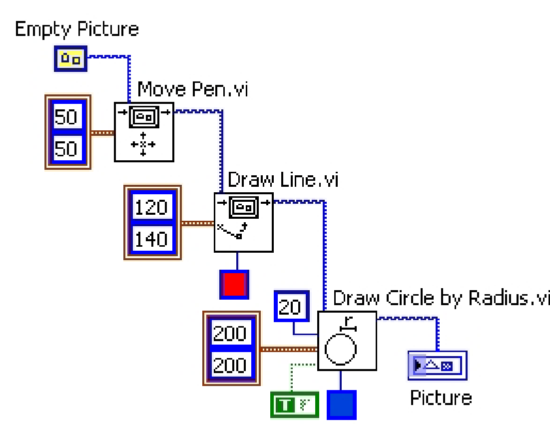

Draw Circle by Radius.vi

Cu ajutorul functiei **Draw Line.vi**, in figura preluata de la functia **Move Pen.vi** este trasat un segment de culoare rosie. Functie **Draw Line.vi** considera ca punctul de plecare al segmentului este punctul in care se afla creionul imaginar, fiind necesar ca functiei sa i se specifice doar punctul final al segmentului, in acest caz punctul de coordonate (120, 140).

In figura preluata de la iesirea functiei **Draw Line.vi**, cu ajutorul functiei **Draw Circle by Radius.vi**, este trasat un cerc plin (vezi constanta **True**) de culoare albastra, cu centrul in punctul de coordonate (200, 200) si de raza 20. Figura obtinuta la iesirea functiei **Draw Circle by Radius.vi** este transferata elementului de tip **Picture.ctl**, rezultatul fiind afisarea figurii.

EXERCITIU

1. Construiti diagrama din figura de mai sus si verificati modul de functionare

2. Sa se realizeze un program pentru trasarea graficului unei parabole.

3. Sa se realizeze un program pentru trasarea graficului unui cerc

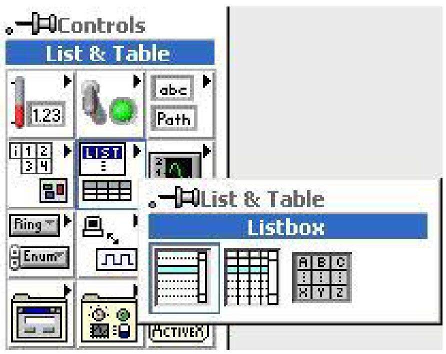
4. Sa se realizeze un program pentru trasarea graficului unei elipse

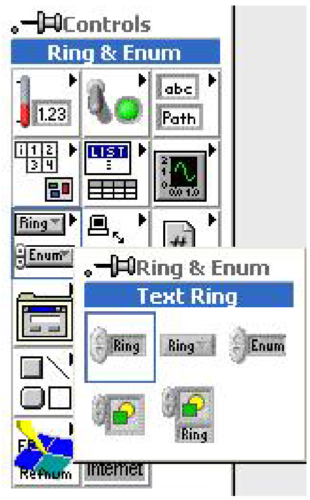
5. Sa se realizeze un program pentru simularea comportamentului unui resort elastic

6. Sa se realizeze un program pentru simularea comportamentului unui resort elastic, utilizand elemente **Picture**

12. Meniuri pentru elemente ListBox, Table si Ring

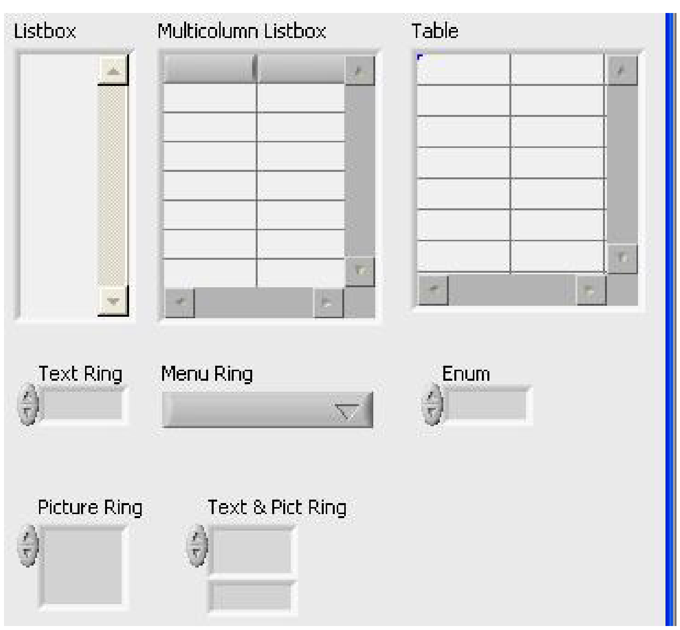
Meniul **List & Table** al paletei de controale contine elemente de tipurile **Listbox**, **Multicolumn Listbox** si **Table**.
Meniul **Ring & Enum** contine elemente de tipurile **Text Ring**, **Menu Ring**, **Enum**, **Picture Ring** si **Text & Pict Ring**.

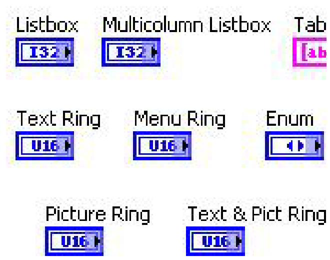

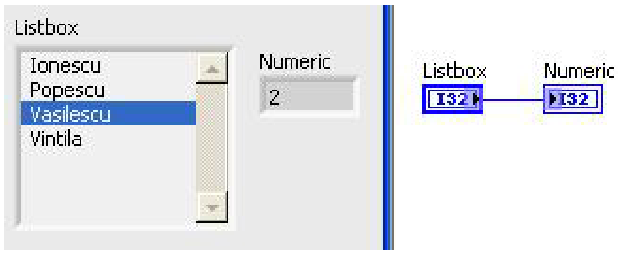
Tipul de date

Caracteristica principala a elementelor de tip **List** sau **Ring** este aceea ca, desi in panou utilizatorul are la dispozitie o lista de elemente text, valorile corespunzatoare din diagrama sunt numerice.

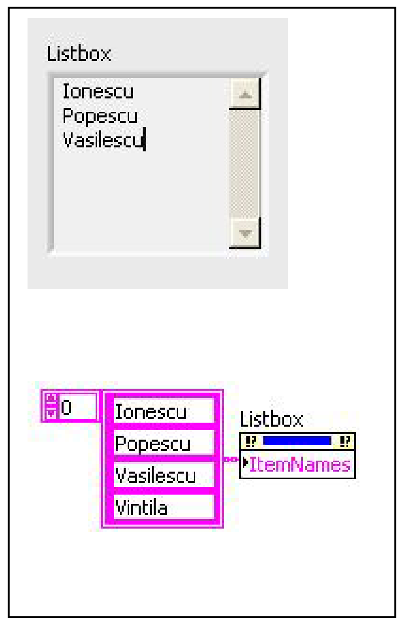

Aceasta se observa in primul rand din faptul ca toate elementele (cu exceptia celor de tipurile **Table** sau **Enum**) au terminale ce semnifica numere intregi (**I32**) sau naturale (**U16**).
De exemplu, **valoarea numerica** a unui element de tipul **Listbox** este reprezentata de **indicele** (**numarul de ordine**) textului selectat de catre utilizator (prima linie de text are indicele 0).

Definirea itemilor unui element ListBox

Itemii unui element **Listbox** reprezinta liniile de text din interiorul acestuia.

Modalitatea cea mai simpla de a defini acesti itemi, **valabila insa doar atunci cand programul nu ruleaza**, este de a-i introduce cu ajutorul uneltei de editare a textelor.

Fiecare item trebuie introdus pe o linie separata, modalitatea de introducere fiind similara celei de la elementele alfanumerice:
- daca se apasa tasta **Enter** "mare" (din apropierea tastelor pentru litere), se trece la linia urmatoare
- daca se apasa tasta **Enter** "mica" (din zona cu taste numerice aflata in partea dreapta a tastaturii) sau daca se face click cu mouse-ul in afara elementului,, se considera ca s-a incheiat introducerea itemilor.

Textul format de itemii unui element **Listbox** poate fi editat ulterior pentru modificare, stergere sau inserare.

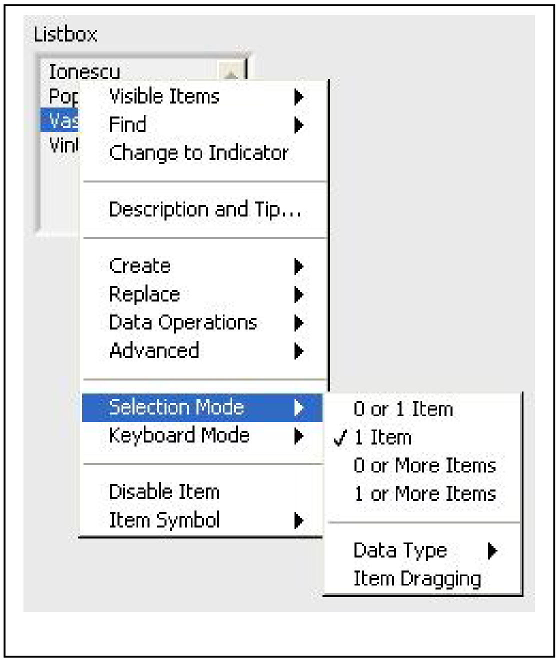
Daca se doreste editarea itemilor unui **Listbox in timpul rularii programului**, se procedeaza astfel:
- se creeaza un **nod de proprietati** al elementului **Listbox**
- se selecteaza pentru nodul respectiv proprietatea **ItemNames**
- din meniul propriu al nodului se selecteaza optiunea **Change To Write**
- se conecteaza la nod un **Array** de valori **String** ce vor reprezenta itemii elementului **Listbox**

EXERCITII
1. Dispuneti in panou un element de tipul **Listbox** si introduceti, cu unealta de editare texte, cativa itemi ai acestuia.

2. Realizati un program in care itemii unui element **Listbox** sa fie generati in timpul rularii.

Selectii multiple

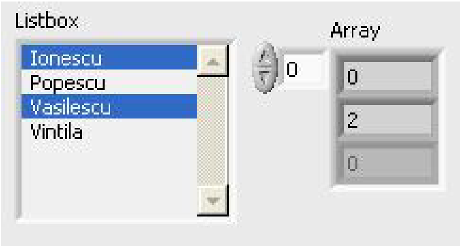
Din meniul propriu al unui element de tipul **Listbox**, optiunea **Selection Mode**, poate fi specificat numarul de itemi ce pot fi selectati simultan.

Atunci cand exista mai multe variante de selectie (nici unul, unul sau mai multi itemi), **pentru a selecta sau deselecta** un item **se face click pe acesta tinand apasata tasta Shift**.

Daca un element **Listbox** este in modul de selectie **0 or 1 Item** si nu are nici un item selectat, valoarea corespunzatoare a elementului este **-1**.

Daca sunt selectati mai multi itemi ai unui **Listbox**, atunci acesta nu mai este reprezentat de o valoare scalara ci de un **Array** ce contine indicii itemilor selectati. Daca un element **Listbox** este in modul de selectie **0 or More Items** si nu are nici un item selectat, atunci el este reprezentat de un **Array vid.**

EXERCITIU

1.Dispuneti un element **Listbox** pe panou si stabiliti modul de selectare **0 or More Items**.

2. Dispuneti de asemenea pe panou un element indicator **Array** in care sa fie afisati indicii itemilor selectati.

3. Exersati diverse variante de selectare: nici un item, un item, mai multi itemi.

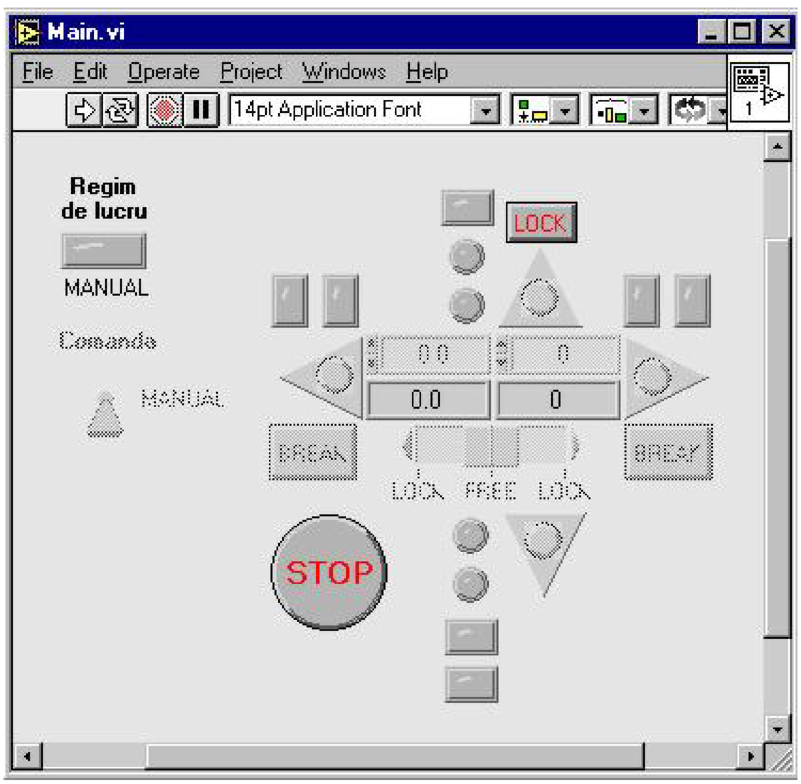
SIMULARI

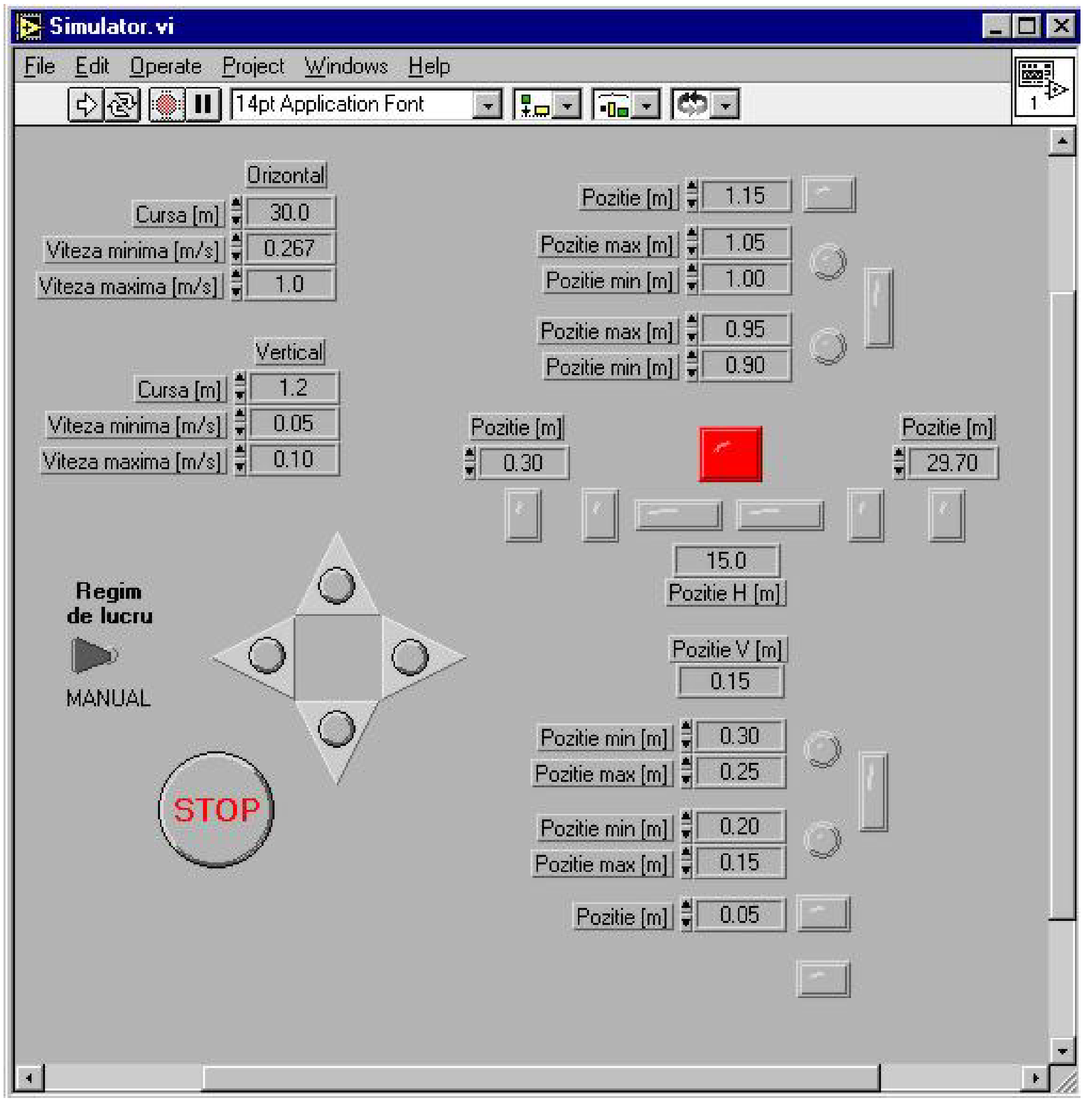
1. Simularea unui subsistem de control al unui manipulator industrial

Manipulatorul real este echipat cu un traductor pentru masurarea în coordonate absolute a pozitiei sale pe directie orizontala.

În deplasarea pe directie verticala, un manipulator trece pe lânga patru senzori de pozitie, dintre care doi sunt dispusi la capetele cursei respective.
Fiecare manipulator dispune de asemenea de doi senzori de coliziune montati pe extremitatile sale si de un senzor pentru sesizarea faptului ca în baia de tratare deasupra careia se afla manipulatorul se gaseste deja o sarja.

Aplicatia consta din **doua instrumente virtuale**, ruland pe computere diferite, fiecare echipat cu cate o placa multifunctionala pentru achizitie de date.
Main.vi contine panoul de comanda prin software a manipulatorului (accesibil utilizatorului).
Simulator.vi reprezinta panoul de comanda hardware si afiseaza parametrii de stare si de pozitie ai manipulatorului simulat.

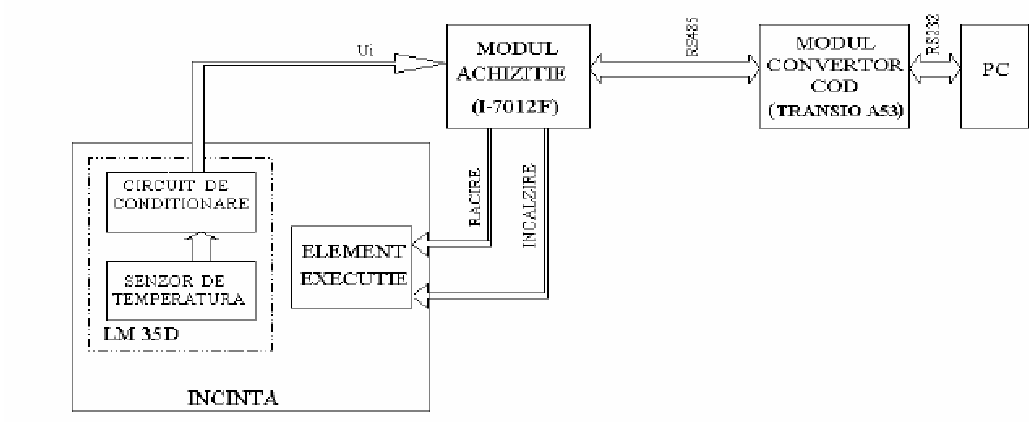

2. Simularea sistemului de automatizare al unui cuptor de tratament termic

Sistemul prezentat este un sistem de monitorizare si control automat al temperaturii realizat cu PC (CNIV 2004- Ioan Lita, Ion Bogdan Cioc, Rodica Mihaela Teodorescu,Universitatea din Pitesti, Catedra de Electronica si Calculatoare, Email: lita@upit.ro)

Reglarea automata a temperaturii este realizata de calculator prin intermediul aplicatiei software, care îndeplineste si functia de regulator automat tripozitional.

Schema bloc a sistemului este prezentata în figura de mai jos.

Pentru masurarea temperaturii în puncte situate la distanta fata de calculatorul de proces, se foloseste un modul de achizitie de date independent I-7012F, situat aproape de locul în care se face masurarea.
Modulul I-7012F contine un convertor analog-numeric pe 16 biti, are 1 intrare analogical diferentiala, o intrare digitala si doua iesiri digitale, iar comunicatia se realizeaza pe o interfata RS-485 ce asigura o viteza de comunicare de până la 115,2 Kbps.

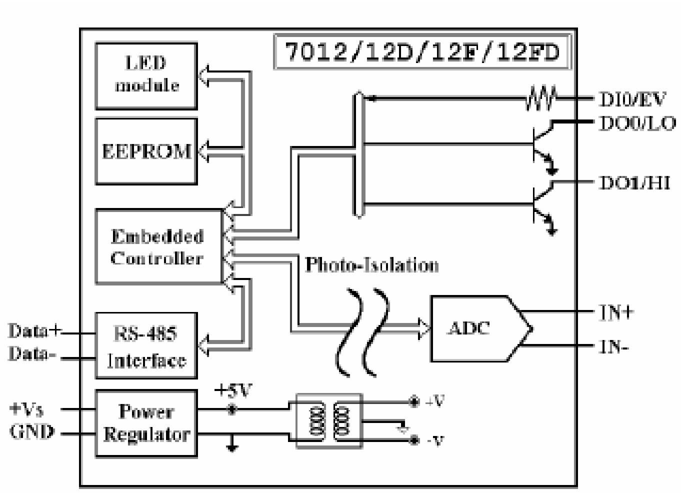

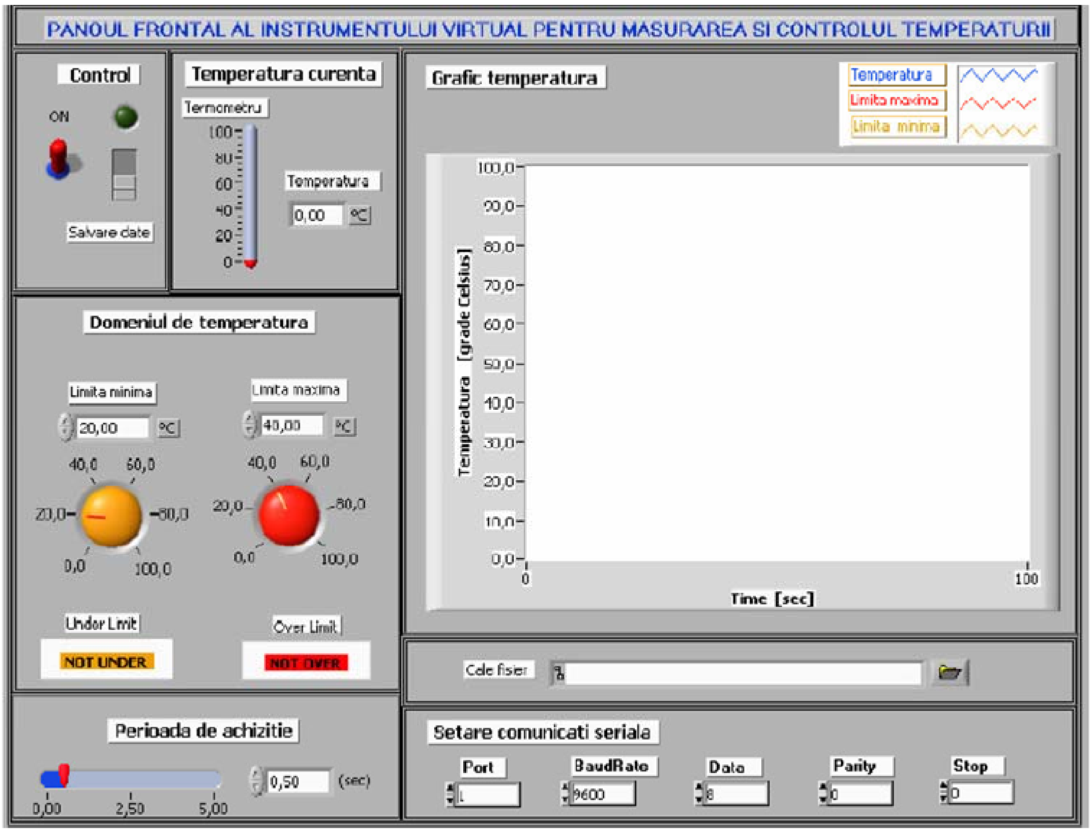
Fig. 2 – Schema bloc a modulului I-7012F

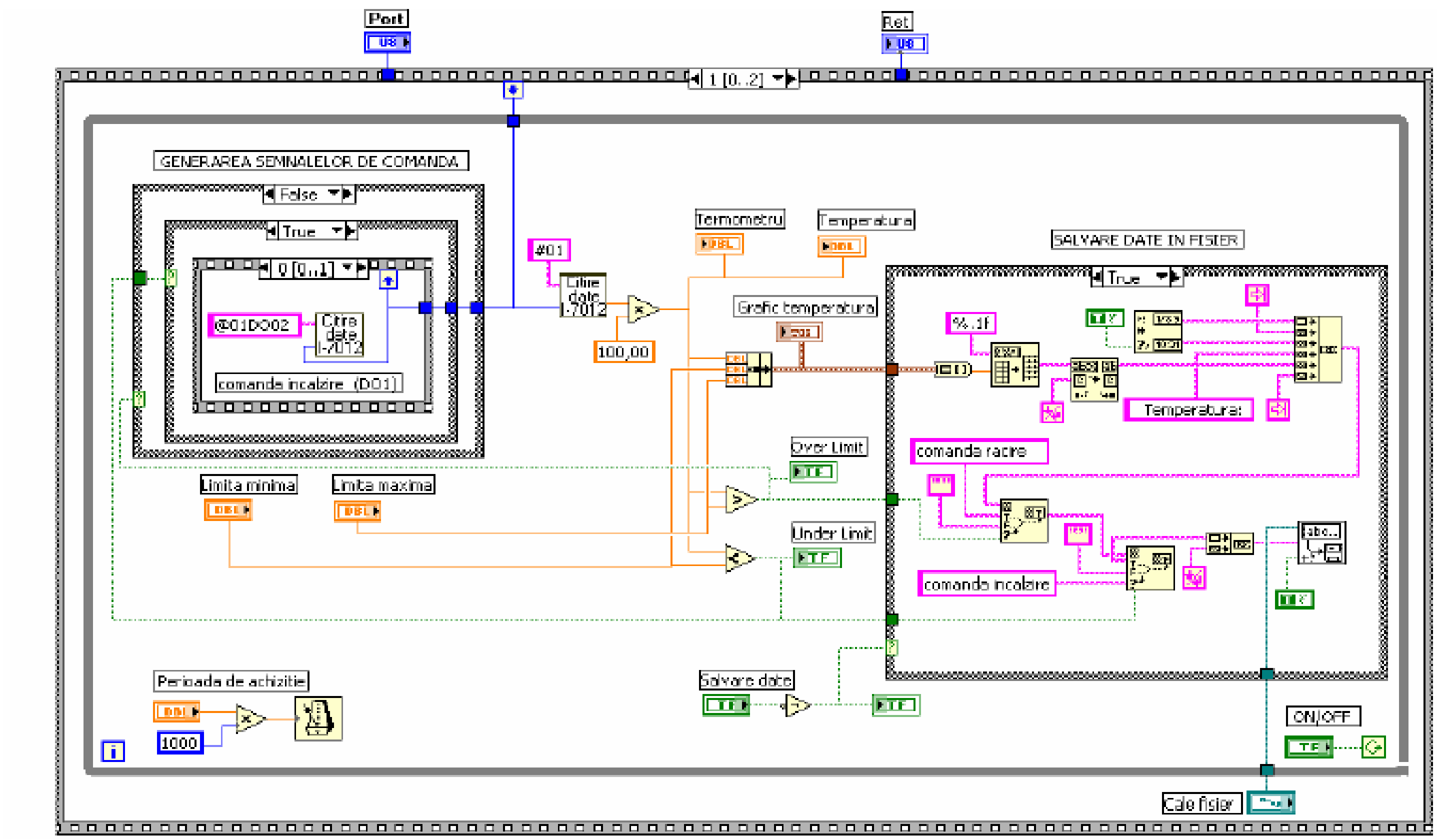
Partea soft a aplicatiei este realizata în LabVIEW 6.1 si permite monitorizarea temperaturii într-o incinta prin masurarea temperaturii curente, reprezentarea grafica a evolutiei temperaturii din incinta respective si salvarea datelor într-un fisier pe harddisk .

Valoarea temperaturii masurate este comparata continuu cu doua limite prestabilite, iar în cazul depasirii acestor limite se comanda pornirea unor instalatii de racire sau de încalzire.
Limitele respective sunt stabilite de catre operator prin intermediul interfetei aplicatiei si se pot modifica oricând în timpul executiei programului. Daca temperatura se încadreaza între limitele stabilite, cele doua semnale de comanda sunt inactive, ceea ce înseamna ca nici una din instalatii nu este pornita .

În momentul în care nivelul temperaturii nu se mai încadreaza în limitele impuse, se activeaza una din cele doua iesiri digitale ale placii.

Controlul iesirilor digitale precum si a citirii valorii aplicate la intrarea analogica a placii se face prin trimiterea unor cuvinte de comanda în format sir de caractere. Comunicarea si controlul modulului I-7012F se face cu ajutorul subinstrumentului virtual I-7012, care este prezentat mai jos. Aceste cuvinte de comanda (sir de caractere) încep cu un caracter special ce identifica tipul de comanda, care este urmat de adresa modulului si de comanda propriu-zisa.

Port
Ret
1 [0..2]
GENERAREA SEMNALELOR DE COMANDA
False
True
0 [0..1]
@01DO02
Citire date I-7012
comanda incalzire (DO1)
#01
Citire date I-7012
100,00
Termometru
Temperatura
Grafic temperatura
SALVARE DATE IN FISIER
True
%.1f
Temperatura:
comanda racire
comanda incalzire
Over Limit
Under Limit
Limita minima
Limita maxima
Perioada de achizitie
1000
Salvare date
ON/OFF
Cale fisier

Măsurarea semnalelor în LabVIEW

5.1. Scopul lucrării

-Deprinderea noțiunilor teoretice fundamentale despre măsurarea semnalelor în LabVIEW;
-Crearea unor instrumente virtuale foarte simple cu ajutorul cărora vom măsura diferiți parametri ai semnalelor;

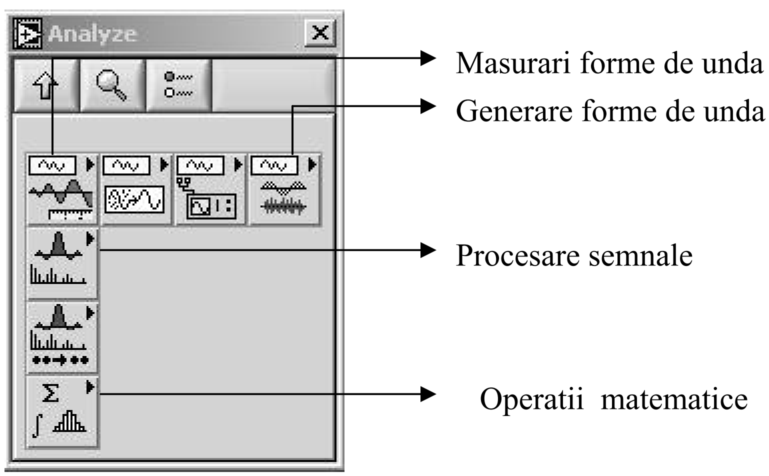
5.2. Aparatura necesară

-stații de lucru care au instalat LabVIEW

5.3.Considerații teoretice

5.3.1 Noțiuni generale

Vom analiza şi vom lucra cu funcțiile din paleta de funcții Analyze.Pentru exemplificare a se vedea figura 1.

În prima parte a laboratorului vom lucra în principal cu funcțiile din paleta de funcții Waveforms Measurements.Aceasta paletă de funcții este prezentată în figura 2.Această paletă de funcții ne oferă o serie de funcții pentru a efectua măsurători ale semnalelor atât în domeniul timp cât şi în domeniul frecvență.Ca de exemplu se pot efectua măsurătorile:

- măsurarea valorii medii ale semnalelor(DC-Direct Current);
- măsurări ale valorii efective(RMS-Root Mean Square);
- măsurarea nivelelor semnalelor şi a amplitudinii acestora;
- spectru FFT (ne returnează faza şi amplitudinea);
- spectru de putere FFT, timpii de creştere şi cădere,rata de creştere;

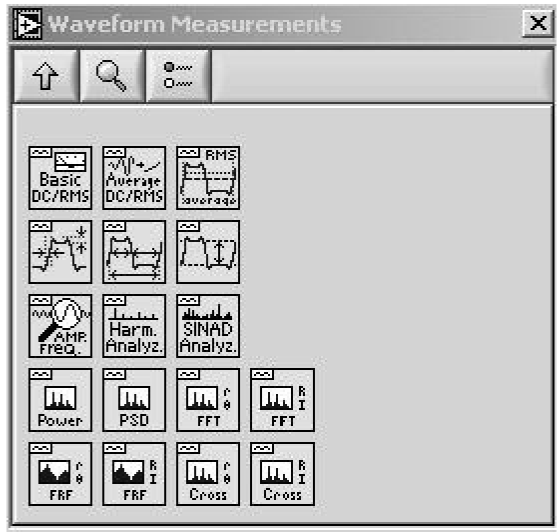

Figura 2 – Paleta de funcții Waveform Measurements

În cele ce urmează vom parcurge exemple pentru exemplificarea funcțiilor din paleta prezentată mai sus.

Exemplul 1

Vom măsura în acest prim exemplu amplitudinea şi nivelele de high şi low pentru două semnale obținute prin sumarea , respective înmulțirea a două forme de undă.Se vor parcurge paşii:

1. În cadrul diagramei bloc vom plasa din cadrul paletei de funcții Waveform>>Waveform Generation, funcția Sine Waveform, cu ajutorul căreia vom genera o formă de undă sinusoidală(se vor folosi două funcții Sine Waveform).A se vedea figura 3.
2. În cadrul panoului frontal vom plasa din cadrul paletei cu funcții numerice butoane rotative, iar din cadrul paletei Graph vom plasa funcția Waveform Graph.(se vor folosi patru funcții Waveform Graph şi 4 butoane rotative).
3. Se realizează rutarea aşa cum se vede şi în figura 3,după cum urmează :la terminalele frequency şi amplitude vom conecta cele două terminale de ieşire ale celor două butoane rotative pe care le-am plasat în cadrul diagramei bloc, iar la terminalul signal out al funcției Sine Waveform vom conecta intrarea graficului unde vom reprezenta forma de undă.
4. Din cadrul meniului Tools vom alege Edit Text şi vom schimba intervalele pentru frecvență şi amplitudine după cum urmează:pentru frecvență până la 50, iar la amplitudine până la 10.
5. Tot cu ajutorul la Edit Text vom schimba denumirile butoanelor rotative, respectiv la grafice.
6. Din cadrul paletei de funcții Waveforms Operations vom plasa funcțiile Add Waveforms,respectiv Multiply Waveforms.Se va realize rutarea aşa cum se vede în figura 3 de mai jos.
7. Din cadrul paletei Waveforms Measurements vom plasa funcția Amplitude and Levels(vom avea nevoie de două astfel de funcții).La terminalul signal in vom aduce ieşirea din sumatorul de semnale, respectiv din multiplicator.Vom crea indicatoare pentru terminalele high state level,low state level şi amplitude.

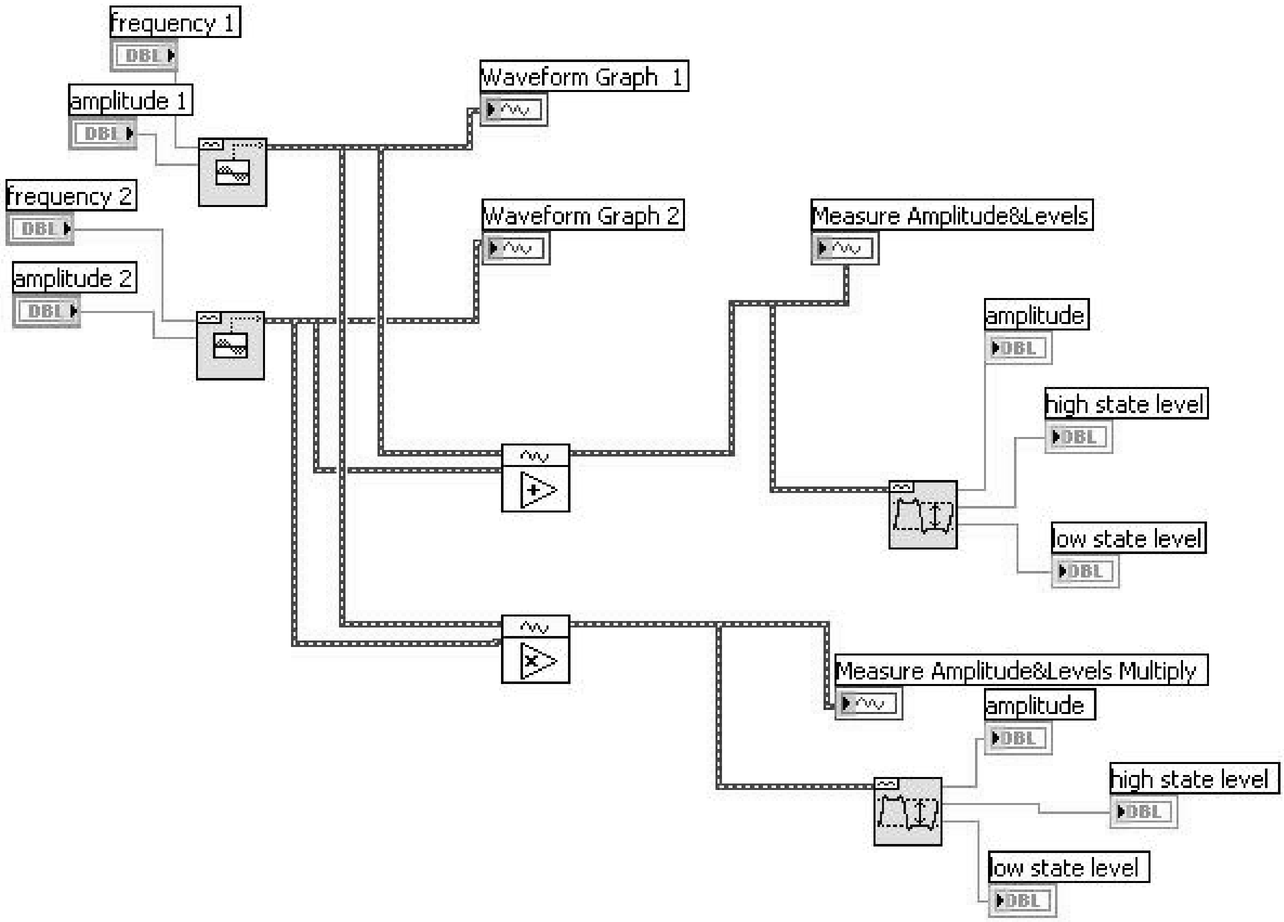
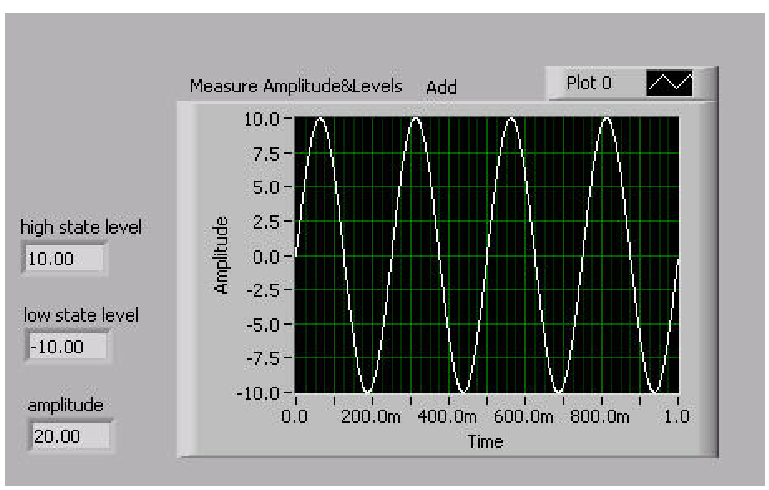

Figura 3-VI pentru măsurarea amplitudinii şi a nivelelor unui semnal

Panou frontal masurare nivele si amplitudine

Exemplul 2

În aceste exemple vom prezenta două dintre cele mai comune măsurători care le efectuăm asupra semnalelor şi anume nivelele DC şi RMS despre care am amintit şi la începutul laboratorului.

Ce este nivelul DC a unui semnal?

Putem folosi nivelul DC pentru a defini valoarea unui semnal static sau care variează lent.Măsurătorile pentru DC pot avea şi valori pozitive şi negative.Nivelul DC a unui semnal continuu v(t) pe intervalul de timp de la t_1 la t_2 este dat de ecuația:

$$V_{DC} = \frac{1}{t_2 - t_1} \int_{t_1}^{t_2} V(t)dt$$

, unde t_2-t_1 reprezintă timpul de integrare sau timpul de măsurare.Deci nivelul DC este de fapt valoarea medie a unui semnal calculată pe un interval de timp.

A. Vom parcurge următorii paşi pentru a realiza acest instrument virtual:

1. În cadrul diagramei bloc vom plasa din cadrul paletei de funcții Waveform>>Waveform Generation, funcția Square Waveform, cu ajutorul căreia vom genera o formă de undă dreptunghiulară .A se vedea figura 4.Vom crea elemente de control pentru terminalele amplitude, frequency, offset şi duty cycle.
2. Din cadrul paletei de funcții Waveforms Measurements vom plasa în cadrul diagramei bloc funcția Basic Averaged DC-RMS .Semnalul de la terminalul de ieşire a funcției Square Waveform îl vom aduce la terminalul de intrare a funcției pentru calculul nivelelor DC-RMS.
3. Se vor crea elemente de indicare pentru terminalele DC value, RMS value şi un element de control pentru tipul ferestrei folosite la integrare.
4. Se va realiza rutarea aşa cum se vede în figura 4.Se va lucra cu un offset de 2V.Ce observați dacă offsetul e 0?Ce se întâmplă cu nivelul DC modificând factorul de umplere a semnalului?

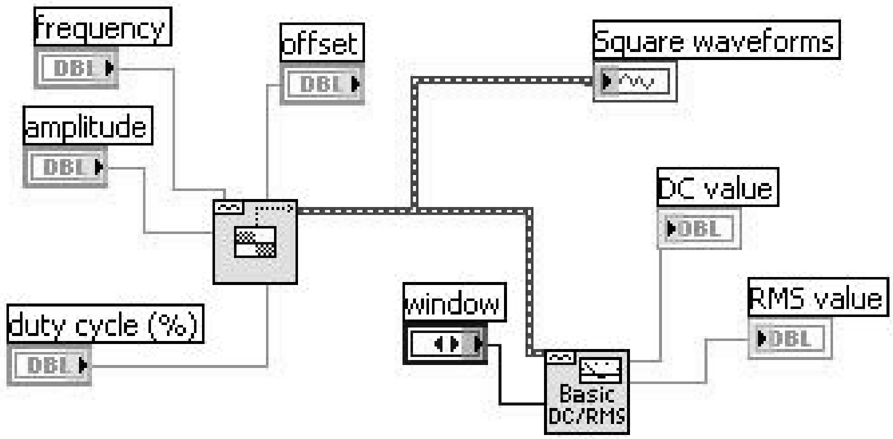
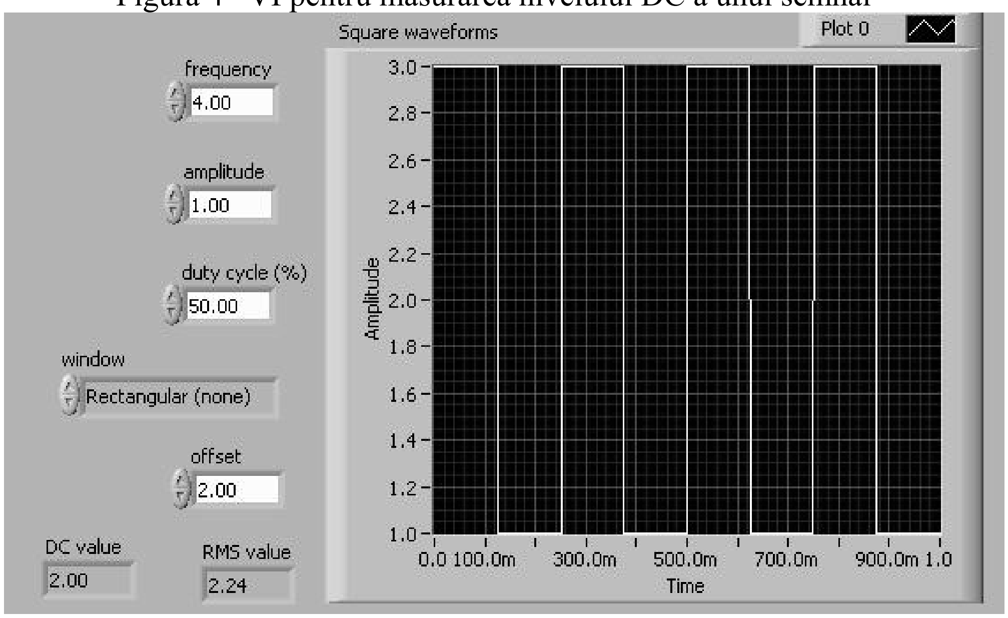

Figura 4 –VI pentru măsurarea nivelului DC a unui semnal

Panou frontal pentru masurarea nivelului DC a unui semnal

Ce este nivelul RMS a unui semnal?

Măsurarea nivelului RMS este folosită atunci când este nevoie de o reprezentare a energiei.Valoarea sa este întotdeauna pozitivă.Nivelul RMS a unui semnal continuu pe un interval de timp (t_1,t_2) este dat de ecuația:

$$V_{RMS} = \sqrt{\frac{1}{t_2 - t_1}\int_{t_1}^{t_2} V^2(t)dt}$$

,unde t_2-t_1 reprezintă nivelul de integrare sau timpul de măsurare.Deci nivelul RMS este valoarea efectivă a unui semnal măsurată pe un interval de timp.

B. Vom parcurge următorii paşi pentru a realiza acest instrument virtual:

1. În cadrul diagramei bloc vom plasa din cadrul paletei de funcții Waveform>>Waveform Generation, funcția Sine Waveform, cu ajutorul căreia vom genera o formă de undă sinusoidală .A se vedea figura 5.Vom crea elemente de control pentru terminalele amplitude, frequency, offset.
2. Din cadrul paletei de funcții Waveforms Measurements vom plasa în cadrul diagramei bloc funcția Basic Averaged DC-RMS .Semnalul de la terminalul de ieşire a funcției Sine Waveform îl vom aduce la terminalul de intrare a funcției pentru calculul nivelelor DC-RMS.
3. Se vor crea elemente de indicare pentru terminalul RMS value şi un element de control pentru tipul ferestrei folosite la integrare.
4. Se va realiza rutarea aşa cum se vede în figura 5.Se vor da valorile 50Hz şi 310V la frecvența semnalului sinusoidal şi respectiv amplitudinea acestuia.
5. În cadrul panoului frontal vom da click dreapta pe indicatorul Waveform Graph şi din meniul derulant vom alege Visible Items-Graph Palette.Va apare în cadrul panoului frontal un set de unelte cu care putem mări şi micşora o porțiune din grafic dorită.

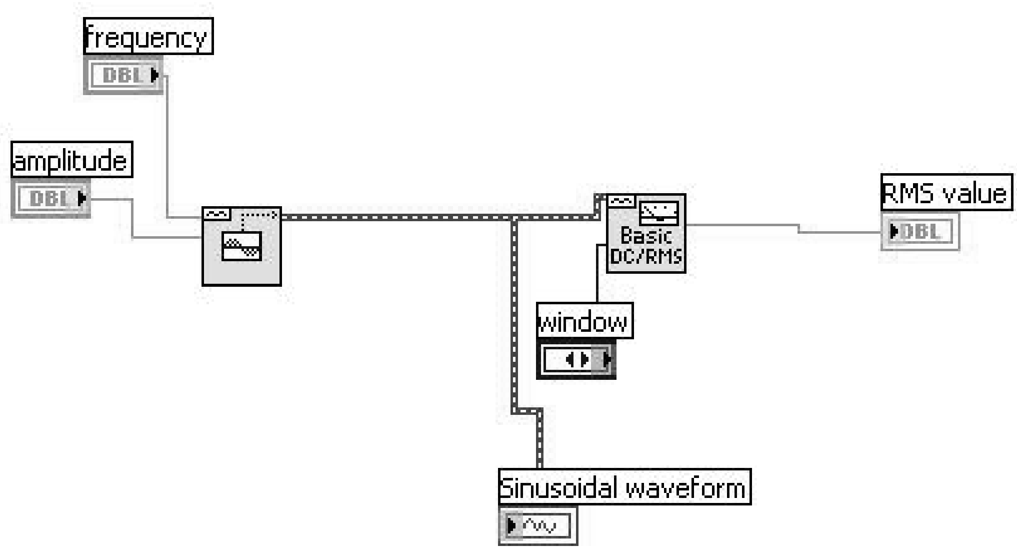

Figura 5-VI pentru măsurarea nivelului RMS a unui semnal

În continuare vom efectua măsurări în domeniul frecvenței.Vom măsura amplitudinea şi faza unui spectru Fourier.

Noțiuni teoretice despre Transformata Fourier

Semnalul periodic *x(t)* satisface relația:

$$x(t) = x(t+T) \qquad (1)$$

În care T reprezintă perioada. Din punct de vedere matematic relația trebuie satisfăcută pentru orice valoare a timpului $t \in (-\infty, +\infty)$. Evident, semnalele reale au durate finite şi, de aceea, relația (1) este satisfăcută într-un interval de timp finit. Se va spune că semnalul este periodic, dacă durata semnalului este mult mai mare decât perioda T şi dacă nu interesează regimurile tranzitorii din circuite, determinate de apariția sau dispariția semnalului. În aceste condiții se poate accepta că durata semnalului este practic infinită, că semnalul este aplicat la intrarea circuitului începând de la un moment şi sfârşind la un alt moment, indefinit îndepărtate față de intervalul de timp în care se studiază semnalul sau răspunsul circuitului la semnalul considerat.

Perioadei T îi corespunde frecvența $F = \frac{1}{T}$ şi frecvența unghiulară sau pulsația

$$\Omega = 2\pi \cdot F = \frac{2\pi}{T}.$$

S-a văzut că analiza Fourier a semnalului periodic constă în scrierea

$$x(t) = C_0 + \sum_{n=1}^{\infty} C_n \cos n \cdot \Omega \cdot t + \sum_{n=1}^{\infty} S_n \sin n \cdot \Omega \cdot t \qquad (2)$$

care reprezintă *forma trigonometrică* a seriei Fourier.

Observând că

$$C_n \cos n \cdot \Omega \cdot t + S_n \sin n \cdot \Omega \cdot t = A_n \cos(n \cdot \Omega \cdot t + \varphi_n)$$

Cu notațiile

$$A_n^2 = C_n^2 + S_n^2, \; \varphi_n = -arctg \frac{S_n}{C_n} \qquad (3)$$

se găseşte *forma armonică* a seriei Fourier

$$x(t) = A_0 + \sum_{n=1}^{\infty} A_n \cos(n \cdot \Omega \cdot t + \varphi_n) \qquad (4)$$

Exemplul 4

Vom crea un instrument virtual pentru măsurarea fazei şi amplitudinii componentelor spectrale a unui semnal căruia i-am aplicat transformata Fourier.În acest scop vom parcurge următorii paşi:

1. În cadrul diagramei bloc vom plasa din cadrul paletei de funcții Waveform>>Waveform Generation, funcția Sine Waveform, cu ajutorul căreia vom genera o formă de undă sinusoidală(se vor folosi două funcții Sine Waveform).A se vedea figura 6.
2. În cadrul panoului frontal vom plasa din cadrul paletei cu funcții numerice butoane rotative, iar din cadrul paletei Graph vom plasa funcția Waveform Graph.(se vor folosi patru funcții Waveform Graph şi 4 butoane rotative).
3. Se realizează rutarea aşa cum se vede şi în figura 6,după cum urmează :la terminalele frequency şi amplitude vom conecta cele două terminale de ieşire ale celor două

butoane rotative pe care le-am plasat în cadrul diagramei bloc, iar la terminalul signal out al funcției Sine Waveform vom conecta intrarea graficului unde vom reprezenta forma de undă.

4. Din cadrul meniului Tools vom alege Edit Text şi vom schimba intervalele pentru frecvență şi amplitudine.Tot cu ajutorul la Edit Text vom schimba denumirile butoanelor rotative, respectiv la grafice.
5. Din cadrul paletei de funcții Waveforms Operations vom plasa funcția Multiply Waveforms.Se va realize rutarea aşa cum se vede în figura 6.
6. Din cadrul paletei Waveforms Measurements vom plasa funcția FFT Spectrum(Mag-Phase).La terminalul view vom crea un element de control;la fel vom proceda şi la terminalul window.La terminalele magnitude şi phase vom crea elemente indicatoare.

7. Din cadrul paletei Signal Processing, vom alege paleta de funcții Frequency Domain din care vom plasa funcția Real FFT.La unul din cele 4 grafice vom lega ieşirea FFT,iar la altul rezultatul după multiplicarea celor două forme de undă.

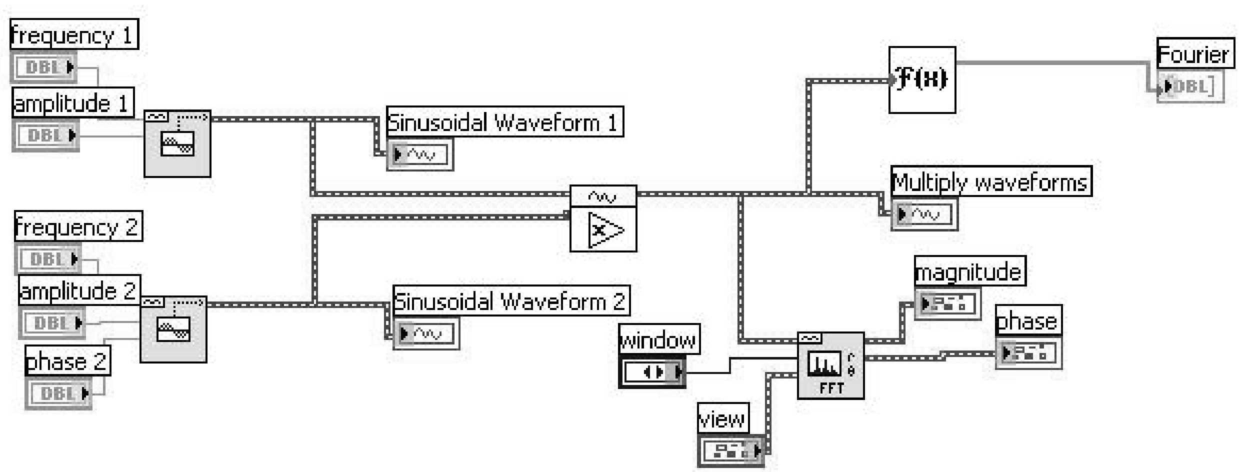
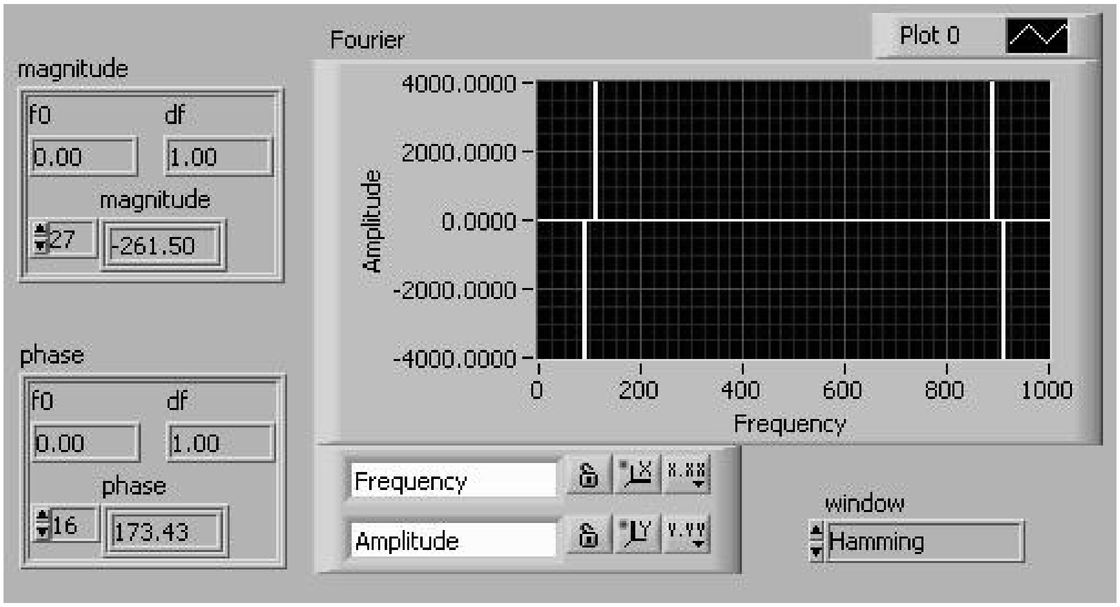

Figura 6-VI pentru aflarea amplitudinii şi fazei unui spectru Fourier

Panou frontal pentru faza si amplitudine a unui spectru Fourier

Exemplul 5

Vom crea un instrument virtual pentru a vedea spectrul de putere FFT.Mai jos am amintit noțiunea de spectru de putere FFT.

Spectrul de putere $S_{xx}(f)$ a unei funcții x(t) este definit ca:

$$S_{xx}(f)=|X(f)|^2 \quad \text{, unde } X(f) = F\{x(t)\}.$$

Pentru a crea acest instrument virtual vom parcurge următorii paşi:

1. Din paleta de funcții Waveform Generation vom plasa funcțiile Sine Waveform şi Uniform White Noise Waveform.Vom crea elemente de control pentru amplitudine şi frecvență în cazul funcției Sine Waveform.Pentru funcția de generare a zgomotului vom crea un control pentru amplitudinea zgomotului şi o constantă pentru terminalul sampling info(vom introduce valorile 25600,2048).Vom suma cele două semnale generate de funcțiile prezentate mai sus.
2. Din paleta de funcții Waveform Measurement vom plasa funcția FFT Power Spectrum.Vom crea elemente de control pentru terminalele averaging parameters , window, restart averaging , dB On;elemente de indicare vom avea în cazul terminalelor averaging done, averaging completed.Această funcție calculează media spectrului de putere a semnalului de intrare.
3. Din cadrul panoului frontal vom plasa funcția Waveform Graph la care vom lega ieşirea funcției FFT Power Spectrum.
4. Vom plasa o structură While pentru execuție continuă.Şi vom crea un buton de stop(condiția pentru while este stop if true).
5. Se va realize rutarea după cum se vede în figura 7.

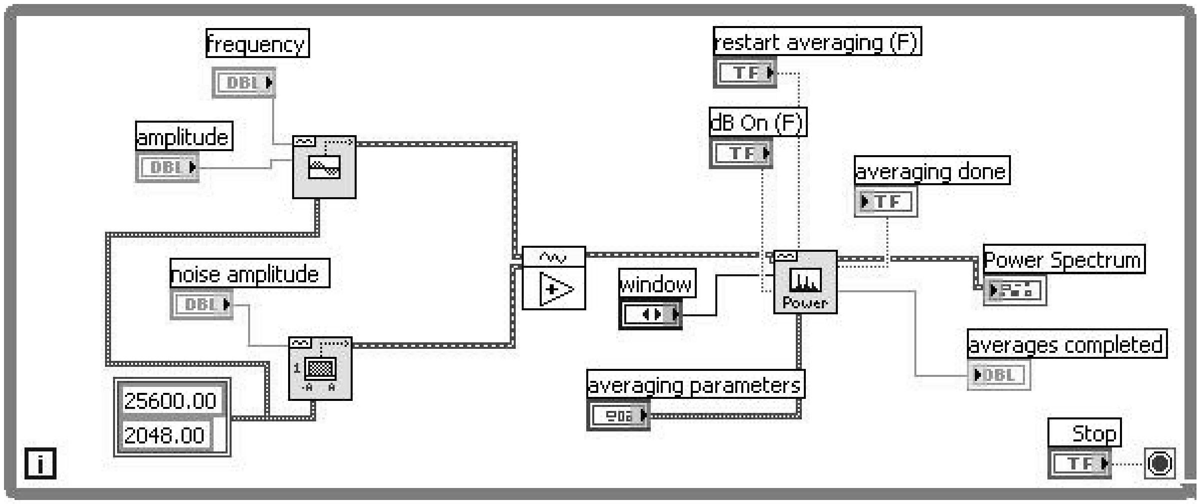
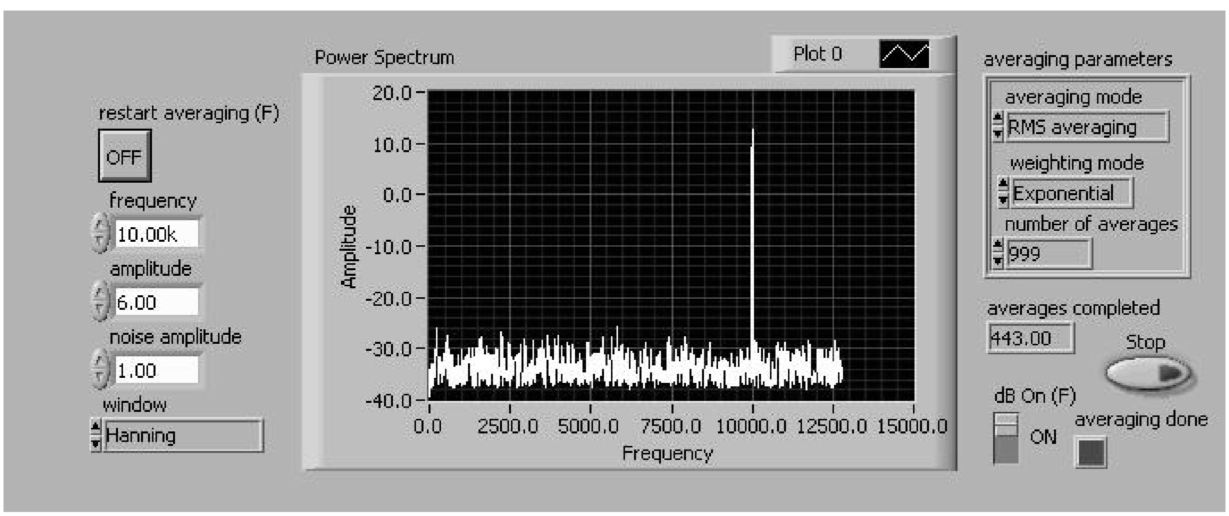

Figura 7-VI pentru afişarea spectrului de putere a unui semnal

Panou frontal pentru afisarea spectrului de putere a unui semnal

Exemplul 6

Cum folosim diagrama Smith ?

Folosim diagrama Smith pentru a studia comportarea unei linii de transmisie.Linia de transmisie este un mediu prin care energia şi semnalele sunt transmise.O linie de transmisie poate fi un fir sau atmosferă prin care un semnal este transmis.Fiecare din aceste linii de transmisie are un efect asupra semnalului care va fi transmis.Acest efect numit impedanța liniei de transmisie poate modifica faza sau poate atenua un semnal AC.O linie de transmisie are asociată o impedanță care este o măsură a rezistenței şi a reactanței liniei de

transmisie.Putem scrie impedanța ca z=r+jx, unde z este un număr complex ce conține ambele componente r-rezistența,x-reactanța.

Putem folosi diagrama Smith pentru a reprezenta impedanțele liniei de transmisie.Reprezentarea constă din trasarea de cercuri de rezistență şi reactanță constantă.Putem reprezenta o impedanță dată localizând intersecția a două cercuri apropiate de reactanță şi rezistență.O dată ce a fost trasată diagrama Smith putem face potrivire de impedanță, dar în acelaşi timp putem calcula şi coeficientul de reflexie a unei linii de transmisie, calculând modulul şi faza acestuia.

Pentru a realiza acest instrument virtual vom parcurge următorii paşi:

1. Din cadrul paletei de funcții Graphics&Sound –Picture Plots vom plasa funcția Smith Plot.Vom crea urmatoarele elemente de control corespunzatoare terminalelor:smith plot, dimension, smith plot cosmetics, smith plot grid.
2. Se va crea tot pentru functia prezentata mai sus, pentru teminalul pict out un element indicator.
3. Din cadrul paletei de functii Comparison vom plasa functia Select(returneaza valoarea de la unul din terminalele in functie de valoarea unei variabile booleane).Vom crea elemente de control pentru autoscalare si afisarea diagramei Smith la scara normala.In interiorul acestor elemente de control plasam elemente de control din cadrul paletei de functii Numeric din cadrul panoului frontal.Se vor plasa pentru fiecare element de control(autoscalare si afisare Smith) patru elemente de control(Xmin,Xmax,Ymin,Ymax-a se vedea figura 9.)
4. Se va face rutarea asa cum se vede in figura 8.

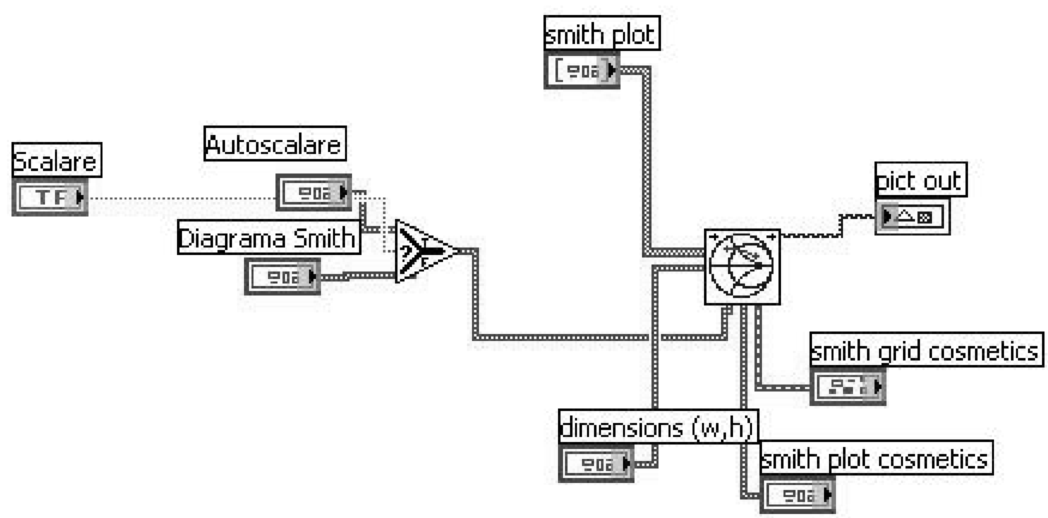
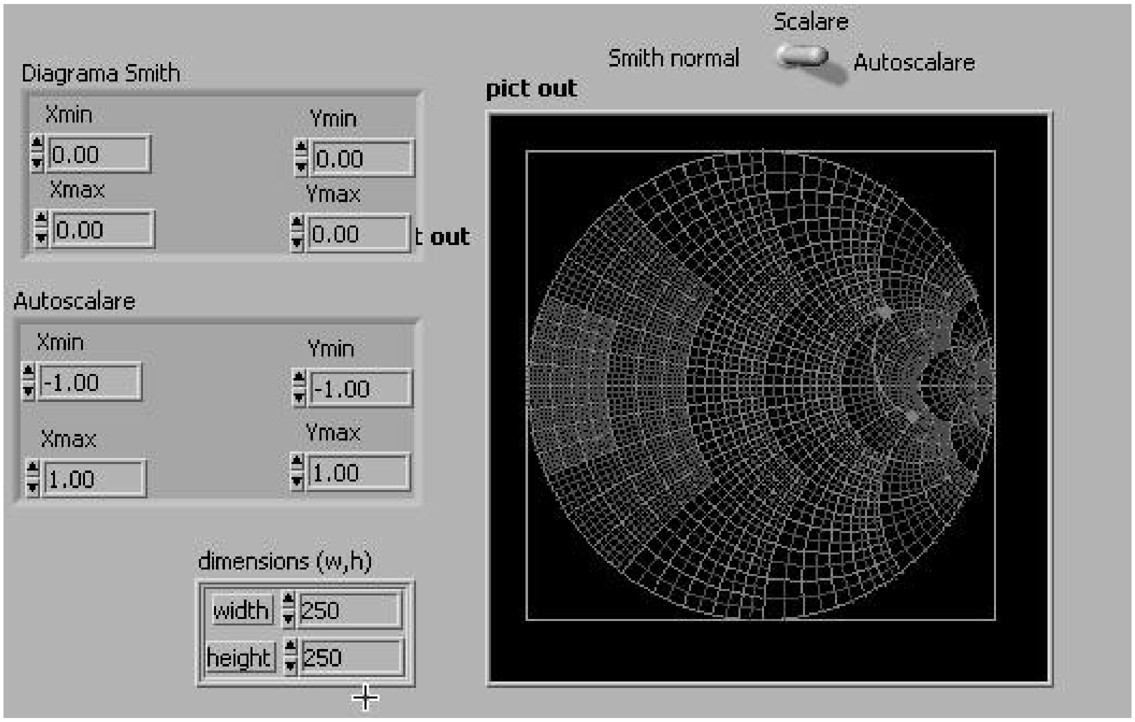

Figura 8-VI pentru reprezentarea de impedante pe diagrama Smith

Panou frontal pentru diagrama Smith

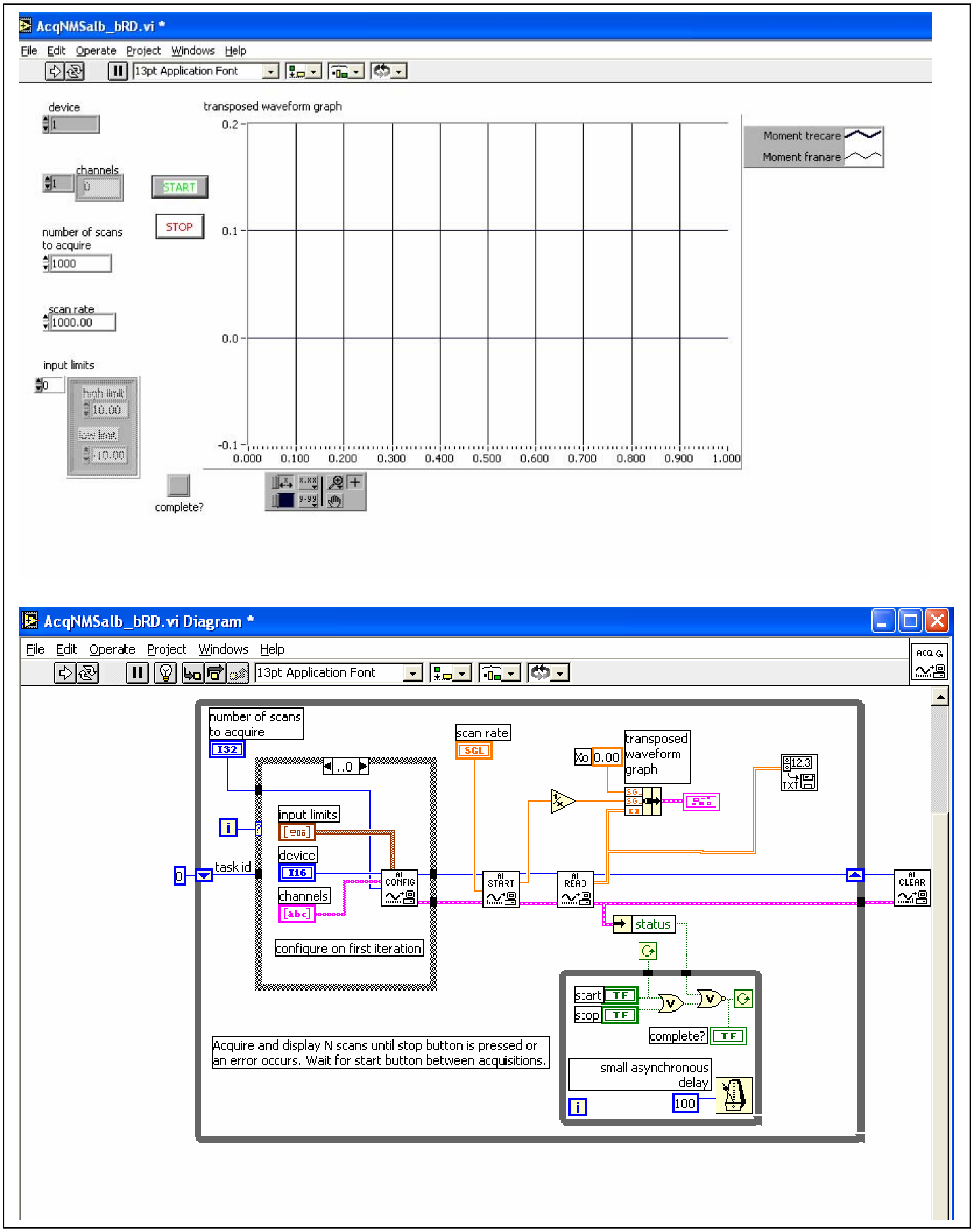
5.3.2.Modul de lucru

a.Se deschide LabVIEW;
b.Familiarizarea cu meniurile amintite în cadrul lucrării de laborator;

5.3.3. Prelucrarea rezultatelor

Realizați cele sase exemple prezentate mai sus.

3. Achizitia si salvarea datelor pentru masurarea momentelor de frecare si de franare in rulmentii testati la gripare

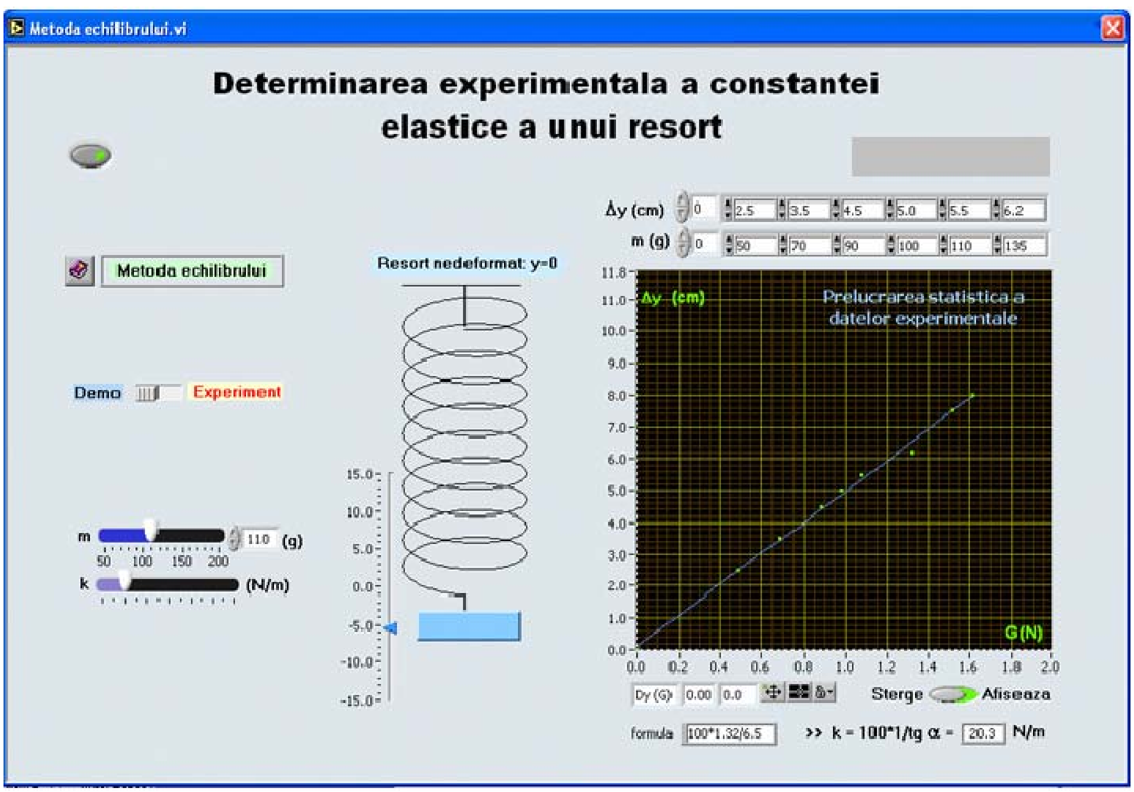
4. Determinarea experimentala a constantei elastice a unui resort. Medoda echilibrului

Pentru determinartea constantei elastice a unui resort au fost proiectate aplicatii ce prezinta metode experimentale diferite.

1. Aceasta aplicatie propune **metoda echilibrului**, utilizatorul masurand deformarea resortului pentru corpuri de mase diferite.

Valorile obtinute se introduc in tablourile datelor experimentale, graficul aplicatiei afisand atat punctele experimentale, cat si curba ce descrie dependenta deformarii resortului de valoarea fortei deformatoare (prelucrarea apeleaza metoda celor mai mici patrate).

Utilizatorul va folosi cursorul diagramei pentru a determina panta dreptei, apoi va introduce formula de calcul prin care se determina valoarea constantei elastice a resortului. Sectiunea Demo prezinta curba teoretica, precum si solutia problemei propuse.

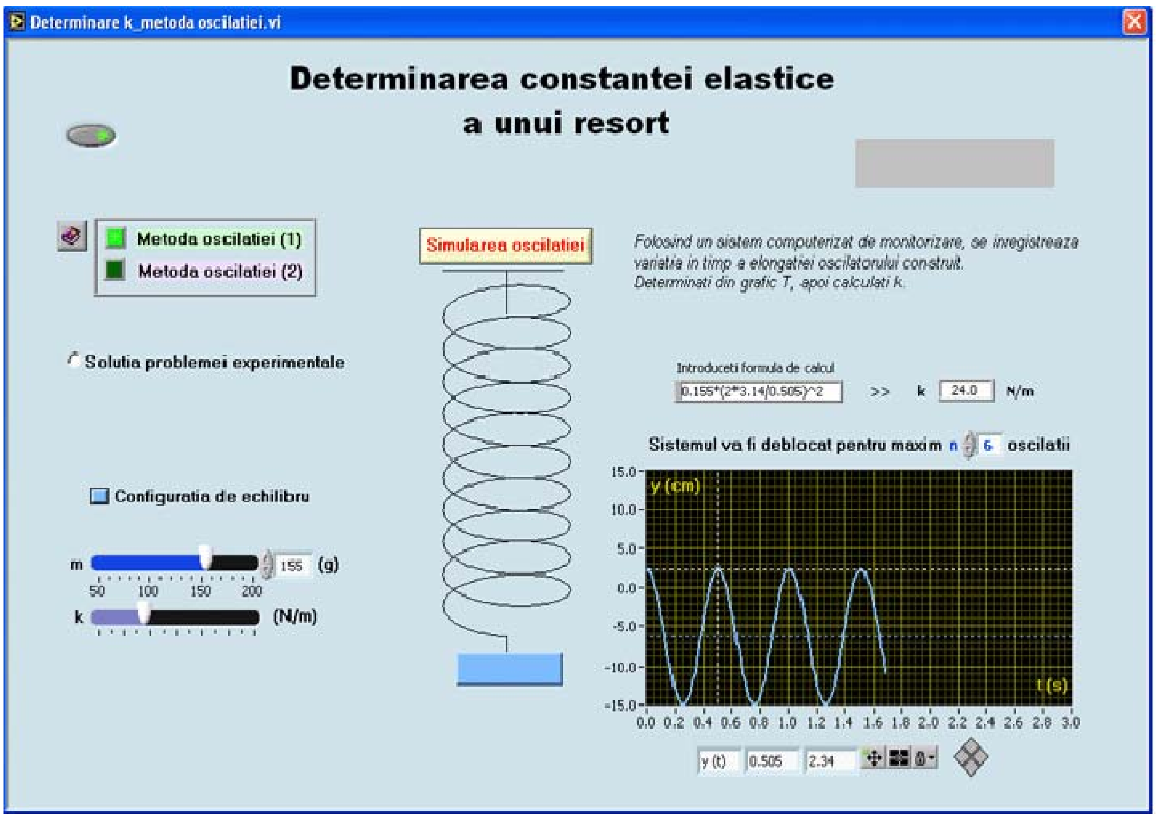

2. Aplicatia prezinta doua metode experimentale pentru determinarea constantei elastice a unui resort.

Utilizatorul va scoate sistemul din configuratia de echilibru si va determina experimental perioada oscilatiilor :

- pentru prima metoda propusa aceasta valoare va fi determinata din graficul y(t)
- pentru cea de a doua metoda se va masura timpul necesar efectuarii unui anumit numar de oscilatii).

Folosind apoi exepresia perioadei oscilatorului armonic se va calcula valoarea constantei elastice a resortului.

BIBLIOGRAFIE

1. **Bujoreanu, C., Drăgan, B.,** *Monitoring and diagnostic aspects concerning bearings scuffing failure*, Bul. IPI, tom LII(LVI), fasc. 6A, seria Constructii de Maşini, p.103-108, ISSN 1011-2855, 2006
2. **Bujoreanu, C., Cretu, Sp., Drăgan, B.,** *Data acquisition and signal processing in scuffing failure of ball bearings*, Revista de Mecatronica, nr.4, Proc. of COMEFIM 7, p.205-210, 2004
3. **Chen, M. H. ş.a**. *Active control of gear vibration using specially configured sensors and actuators* , Mater. Struct. 9**,** p.342–350, 2012
4. **Cottet, F., Ciobanu, O.,** *Bazele Programarii in LabVIEW*, Ed. Matrix Rom Bucuresti, 1998
5. **Drăgan, B.,** *Achizitia şi procesarea semnalului vibroacustic*, Ed. Politehnium Iasi, 2004
6. **Maier, V., Maier, C.D.,** *LabVIEW in Calitatea Energiei Electrice*, Editura Albastra Cluj-Napoca, 2000
7. **Stefanescu, C., Cupcea, N.,** *Sisteme inteligente de masura şi control*, Editura Albastra Cluj-Napoca, 2002
8. *****LabVIEW-** *Data Acquisition/Course Manual/Users Guide,* vol.I-IV, april 1994 Edition.
9. *****LabVIEW,** *The Measurement and Automation*, Catalog, 2004
10. *****LabVIEW** - *Graphical Programming for Instrumentation*, National Instruments, 1996.
11. www.ni.com